MANO

JAARVERSLAG 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

1. Over Mano **4**
1.1. Algemeen 4
1.2. Onze werkwijze 7
1.3. Bestuur en personeel 11

2. Activiteiten **13**
2.1. SamenDoorSamen 13
2.2. SamenGroeien 57
2.3. SamenOpgroeien 67
2.4. Taal & Thematiek 74
2.5. Projecten in Samenwerking 95

3. Vrijwilligersbeleid **101**

4. Overige hoogtepuntjes **105**

5. Samenwerkingspartners **110**

6. Vooruitblik 2022 ..... **115**

Nawoord en bestuurlijke voornemens 135

Voorwoord

Beste Lezer,

Voor u ligt het jaarverslag over 2021 van Stichting Mano. Voor onze stichting heeft ook dit jaar, net zoals voor iedereen, in het teken gestaan van de coronapandemie. Het was het tweede achtereenvolgende jaar waarin we grotere en kleinere aanpassingen moesten doen in onze programma's. Meestal lukte dat prima, maar we hebben ook geleerd dat met name hele persoonlijke onderwerpen zich moeilijk lenen voor een digitaal alternatief. Wij zijn trots dat we er, ondanks de lastige omstandigheden, in geslaagd zijn om vrijwel alle geplande activiteiten uit te voeren. Op het moment dat ik dit voorwoord schrijf is er zicht op verregaande versoepelingen en ik hoop dan ook zeer dat we in 2022 ouderwets in nabijheid met elkaar aan de slag kunnen.

In dit jaarverslag kunt u lezen welke activiteiten door Mano in 2021 zijn uitgevoerd. Naast de reeds bekende programma's zijn wij in het najaar ook gevraagd door de gemeente Rotterdam om een invulling te geven aan het dagprogramma van statushouders die in de noodopvang gehuisvest waren. Een eervolle opdracht om te verzorgen. Wij waren blij met het geschonken vertrouwen dat wij hier een goede invulling aan zouden kunnen geven en trots dat we dit in zeer korte tijd hebben kunnen realiseren.

Sinds het einde van 2021 is het bestuur van de stichting weer op volle sterkte. In het najaar hebben we afscheid genomen van ons bestuurslid Christine Eskes, die wethouder volksgezondheid, zorg, ouderen en sport van Rotterdam werd, wat niet te combineren viel met haar werkzaamheden voor Stichting Mano. We wensen haar uiteraard alle succes en danken haar voor haar zeer waardevolle bijdrage van de afgelopen jaren. Gelukkig hebben we drie personen bereid gevonden om zitting te nemen in ons bestuur en met hen gaan we de komende jaren vol enthousiasme tegemoet.

Ik wens u, namens het bestuur van Stichting Mano, veel leesplezier toe met dit jaarverslag en ik hoop dat dit uw betrokkenheid bij onze organisatie nog verder zal vergroten.

Vriendelijke groet,

Henk Kleij
Voorzitter Stichting Mano

1. Over Mano

1.1. Algemeen

Algemene gegevens

Oprichting Stichting Mano (voorheen Stichting Hoedje van Papier): 24 maart 2005.
Inschrijving Kamer van Koophandel: 5 juli 2005 onder nummer 24380110.
Stichting Mano wordt door de Belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) onder fiscaalnummer 8147.52.743.

Onze doelstelling

Stichting Mano zet zich - vanuit het hoofd met het hart - in voor een inclusieve samenleving. Met onze programma's en projecten beogen wij veelal geïsoleerde Rotterdamse individuen en gezinnen die in armoede leven, en die kampen met een gebrek aan competenties en een sociaalmaatschappelijk netwerk, in staat te stellen om als actieve burger (weer) onderdeel uit te maken van de maatschappij. Hierdoor worden zij meer samen- en zelfredzaam. Met onze persoonlijke aanpak en door het aanreiken van de juiste handvatten zetten we in op preventie en/of weten we mensen (terug) in hun kracht te zetten zodat zij zelf de regie over hun eigen levens kunnen pakken. Daarbij brengen wij verschillende Rotterdammers op duurzame wijze met elkaar in contact en stimuleren wij hen om zich duurzaam aan elkaar te verbinden. De training en inzet van vrijwillige Rotterdammers om hun stads- en wijkgenoten een steuntje in de rug te bieden, en daarmee een bijdrage te leveren aan een inclusieve en solidaire stad, speelt daarbij een belangrijke rol.

De doelstelling zoals vermeld in onze statuten is de volgende:
Het opleiden, trainen, activeren en als ervaringsdeskundige adviseurs inzetten van groepen en individuen voor wie deelname aan de maatschappij niet vanzelfsprekend is alsmede het agenderen van issues die voor hen van belang zijn, teneinde hun positie, als individu en als groep, in de maatschappij te versterken.

Onze droom voor Rotterdam

Als Rotterdamse organisatie willen we ons de komende periode onverminderd blijven richten op het verdiepen van onze methodieken gericht op Rotterdammers die minder goed mee kunnen komen in de maatschappij en daardoor een kwetsbaar bestaan leiden. Daarbij hebben wij de volgende missie voor de stichting gedefinieerd:

Van kwetsbaar naar daadkrachtig: alle Rotterdammers hebben dezelfde kansen om zich optimaal te ontwikkelen en een positieve bijdrage te leveren aan de stad. Rotterdammers zetten zich gezamenlijk in voor elkaar en voor de stad.

Onze positie in Rotterdam

In een dynamische stad met verschillende uitdagingen heeft Mano zich weten te ontwikkelen tot een betrouwbare en kundige partner van diverse sociaal-maatschappelijke organisaties, Gemeente Rotterdam en vele financiële partners. Ook heeft Mano bewezen als onafhankelijke partij belangrijke gaten te vullen in het sociaal en welzijnswerk. Met haar flexibele hands-on benadering bereikt zij op praktische en creatieve wijze doelgroepen die door andere organisaties niet (voldoende) worden bereikt. Wij hebben daartoe de afgelopen jaren een integrale en innovatieve interventieaanpak ontwikkeld en uitgevoerd, waarbij de insteek enerzijds preventie betreft en anderzijds het verhogen van kansen van Rotterdammers die reeds belemmerd worden bij hun participatie in de maatschappij. Daarbij is het versterken van verschillende factoren die positief bijdragen aan de samen- en zelfredzaamheid van deze Rotterdammers één van onze belangrijkste strategieën. Onze manier van werken vereist een flexibele instelling, waarbij buiten de gebaande paden denken en opereren soms wenselijk is en waarbij we ook proberen belangrijke thema's op de agenda van de stad te zetten. De komende jaren zullen we vanuit deze rol blijven werken.

Korte geschiedenis: van steunstichting voor Peru naar actieve stichting in Nederland

In eerste instantie is Stichting Mano (destijds Stichting Hoedje van Papier) in 2005 in het leven geroepen om vanuit Nederland ondersteuning te bieden aan het project Pasa la Voz in Peru. De steun vanuit de stichting bestond onder meer uit beleidsontwikkeling, managementondersteuning, financiële werving, voorlichting & communicatie en het mogelijk maken van vrijwilligerswerk. In 2008 is de Nederlandse stichting begonnen met de organisatie van media-activiteiten voor scholen in Rotterdam, waarbij wij op verzoek van de Deelgemeente Feijenoord de Peruaanse methodieken hebben vertaald naar de Nederlandse context. Hiervandaan is verder gebouwd aan een bevlogen organisatie die in de laatste jaren is uitgegroeid tot een belangrijke partij in de stad om diverse kwetsbare groepen en individuen in de samenleving stappen te helpen zetten richting een verhoogde samen- en zelfredzaamheid.

Met de succesvolle methodiek die al onze projecten kenmerkt, maken we het voor vele Rotterdammers, jong en oud, mogelijk om (weer) mee te doen in de maatschappij. Voorbeelden van onze huidige activiteiten zijn onder meer de integrale programma's SamenDoorSamen gericht op statushouders en SamenGroeien voor gezinnen die in armoede leven. Daarnaast realiseren wij diverse projecten gericht op taaleducatie, zoals VoorleesExpress Rotterdam voor kinderen met (en risico op) taalachterstand en diverse taaleducatieprojecten rondom financiën, gezondheid en activering van volwassenen. Ook trainen wij taalvrijwilligers die zich in de stad Rotterdam voor diverse organisaties inzetten. Daarnaast zijn wij als stichting bij uitstek geschikt om als wendbare en onafhankelijke partij in te spelen op vraagstukken die vanuit de maatschappij en partnerorganisaties worden gesteld en om hiervoor effectieve projecten en interventies te ontwikkelen. Belangrijke partners waren de afgelopen jaren onder meer Gemeente Rotterdam, Stichting Het Vergeten Kind en SWK Groep / Buurtwerk Alexander.

De Peruaanse organisatie Pasa la Voz heeft haar activiteiten eind 2017 succesvol afgerond en overgedragen aan lokale organisaties. Sinds 2018 hebben wij ons verbonden aan een nieuw initiatief in Peru: Pachachaca, een gezinshuis voor kwetsbare, uit huis geplaatste kinderen met een brede gemeenschapsfunctie voor kwetsbare gezinnen in de omgeving.

1.2. Onze werkwijze

Belangrijke uitgangspunten

We zijn ervan overtuigd dat een aanpak gericht op het zo breed mogelijk in kaart brengen van de hulpvraag van een deelnemer en daarop acteren met een integrale en persoonlijke begeleiding op basis van gelijkwaardigheid en vertrouwen, het meest effectief is. Wij geloven in meer en breder investeren aan de voorkant, waarmee aan de achterkant meer en grotere problemen kunnen worden voorkomen. Onze dienst- en hulpverlening is daarbij gestoeld op professionele nabijheid in tegenstelling tot professionele afstand. Wij zijn als een meedenkend familielid of vriend die daar waar het nodig is een stap extra zet, waarbij we te allen tijde als doel houden dat de regie meer en meer in handen komt van de deelnemer, van een 'staat van nog niet kunnen' bij binnenkomst, naar 'samenredzaam' na verloop van tijd, naar 'samen- én zelfredzaam' bij uitstroom.

In de verschillende projecten van Mano wordt gewerkt aan:

- het ontwikkelen van praktische, communicatieve en levensvaardigheden, zoals taal, digitale vaardigheden, financiële vaardigheden, soft skills, beroepsvaardigheden, gezondheidsvaardigheden en de daarbij behorende competenties;
- het versterken van het sociale netwerk door ontmoetingen te realiseren, het delen van ervaringen te faciliteren en duurzame contacten mogelijk te maken op sociaal en maatschappelijk vlak;
- een brug slaan tussen instanties en de deelnemers;
- het versterken van de sociale en economische veerkracht;
- het ontwikkelen en ontplooien van talenten;
- preventie, optimale participatie en samen- en zelfredzaamheid naar eigen kunnen.

De activiteiten die wij in 2021 uitvoerden, kunnen worden onderverdeeld in de volgende programmalijnen en projecten:

- **SamenDoorSamen:**
  - middels trainingen, opleidingsprogramma's, toeleiding naar werk en de organisatie van evenementen dragen wij bij aan een verbeterde positie van Rotterdamse statushouders in de stad. Daarbij besteden wij aandacht aan taal, sociaal netwerk, passende opleiding en/of werk en inzet van ambassadeurs.
- **SamenGroeien:**
  - een integraal programma, gestoeld op de aanpak die binnen het programma SamenDoorSamen is ontwikkeld, met als doel om een bijdrage te leveren aan een

verbeterde maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid van gezinnen die in armoede leven.

- **Taal & Thematiek:**
  - VoorleesExpress Rotterdam: middels de organisatie van taalondersteunende activiteiten door getrainde vrijwilligers aan kinderen van 2 t/m 8 jaar die te maken hebben met of risico lopen op een taalachterstand, dragen wij bij aan het terugdringen van laaggeletterdheid in de stad.
  - Met Taal Op Orde: door het ondersteunen van Rotterdammers bij het verbeteren van hun taalvaardigheid en (digitale) kennis over budgetbeheer, financiën en administratie, draagt deze methode bij aan schuldpreventie.
  - Taal, Activering en Gezondheid: door het ondersteunen van Rotterdammers bij het verbeteren van hun taalvaardigheid en kennis omtrent gezondheidsvaardigheden, leren deelnemers meer over fysieke en mentale gezondheid en worden zij gestimuleerd meer te bewegen.
  - De Opstap: een taaltraject op A1-niveau voor niet-inburgeringsplichtige Rotterdammers, waarbij gewerkt wordt aan verschillende taalvaardigheden, persoonlijke taaldoelen en stimuleren van doorstroom naar een vervolgtraject.
  - Op Pad Met Taal: een taaltraject op A0-niveau voor niet-inburgeringsplichtige Rotterdammers, waarbij gewerkt wordt aan verschillende taalvaardigheden, persoonlijke taaldoelen, zelfvertrouwen, de stad ontdekken en het stimuleren van doorstroom naar een vervolgtraject.
  - Stadsbrede trainingen taalvrijwilligers: taalvrijwilligers van diverse Rotterdamse organisaties en taalaanbieders worden door Stichting Mano opgeleid om met kennis van de doelgroep en het werkveld aan de slag te gaan. Ze volgen hiervoor een basistraining bestaande uit vier bijeenkomsten en optioneel verdiepende trainingen.

- **Diverse projecten die we in samenwerking realiseren:**
  - Diverse projecten in samenwerking met Stichting Het Vergeten Kind. In deze jarenlange samenwerking ontwikkelen we (nationale) programma´s en projecten en evenementen, gericht op het verbeteren van de positie van kwetsbare kinderen die zijn opgegroeid in een onveilige thuissituatie. Zo hebben we onder meer het meerjarige programma The Unforgettables ontwikkeld, een intensief trainingsprogramma waarin we ervaringsdeskundige jongeren opleiden tot jeugdambassadeur, en werken we mee aan landelijke campagnes om de situatie in de jeugdzorg te verbeteren.
  - Met SWK Groep / Buurtwerk Alexander realiseren wij het project Gers met Geld. Dit zijn taalcursussen waarmee we inzetten op het vergroten van financiële zelfredzaamheid.
  - Voor Gemeente Rotterdam organiseren wij de cursus Digitale Vaardigheden op Maat voor medewerkers van Waste Vision, een bedrijf dat onder meer afvalcontainers produceert.

De gemeente plaatst medewerkers bij dit bedrijf en begeleidt hen in het werktraject.

- Op aanvraag van SWK Groep / Buurtwerk Alexander realiseren wij de training Digitaal aan de Slag voor vrijwilligers die moeite hebben om digitaal deelnemers te begeleiden in het leren en oefenen van de Nederlandse taal.
- Samen met Open Embassy organiseren wij de trainingen 180 degrees en hielpen wij met het ontwikkelen van een plan voor de inzet van vrijwilligers voor nieuwe Rotterdammers. Voor Sol-Noord, Duo for a Job en Vopak organiseren wij de training interculturele communicatie en verder organiseren wij diverse trainingen op het vlak van presenteren en debatteren voor politieke partijen.
- Pachachaca: De oorsprong van onze activiteiten ligt in Peru. Onze oud-directeur Liesbeth runt daar gezinshuis Pachachaca. Door de pandemie komen veel Peruaanse gezinnen in de problemen. Ze kunnen niet werken door lockdowns en hebben dan geen middelen om in bestaan te voorzien. Afgelopen jaar deelde Pachachaca voedselpakketten uit aan gezinnen die in extreme armoede leven en begeleidde zij gezinnen bij het nemen van stappen naar een meer onafhankelijk bestaan. Stichting Mano steunde de actie in de vorm van meerdere inzamelingsacties en donaties.

Collega's Lieke en Razan over het werk van Stichting Mano

We spraken programmamanager Lieke Galbraith en haar collega Razan Damlakhi, een deelnemer aan het opleidingsprogramma en sinds kort bestuurslid bij Stichting Mano. Razan: 'Wat ik fijn vind bij Stichting Mano, is dat ze in plaats van 'helpen' andere woorden gebruiken, zoals: ondersteunen, begeleiden, empoweren en coachen, en dat ze ervaringsdeskundigen als volwaardige collega's zien en behandelen.'

Lieke vult aan: 'Niemand is bij ons alleen ervaringsdeskundige. Mensen zijn ook werkzaam als vrijwilligers, stagiaires, ZZP'ers en medewerkers aangenomen voor bestaande functies, zoals projectmedewerker, maatschappelijk werker of administratieve kracht. En daarnaast zijn ze dan ervaringsdeskundige.'

Razan: 'Door mee te denken, doen, en beslissen (in bijvoorbeeld commissies en klankbordgroepen) worden ervaringsdeskundigen bij Mano vanaf het begin betrokken bij het ontwikkelen, (inhoudelijk) vormgeven, uitvoeren, en evalueren van projecten, programma's, evenementen, activiteiten, campagnes, enzovoort. Zodoende worden wederkerigheid, eigenaarschap, en gelijkwaardigheid bevorderd!'

Ervaringsdeskundige worden bij Mano vanaf het begin betrokken bij het vormgeven van het programma

Lieke: 'Er wordt zo veel van ervaringsdeskundige collega's verwacht! Van mij verwachten deelnemers niet dat ik na vijf uur de telefoon nog opneem, van een ervaringsdeskundige collega wel. Verder wordt er van ervaringsdeskundigen gevraagd om hun ervaringen en geleefde expertise in te zetten. Veel ervaringsdeskundigen leven deze ervaringen nog dagelijks, worden met hun verleden geconfronteerd in het werk en zijn zelf nog volop in het proces van 'thuis' raken in Rotterdam. De weerbaarheid, kennis en kracht van ervaringsdeskundigen moet je blijven voeden, zodat zij hun werk goed en veilig kunnen blijven doen. Het hebben van een ervaring is namelijk niet genoeg. Het is een professie met specifieke vaardigheden. Dit hebben wij ook wel moeten leren en daarom zijn wij ook gestart met de opleiding.'

Op de vraag wat ze van elkaar hebben geleerd, zegt Lieke: 'Ik blijf nog zoveel van Razan leren, omdat ze zo analytisch en kritisch is en de dingen op zo'n andere manier bekijkt dan ik. Daardoor blijf ik scherp.' Razan voegt toe: 'Ik heb geluk dat ik aan het begin van dit opleidingsprogramma gekoppeld was aan Lieke als mentor, ik kan altijd op haar rekenen. Haar authenticiteit, leiderschap, en positieve mindset weten mij telkens weer te inspireren.'

Razan schreef eerder met anderen een ingezonden opiniestuk in de Volkskrant over de nut en noodzaak van sleutelpersonen, en het belang van erkenning en waardering voor hun inzet: www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-mooie-vrijwilligerscultuur-nekt-nieuwe-nederlanders~ba33d474/

Collega's Lieke en Razan

Mano in coronatijd

Sinds half maart 2020 heeft het coronavirus de wereld op zijn kop gezet, zowel in onze privélevens, in het sociale verkeer als op het werk. In het afgelopen jaar zijn verschillende fases van landelijke maatregelen de revue gepasseerd en het is duidelijk dat we nog lang zullen worden geconfronteerd met de beperkingen en gevolgen van Covid-19. In de afgelopen maanden heeft dit ook grote invloed gehad op de uitvoering van onze activiteiten. Gelukkig is gebleken dat onze organisatie over een grote mate van creativiteit, flexibiliteit, oplossingsgerichtheid en intrinsieke motivatie beschikt. De teamleden zijn direct met elkaar gaan zoeken naar oplossingen, bijvoorbeeld door op afstand activiteiten te organiseren. Hiermee toonde het team grote daadkracht.

Met elkaar hebben we een groot deel van ons werk in alternatieve vorm kunnen voortzetten en is in korte tijd een eigen 'routekaart' gevormd waarbinnen kon worden geschakeld in geval van strengere maatregelen en versoepelingen rondom het coronavirus. Er is daarnaast regelmatig overleg tussen bestuur en directie over de gevolgen van deze crisis en er worden doorlopend diverse scenario's uitgewerkt.

Communicatie

In 2020 hebben wij een nieuwe naam en huisstijl aangenomen en veranderden wij van Stichting Hoedje van Papier in Stichting Mano. Vervolgens hebben wij in 2021 hard gewerkt aan een verbeterde communicatie. Zo hebben we meer aandacht besteed aan het naar buiten brengen van de verschillende nieuwsberichten via een maandelijkse nieuwsbrief, onze sociale media en de website waar we wekelijks meerdere nieuwtjes publiceren. Dit heeft onze aanwezigheid en zichtbaarheid in de stad verbeterd waardoor we meer aanwas krijgen van kansen, mensen en organisaties die met ons willen samenwerken.

1.3. Bestuur en personeel

Bestuur

Voorzitter	**Dhr. H.W. Kleij**
Penningmeester	**Dhr. P.C. Piket**
Secretaris	**Mw. Helena Raby**
Algemeen bestuurslid	**Dhr. Cornelis Rinse van der Lee**
Algemeen bestuurslid	**Mw. Razan Damlakhi**
Algemeen bestuurslid	**Dhr. Michiel van Buuren**

Het bestuur van Stichting Mano bestaat op dit moment uit zes bestuursleden. De voorzitter van het bestuur heeft voor een nieuwe termijn van vijf jaar getekend, tot en met eind 2026. De penningmeester blijft aan tot en met eind 2025. De nieuwe secretaris en twee nieuwe algemeen bestuursleden zijn aangetreden in november 2021. Een ander algemeen lid is sinds november 2018 actief.

Directie

Het dagelijks bestuur bestaat sinds 1 september 2019 uit medeoprichter en directeur Strategie & Bedrijfsvoering Patrick van de Westelaken en directeur Beleid & Programma's Lieke Galbraith. Beide directeuren hebben ook een gedeeltelijke rol in bepaalde programmaonderdelen. De directeuren worden desgewenst ondersteund door een adviseur en in het geval van stakende stemmen, heeft het bestuur een formele derde stem. Het dagelijks bestuur geeft richting, zet de koers uit en bepaalt de doelstellingen om de organisatie (ook) op lange termijn succesvol te laten zijn. Het dagelijks bestuur wordt gecontroleerd en gevoed door het stichtingsbestuur.

Intern personeel

Naast de directie zijn op dit moment nog 23 medewerkers in loondienst van Stichting Mano, waarvan vijftien medewerkers met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Van zes medewerkers hebben wij in 2021 afscheid genomen. Zeven medewerkers zijn in 2021 in dienst getreden bij de stichting.

Extern personeel

Voor de uitvoer van de projecten werken wij vaak samen met externe krachten. Veelal gaat het hier om ZZP'ers (specialistische vakkrachten en door ons getrainde ervaringsdeskundigen) en vrijwilligers. Tien ZZP'ers / externe krachten werden ingeschakeld voor de organisatie en uitvoer van een aantal belangrijke, grote opdrachten en meerdere stagiairs van diverse opleidingen werkten in 2021 op kantoor ter ondersteuning van de activiteiten. Zij werken op factuurbasis of zij ontvangen een

vrijwilligers- of stagevergoeding.

Voor het aannemen en uitbetalen van extern personeel hebben wij richtlijnen opgesteld om vrijwilligers en betaalde krachten zo optimaal mogelijk in te zetten en te activeren. Daarbij streven we ernaar om onze projecten zo goedkoop mogelijk aan te bieden en uit te voeren, terwijl we tegelijkertijd onze externe krachten zoveel mogelijk ontwikkelingsmogelijkheden bieden en een vergoeding uitbetalen zoals dit volgens de regelgeving is vastgesteld.

Capaciteitsversterking

In 2021 hebben we actief ingezet op capaciteitsversterking van het team, met trainingen teammiddagen en intervisies voor collega's, stagiaires en vrijwilligers over onder meer maatschappelijk begeleiden, signaleren van en doorverwijzen bij huiselijk geweld, het verzorgen van workshops, werken met Zoom, de Wet nieuwe inburgering en interculturele communicatie. Ook de training en begeleiding van vrijwilligers en stagiaires hebben wij in 2021 verbeterd en uitgebreid. Zo hebben we diverse online trainingen, intervisie-avonden en themabijeenkomsten georganiseerd. Ook hebben we een algemeen vlog dat de vrijwilligers voor de meest relevante informatie kunnen raadplegen. Verder hebben wij hen in samenwerking met Arabic is Simple van ervaringsdeskundige Nour Alzaman de workshop over de Levantijns Arabische cultuur aangeboden die van nut is voor iedereen die tijdens werk, vrijwilligerswerk of in het dagelijks leven, te maken heeft met interculturele communicatie en/ of mensen afkomstig uit de Arabische wereld. Daarnaast hebben wij voor de vrijwilligers die veel online werken een training georganiseerd over Werken met Zoom. Tot slot is veel geïnvesteerd in een betere begeleiding van vrijwilligers tijdens hun werk voor de stichting. Informatie voor vrijwilligers wordt beter up-to-date gehouden en er wordt geschreven aan een beleidsplan voor vrijwilligers en stagiairs door een nieuw opgestart team (Zie hoofdstuk 3: Vrijwilligersbeleid).

2. Activiteiten

2.1. SamenDoorSamen

2.1.1. Samen Starten

Doelstellingen & activiteiten

Het project SamenStarten is gericht op statushouders die ofwel analfabeet zijn of zeer gering Nederlands spreken. Zij bevinden zich vaak in een isolement waarbij ze met familie hun eigen taal spreken en verder niemand hebben met wie ze Nederlands kunnen spreken. Met het traject SamenStarten werken zij toe naar zelfredzaamheid naar eigen kunnen. Deelnemers leggen de basis om de Nederlandse taal te spreken, bouwen een sociaal netwerk op, maken zich vaardigheden eigen en leren de weg kennen in de stad. Zij denken na over een toekomst in Rotterdam en nemen de eerste stappen om deze toekomst concreet te maken. Hierdoor bouwen zij een zinvol bestaan op en leveren ze een positieve bijdrage aan de stad Rotterdam.

Voor een deel van de deelnemers geldt dat zij na afronding van de taalactiviteiten over voldoende taalniveau (A1-A2) beschikken om door te stromen naar het traject Samen Actief (hoofdstuk 2.1.2.), waar zij verder werken aan activering en participatie. Het grootste aantal statushouders, zo ongeveer 80%, is echter langzaam lerend en/of is nog nooit naar school geweest in het land van herkomst. Voor hen is het bereiken van A1-A2-niveau (nog) niet haalbaar. Veelal allemaal krijgen zij dan ook een vrijstelling van de inburgeringsplicht. Zij worden binnen SamenStarten voorbereid en toegeleid naar zinvolle dagbesteding. Zij stromen door naar de training Mijn Toekomst, waar zij worden ondersteund in het opstellen van een toekomstplan en het zetten van concrete stappen om dit plan waar te maken. Ze krijgen inzicht in hun kwaliteiten en vaardigheden en leren hoe zij deze kunnen omschrijven en verwoorden. Hierna worden de deelnemers gekoppeld aan een maatje die samen met hen verdere stappen zet naar uitstroom in de vorm van vrijwilligerswerk, dagbesteding of leerwerktrajecten. Tijdens het traject zullen wij ook meerdere plekken bezoeken waar deelnemers eenvoudig vrijwilligerswerk kunnen doen, kunnen leren naast werken of op een prettige manier hun dag kunnen besteden.

Verloop van de activiteiten

Na het eerste jaar van SamenStarten hebben we nu een compleet programma ontwikkeld, met lessen op maat, voor het laagste taalniveau. Tijdens beperkingen door corona konden we snel omschakelen naar videobellen via WhatsApp en voordat we het wisten hadden we meer dan twintig kleine taalcafés met een taalvrijwilliger en twee of drie deelnemers. Alle taallessen, en soms zelfs meer dan van tevoren gepland, hebben plaatsgevonden en alle aantallen bij de verschillende taalcursussen,

zoals de laagdrempelige taallessen A0-A1 Ad Appel, Klimop, Alfabetisering en Taal in de praktijk, zijn gehaald. Door de lockdown aan het begin van het jaar startten de meeste groepen vanaf april. Bij Alfabetisering startte alleen de eerste van in totaal vier groepen nog online. Ook zij konden snel digitaal uit de voeten omdat de Alfabetiseringsgroep al heel lang via een online lesprogramma werkt waarmee ze ook thuis aan de slag kunnen. Veel deelnemers deden ook mee aan 'Taalcoaching in kleinere groepjes', die tijdens de lockdown ook al online werden opgestart en waar we het gewenste aantal van veertig deelnemers hebben behaald. Verder is de cursus Praktische vaardigheden Met Taal Op Orde op A0-A1 taalniveau, waarmee we dit jaar zijn gestart, een succes. Naast het werken aan taalvaardigheid op het gebied van financiële zelfredzaamheid gingen de deelnemers aan de slag met computervaardigheden die van pas komen bij het beheren van het eigen budget en bijhouden van de post en administratie. De inzet van een ervaringsdeskundige die de taal van de deelnemers spreekt is hierbij van grote waarde gebleken.

Veel deelnemers van SamenStarten hebben meegedaan aan Mijn Toekomst (Zie ook hoofdstuk 2.1.3. Samen aan de Slag) om werk te maken van een stappenplan richting geschikt vrijwilligerswerk, leerwerktraject of dagbesteding. Ook deden deze deelnemers mee aan verschillende werkbezoeken, bijvoorbeeld op het gebied van heftruck besturen en de beautybranche. Verder zijn deelnemers aan de slag gegaan in de keuken van Resto Van Harte en zijn we op bezoek geweest bij buurthuis De Buurvrouw in Schiebroek. Nieuw dit jaar is het project waarbij Eritrese jongeren samen muziek maken in Worm met de Eriband (Zie hoofdstuk 4: Overige hoogtepuntjes). De Open Mic die wij in 2021 op het programma hadden staan is niet doorgegaan en zal nu gecombineerd worden met het Eritrees festival in Worm in het eerste kwartaal van 2022, met verder een modeshow, een workshop over Eritrea, muziek, dans en natuurlijk Eritrese koffie. Wij zijn trots dat wij, mede dankzij onze Eritrese collega's, de Eritrese doelgroep goed bereiken en weten te betrekken bij activiteiten. De

Eritrese deelnemers krijgen de kans om van zich te laten horen en zich te laten zien en stappen te maken. Op het gebied van Activiteiten ter ontspanning hebben deelnemers van SamenStarten zich regelmatig aangesloten bij de Sociale activiteiten van SamenDoorSamen, zoals een bezoek aan Fun Forest, wandelingen in het park, een uitje naar Belevenisboerderij Schieveen en boksles. Ook is een groep aan de slag gegaan met de modules van Taal, Activering en Gezondheid waarbij deelnemers aandacht besteden aan taal op het gebied van gezondheid en zorg, en daarnaast beginnen met bewegen, dansen en sporten.

Ook interessant is hoe docenten steeds nieuwe paden bewandelen om de lesstof zo goed en interactief mogelijk over te brengen. Verder verloopt de monitoring van vorderingen van deelnemers goed. Docenten hanteren online volgsystemen en toetsen en wij organiseren lesbezoeken en eindgesprekken, en evalueren samen met de docenten de groep om ook de in- en uitstroom goed te monitoren. Daarbij proberen we ervoor te zorgen dat de deelnemers alle verschillende taallessen doorlopen om vervolgens door te stromen naar andere trainingen gericht op arbeidsparticipatie.

"Mijn zondag is echt mooi nu ik muziek maak met een Eritrese band. In Eritrea trad ik vaak op. Hopelijk kan dat in Nederland ook." (Deelnemer Eriband)

"Het is geweldig wanneer een trotse cursist zegt dat hij zelf een afspraak heeft gemaakt bij de dokter." (Taalvrijwilliger Taal in de Praktijk)

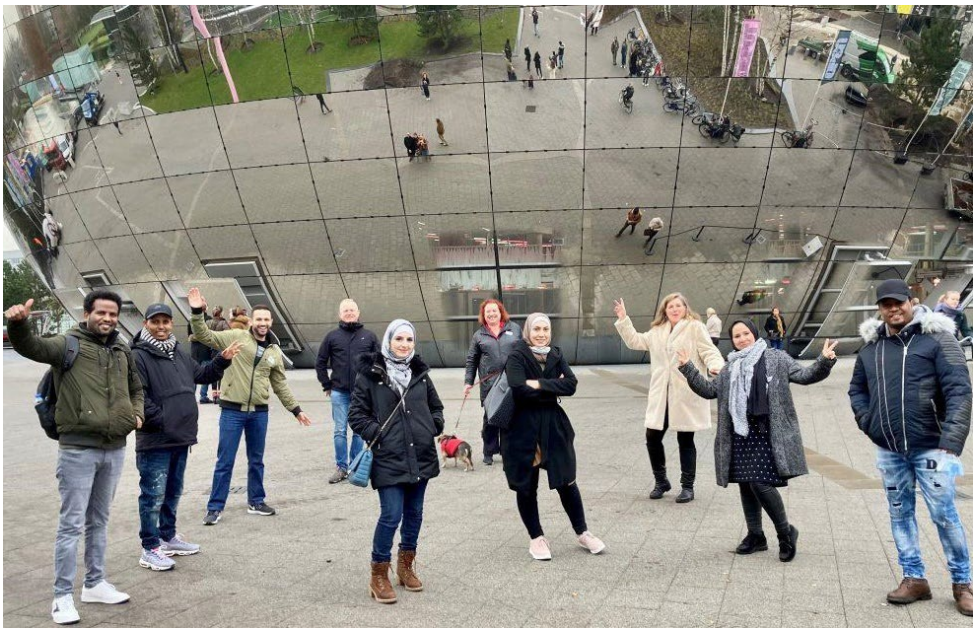

Resultaten SamenStarten

In cijfers

121 deelnemers deden mee aan laagdrempelige taallessen.

121

34

34 deelnemers deden mee aan 5 cursussen Praktische en computervaardigheden van Met Taal Op Orde.

40

15

40 deelnemers deden mee aan laagdrempelige taallessen.

15 deelnemers deden mee aan 5 cursussen Praktische en computervaardigheden van Met Taal Op Orde.

Inhoudelijke resultaten

Deelnemers hebben hun taalniveau verbeterd en kunnen nu beter schrijven en lezen, meer verschillende woorden gebruiken, korte vragen en antwoorden formuleren in alledaagse situaties, bijvoorbeeld in de supermarkt, in gesprek met de assistente van de dokter en korte briefjes schrijven en lezen zoals een boodschappenlijstje, een beterschapswens of een berichtje aan je familie dat je later thuis komt.

Deelnemers hebben gewerkt aan financiële zelfredzaamheid en weten nu wat vaste en variabele lasten zijn, wat inkomsten, uitgaven en schulden zijn, waar ze terecht kunnen met vragen over financiële problemen.

Deelnemers kunnen met een computer over weg en kunnen naar een website surfen, online zaken regelen, teksten typen, mailen, en documenten en mappen maken en opslaan.

Eritrese jongeren hebben hun talenten ontwikkeld op het gebied van muzikaliteit, muziek maken en optreden/jammen met elkaar. Ze hebben een zinvolle vrijetijdsbesteding gevonden waar ze graag wekelijks voor terugkomen.

Deelnemers hebben gewerkt aan zelfvertrouwen, kunnen reflecteren en zichzelf presenteren.

2.1.2. SamenActief

Doelstellingen & activiteiten

Het traject SamenActief is een integraal traject gericht op het ontwikkelen van basisvaardigheden, financiële zelfredzaamheid, kennismaking en persoonlijk welzijn. Statushouders worden gekoppeld aan een maatje (dit is een vrijwilliger of stagiaire) en zij doen mee aan vele cursussen gericht op basisvaardigheden en ontwikkeling van zelfvertrouwen. Maatjestrajecten helpen statushouders hun netwerk te verbreden, de stad leren kennen, hun taalniveau te verbeteren en er wordt ingezet op activering. Het wekelijkse contact zorgt voor een vertrouwensband en vanuit hier kan er maatwerk geleverd worden met de juiste persoonlijke aandacht en aanpak. Het maatjestraject wordt versterkt door deelname aan aanvullende activiteiten, zoals taallessen, computerlessen en financiële administratie lessen. Verder kunnen deelnemers gebruikmaken van het spreekuur waar zij met moeilijke brieven en administratieve zaken terecht kunnen en vanuit hier worden zij ook begeleid naar andere hulppunten in de stad. Het SamenActief traject is bedoeld om de boel op orde te krijgen, de eerste stappen te zetten naar participatie en mensen weer in hun kracht te zetten. Veilig oefenen! Onze vrijwilligers spelen een enorme belangrijke rol in dit traject, omdat zij de poort en brug zijn naar de Rotterdamse samenleving.

Verloop van de activiteiten

Met SamenActief hebben we ondanks een tumultueus jaar toch ongelofelijk veel gedaan. Zo hebben er weer meer dan voldoende maatjestrajecten plaatsgevonden, wanneer het kon fysiek en anders online. Het doorlopend zelfredzaamheidspreekuur loopt altijd erg goed. Drie dagen per week worden er zo'n twee tot drie deelnemers geholpen met hun vragen over post, administratie, communicatie met instituten en budgetten. Met dit spreekuur zitten we al snel aan ruim driehonderd afspraken per jaar en ruim 75 unieke deelnemers. Het spreekuur proberen we altijd fysiek, uiteraard coronaproof, te houden. Bij een strengere lockdown waarbij ook het kantoor sluit, vindt het spreekuur online plaats.

Met de Taal en conversatielessen hebben we de achterstand waarvan halverwege het jaar nog sprake was ingehaald. De online taalcafés, waarmee wij in de eerste helft van het jaar ruim honderd extra deelnemers hebben bereikt, zijn tijdens periodes van beperkingen rond corona en lockdowns een prima alternatief gebleken. Bij A1, A2 en A2+ hebben we de groepen kleiner gemaakt om coronaproof te kunnen opereren; het aantal deelnemers ligt hierdoor iets lager dan gepland. We zijn naast de taallessen meer activiteiten in de praktijk gaan doen met 'Taal in de praktijk'. Hierbij staat het oefenen van de taal die nodig is in het dagelijks leven en bij het benaderen van instanties centraal. Met deze activiteiten hebben we weer extra deelnemers bereikt. Ook met Taal, Activering en Gezondheid (zie hoofdstuk 2.4.3. Taal, Activering en Gezondheid) hebben we extra taallessen georganiseerd met als thema fysieke en mentale gezondheid. Trots zijn we op het succes van het subtraject Financiële zelfredzaamheid genaamd Met Taal Op Orde. (Zie hoofdstuk 2.4.2. Met Taal Op Orde). Dit traject

loopt ongelofelijk goed, deelnemers lopen de verschillende elementen van het traject door en er is hierbij sprake van een goede samenwerking met het traject SamenStarten.

De schrijfcursus De Nieuwe Rotterdammert heeft in 2021 twee maal plaatsgevonden. De zevende editie van de krant over 'Wat kan wel tijdens corona in Rotterdam' startte nog online, maar kon halverwege de lente fysiek verder en is in juli afgerond met de publicatie van een mooie krant. De achtste editie, en tweede krant van 2021, gaat over het congres Nieuwe Rotterdammers Denken Doen Beslissen Mee dat wij samen met de deelnemers van ons Opleidingsprogramma Ervaringsdeskundigheid gaan organiseren. Omdat het congres door corona is uitgesteld, van 9 december 2021 naar juni 2022 zal deze krant in het tweede kwartaal van 2022 verschijnen.

"Ik had nog nooit iemand geïnterviewd en nu heb ik een hele krant gemaakt, Rotterdammers op straat vragen gesteld en bekende Nederlanders ontmoet!" (Deelnemer van De Nieuwe Rotterdammert)

"Ik heb talenten van mezelf ontdekt waarvan ik niet wist dat ik ze had." (Deelnemer)

Resultaten SamenActief

Inhoudelijke resultaten

Deelnemers hebben meer zelfvertrouwen in het spreken van de taal en hebben hun woordenschat vergroot door te oefenen in een veilige omgeving van lessen en taalcafés en door een-op-een contact.

Belangrijke stressfactoren zijn weggenomen bij de deelnemers dankzij de begeleiding door vrijwillige maatjes en door directe hulp bij financiële problemen tijdens het spreekuur, de ondersteuning bij moeilijke gesprekken en in hun communicatie naar instanties.

Het sociaal netwerk van deelnemers is versterkt dankzij ontmoeting en deelname aan activiteiten.

Vrijwilligers voelen meer zelfvertrouwen in hun werk door de aangereikte trainingen en documenten. Zij kunnen hun vragen en zorgen kwijt bij contactpersonen en tijdens intervisies.

2.1.3. Samen aan de Slag

Doelstellingen & activiteiten

Deelnemers met minimaal A2 taalniveau en die klaar zijn om stappen te zetten richting (vrijwilligers) werk of studie gaan van start in Samen aan de Slag. Statushouders kunnen een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt of het Nederlandse onderwijs, onder meer door een gebrek aan vaardigheden, kennis, zelfvertrouwen en begrip van de werkcultuur. Binnen dit traject ondersteunen wij deelnemers bij het ontwikkelen van een eigen toekomstplan en het zich eigen maken van de soft en hard skills die nodig zijn om in Rotterdam aan de slag te kunnen. Het programma is gericht op empowerment, informeren, maatwerkbegeleiding en ontwikkelen van additionele vaardigheden, zoals taalvaardigheid, digitale kantoorvaardigheden, vakspecifieke en sollicitatievaardigheden, die deelnemers ondersteunen in het bereiken van hun toekomstdoel. Het uiteindelijke doel is om deelnemers arbeids- en studiefit te maken. Ook zetten wij in op een persoonlijke begeleiding en coaching waarin het individuele doel en persoonlijke knelpunten van de deelnemer centraal staan. Gedurende het traject en na afronding ondersteunen wij deelnemers bij het inschrijven bij een studie of het vinden van (on)betaald werk of een leerwerktraject. Op het moment dat deelnemers uitstromen laten wij hen niet zomaar los en blijven wij hen monitoren op hun nieuwe plek. Centraal staat ook de ontwikkeling van een professioneel en sociaal netwerk rondom de deelnemer door middel van ontmoeting met andere werkzoekenden, werkgevers en professionals. Tenslotte spelen sommige deelnemers uit ons programma, die inmiddels werk hebben gevonden, zelf een belangrijke rol binnen dit traject: zij dienen als rolmodel voor de andere deelnemers. Binnen dit traject werken wij veel samen met andere trajecten, zoals het vrouwenprogramma (zie hoofdstuk 2.1.6. Subdoelgroep: Vrouwen) en SamenStarten.

Verloop van de activiteiten

Samen aan de Slag hebben we in 2021 niet alleen uitgevoerd, maar ook verder ontwikkeld, op basis van (nieuwe) behoeften van de doelgroep en na evaluatie met de betrokken docenten, vakkrachten en ervaringsdeskundigen. Zo is de individuele begeleiding bij het vormgeven van een nieuw leven van de deelnemers meer centraal komen te staan en ligt de focus nu meer op de gewenste uitstroom zodat modules goed passen bij het nagestreefde doel, bijvoorbeeld werk of een opleiding. Alle relevante thema's van de toekomsttraining, zoals feedback geven, netwerken, cv maken, bieden we nu in losse modules aan, in plaats van in een reeks van tien weken en worden verzorgd door een vakkracht samen met een rolmodel. In samenwerking met SamenStarten hebben we zo ook de training 'Mijn Toekomst' ontwikkeld, die zich specifiek richt op de uitstroom naar dagbesteding en vrijwilligerswerk. Verder hebben we nauwgezet gekeken naar wat de doelgroep precies wil. Willen ze programmeren, naar de beautybranche, richting de schoonmaakbranche of heftruckchauffeur worden? Die groepen hebben we bij elkaar gebracht voor de hard skills, en hiernaast kunnen zij individueel de modules van de toekomsttraining, dus de soft skills en taalles, volgen. Een prachtig voorbeeld is het beautytraject in samenwerking met Stichting Stimulance. Hier volgen de deelnemers op dinsdag training in knippen,

wimpers en wenkbrauwen, en op donderdag krijgen zij training in cv maken, solliciteren, werken als ZZP'er, netwerken en presenteren. Ook krijgen zij losse masterclasses van professionals uit de branche. Nieuw is verder een toekomsttraining speciaal voor vrouwen: Stapjes naar richtingen. Deze training is specifiek voor Arabische vrouwen en wordt verzorgd door ervaringsdeskundigen. Dankzij deze belangrijke veranderingen bij Samen aan de Slag passen de activiteiten meer bij de doelgroep, krijgen zij meer maatwerk en werken we integraal.

Daarnaast waren er in 2021 veel meer werkbezoeken, samenwerkingen, meekijkdagen bij bedrijven, een zeilweekend met Vopak (zie hoofdstuk 4: Overige hoogtepuntjes), netwerkwandelingen, een career day, kleedsessies bij Dress for Success en oriëntatiefasen bij Fun Forest en het Maritiem Museum waar vrijwilligerswerk gedaan kon worden. Door deze samenwerkingen, en door meer in te spelen op de kansen vanuit de stad, kunnen we nog meer maatwerk leveren. Twee groepen hebben de cursus voor theorie en praktijk van Heftruckchauffeur met succes afgerond. Ook deed een deel van de groep mee aan het Beautytraject van Stichting Stimulance in Rotterdam Alexander, met bijbehorende kennismaking met de beautybranche. Ook hebben we een focusgroep arbeidsparticipatie georganiseerd met Open Embassy en met onze ervaringsdeskundigen is een brainstormsessie gedaan over hoe nieuwkomers kunnen worden ingezet als vrijwilligerswerk-experts (zie hoofdstuk 2.5: Projecten in samenwerking).

Aandacht is ook besteed aan een betere ontvangende maatschappij door samen met ervaringsdeskundigen en Arabic is Simple verschillende workshops over de Levantijns Arabische cultuur en interculturele communicatie te organiseren voor de Gemeente, werkgevers en maatschappelijke organisaties. Interessant hierin is het verhaal van deelnemer en ervaringsdeskundige Minet die na een stage een betaalde baan kreeg als zorg-assistent aangeboden op de PACU van het Erasmus MC. Zijn verhaal en de wisselwerking tussen een nieuwe Rotterdammer en zijn werkgever werd uitgelicht in een mooi filmpje in het kader van het programma 'Een nieuw bestaan, een nieuwe baan' van Instituut Gak.

De studie-ondersteuning van deelnemers is goed verlopen. Nieuw is de ondersteuning van een klasje deelnemers dat is begonnen aan een mbo- of hbo-opleiding onder meer met de cursus

Kantoorvaardigheden (Office). Rotterdamse studenten en studiementoren leveren hierbij in groepjes of individueel extra ondersteuning op het gebied van taal en huiswerk. Leuk om te vermelden is dat vijf vrouwelijke deelnemers zijn uitgestroomd naar het Dunya-traject van Albeda. Drie deelnemers die bij ons 'Stapjes naar richtingen' hebben gevolgd en twee deelnemers vanuit SamenGroeien (zie hoofdstuk 2.2. SamenGroeien), doen hier nu aan mee.

Mohamed en Mohamed aan de slag in Maritiem Museum

Goed nieuws voor onze deelnemers Mohamed en Mohamed, beiden uit Syrië gevlucht en nog niet lang in Rotterdam. Gisteren hebben zij kennisgemaakt met Ed, hoofd onderhoud buitencollectie, en afspraken gemaakt om als vrijwilliger aan de slag te gaan bij het Maritiem Museum (Leuvehaven).

Hun eigen overalls met het logo van het museum en werkschoenen zijn inmiddels besteld. De Mohameds kennen elkaar goed, zijn zeer gemotiveerd om aan het werk te gaan en hebben beiden jarenlang op zeeschepen gewerkt. Deze werkervaring kunnen ze goed inzetten bij bijvoorbeeld het onderhoud aan historische schepen.

Naast het doen van zinvol werk en het opbouwen van een netwerk, rekenen ze er op dat hun Nederlands door het werk bij het museum flink vooruit gaat. Ze volgen ook taallessen, in het kader van hun inburgering, en trainingen bij Mano. En met wat hulp van onze Mano-collega's Saeed en Manar, een WhatsApp-groep en vertaalprogramma's gaat het vast lukken met de communicatie op de werkvloer, zeker als Ed hen koppelt aan collega's die graag 'lullen én poetsen'.

Support after Match

Met de pilot Support after Match bieden wij extra begeleiding aan statushouders na de plaatsing in hun eerste baan of stage. De begeleiding wordt grotendeels gegeven door een Syrische nieuwkomer die onder andere zijn eigen ervaringsdeskundigheid rond de arbeidsparticipatie van nieuwkomers inzet bij de begeleiding. Het project wil de kansen op behoud van en doorstroom naar ander werk van nieuwkomers vergroten en tevens de arbeidsmarktpositie van onze partner versterken. Met 'Support after Match' hebben wij 27 deelnemers begeleid. Daarvan hebben we vijftien case-beschrijvingen gemaakt waarmee we in kaart hebben gebracht hoe we ervoor kunnen zorgen dat nieuwe Rotterdammers structureel hun eerste baan behouden bij de Nederlandse werkgevers. Door met deelnemers in het bijzijn van ervaringsdeskundigen in gesprek te gaan over de eerste werkervaring konden we assisteren waar nodig en eventuele obstakels wegnemen. De ondersteuning bestond uit een heel diverse mix van maatwerk, zoals coaching, het wegnemen van praktische knelpunten, uitleg van regelgeving en het managen van verwachtingen van deelnemer en werkgever.

"Ik ben nu aan het werk als zorg-assistent in het Erasmus MC en wil nog verder doorgroeien." (Deelnemer)

"Door het beautytraject ben ik veel actiever geworden. Hier wil ik mijn toekomst van maken." (Deelnemer van Beautytraject)

Resultaten Samen aan de Slag

43
werkgevers zijn voorgelicht tijdens 4 trainingen Intercultureel werken of deden mee aan de workshop Levantijnse taal en cultuur.

90
deelnemers volgden 2 Toekomsttrainingen XL of Mijn Toekomst binnen SamenStarten, maakten toekomstplannen en/of volgende masterclasses op het gebied van netwerken, pitchen, interculturele communicatie en assertiviteit.

86
deelnemers zijn extra begeleid op de werkvloer, volgden 3 modules van 15 lessen voor studieondersteuning, werden begeleid door een studiementor, deden mee aan de training Basiskennis werken in Nederland en Participatiewet, kregen een-op-een begeleiding door een werkcoach.

51
deelnemers hebben hun soft skills ontwikkeld op het gebied van het opstellen van hun cv, online solliciteren, het gebruik van sociale media, het schrijven van een motivatiebrief, vergroten van zelfvertrouwen en hebben geleerd zich te presenteren tijdens een Theaterpresentatietraining.

63
deelnemers hebben kunnen netwerken tijdens bijeenkomsten op De Eendracht, diverse werkbezoeken en netwerkwandelingen, Careerday en kleedsessies bij Dress for Success.

41
deelnemers vergaarden praktische vaktechnische kennis als heftruckchauffeur, zonnepanelen installateur, in de beautybranche.

171
deelnemers verbeterden hun taalniveau tijdens 6 taalcursussen en 18 online taalcafés, volgden 6 computercursussen Digitale kantoorvaardigheden (Office) of 6 cursussen Engelse taallessen.

Inhoudelijke resultaten

- Deelnemers maakten een toekomstplan en zetten stappen richting een zinvolle dagbesteding en/of een verhoogde (economische) participatie.
- Deelnemers hebben soft skills ontwikkeld, hun netwerkvaardigheden vergroot en een verhoogd zelfvertrouwen bij sollicitatie en hun presentatie.
- Deelnemers hebben hun Nederlands verbeterd en hebben zich praktische vaardigheden eigengemaakt, zoals computervaardigheden en Engels.
- Deelnemers vergrootten hun netwerk met werkgevers, medestudenten en andere professionals.
- Deelnemers hebben stappen richting de arbeidsmarkt gezet door hard skills te ontwikkelen binnen de logistiek, beauty en techniek.
- Werkgevers leerden over intercultureel werken, maakten kennis met onze deelnemers en hebben hun eerste woordjes Arabisch geleerd.
- Deelnemers met een eerste baan konden met problemen of vragen terecht voor een soepelere start.
- Studenten zijn begeleid bij hun studie, waardoor zij betere studieresultaten behalen.

2.1.4. SamenProgrammeren

Doelstellingen & activiteiten

SamenProgrammeren is een intensief en duurzaam opleidingstraject van drie maanden, gericht op een toekomst als IT-professional. Onder begeleiding van Abboud Mourad, professioneel programmeur en ervaringsdeskundige, worden deelnemers opgeleid in programmeren. Ook maken zij actief kennis met de IT-sector tijdens masterclasses, netwerkbijeenkomsten en digital coffees. Een persoonlijke coach begeleidt deelnemers vanaf de intake tot aan het maken van hun eigen toekomstplan en de concrete stappen richting een stage of werkplek. Ook worden zij gedurende de eerste maanden na uitstroom begeleid op de werkvloer. Ons doel is dat deelnemers na deelname aan dit traject:

- een goede stevige basis hebben in front-end programmeren (HTML, CSS, Javascript, REST API, AJAX, jQuery, Bootstrap, React) en de basis van back-end programmeren (Node.js, Express, Python, Django) beheersen;
- opgeleid zijn tot basisprogrammeurs; zij kennen de basis van de programmeertalen en –codes en werken met Javascript, SQL en NoSQL;
- beschikken over de benodigde hard en soft skills om werk te vinden en te behouden;
- onderdeel zijn van een professioneel netwerk;
- hun kansen hebben vergroot voor een carrière als programmeur, bijvoorbeeld doordat zij een concrete vervolgstap hebben gezet in hun loopbaan, zoals een vervolgopleiding, stage of betaalde baan.

Verloop van de activiteiten

SamenProgrammeren loopt heel goed. Dit jaar hebben vier nieuwe groepen meegedaan aan het programma, met in totaal 46 deelnemers, en er zijn steeds meer aanmeldingen om nieuwe groepen mee te vormen. Naast statushouders kunnen ook andere Rotterdammers meedoen, die werk willen maken van een toekomstige baan in de IT, maar een opleiding zelf niet kunnen bekostigen. Oud-deelnemer en ervaringsdeskundige Abboud, die als ex-statushouder zelf een eigen IT-bedrijf Code Matrix Zone runt, verzorgt het opleidingsprogramma met veel enthousiasme en energie. Hij wordt hierin ondersteund door docenten die voorheen als deelnemers zijn opleiding volgden en sinds dit jaar dus ook zelf lessen verzorgen. Vanuit het programma vormt zich zo een mooie community waar men samen werkt, van elkaar leert en een netwerk biedt. We zijn trots dat er echt een online community is gecreëerd met dank aan de inzet van deze ervaringsdeskundigen. Een van de sterke punten van SamenProgrammeren blijft ook dat het grotendeels online georganiseerd wordt waardoor het traject ook in tijden met beperkingen kan door gaan, en ook mensen vanuit azc's hun tijd zinnig en productief kunnen besteden tijdens een lockdown.

SamenProgrammeren was in 2021 net zo dynamisch en snel ontwikkelend als het werkveld van de IT zelf. De talen veranderen heel de tijd, dus moet je als programmeur ook steeds nieuwe coderingstalen blijven leren. Om deze reden is het traject uitgebreid met een vierde module Python omdat er op de arbeidsmarkt binnen IT op dit moment veel vraag is naar codeurs die deze taal beheersen. Ook kregen de deelnemers een workshop website bouwen in Wordpress en een masterclass Scrum. Daarnaast hebben de deelnemers gebruik kunnen maken van het volledige aanbod van SamenDoorSamen om bijvoorbeeld het taalniveau te verbeteren of stappen te maken op het gebied van soft skills, het maken van een Linkedin profiel of de workshop 'Van een goed cv naar sollicitatie'.

Verschillende organisaties hebben masterclasses georganiseerd. Webhelp ging met de deelnemers aan de slag met projectmanagement, solliciteren en LinkedIn en leverde vrijwilligers voor een digital coffee. Ook organiseerde de organisatie een vrijmibo om over de praktijk van werken in de IT te praten, over hoe het dagelijks leven eruit ziet binnen deze branche en om tips te geven om het professioneel netwerk te vergroten. Heel interessant was een fysieke netwerkbijeenkomst van Dept Agency in Amsterdam met masterclasses, kennismaking met dit bedrijf en haar werknemers en een gezamenlijke lunch. Dept Agency is een internationaal IT bedrijf dat zijn klanten van A tot Z binnen het IT domein kan ondersteunen.

De uitdaging bij SamenProgrammeren is om ervoor te zorgen dat de deelnemers ook voldoende werkervaring kunnen opdoen om kans te maken op een goede baan. Ze hebben de talen onder de knie en weten hoe ze snel een nieuwe taal kunnen oppakken, maar ze moeten nog wel de werkervaring opdoen. Na SamenProgrammeren is daarom een leerwerkplek nodig om veel te oefenen en relevante ervaring op te doen als junior developer. We hebben het afgelopen jaar hard gewerkt aan het uitbreiden van de cirkel van connecties en organisaties om naar door te verwijzen voor een vervolgtraject en zien dat de mogelijkheden groeien nu we het traject al twee jaar aanbieden.

Goed nieuws waren de toekenning van het startbedrag van CityLab010 en recente interesse van Neeltje Buis voor financiering. Het toont brede erkenning voor SamenProgrammeren en het bewijst dat het opleidingstraject past bij de omstandigheden van deze tijd en de vraag naar programmeurs vanuit de maatschappij. Daarom gaan we in 2022 met dezelfde energie verder om met SamenProgrammeren nog meer Rotterdammers klaar te stomen voor de stap naar de werkvloer als programmeur.

“Als programmeur kan ik werken aan een onafhankelijke toekomst en waardevol zijn voor dit land.” (Deelnemer)

“Ik ben bij nul begonnen en nu ben ik echt iets: een full stack junior developer en docent!” (Deelnemer die doorgroeide tot vrijwillige docent)

Resultaten SamenProgrammeren

In cijfers

46 statushouders hebben een intake en competentietest gedaan. **46**

46 statushouders hebben deelgenomen aan Module 1: Front-end programmeren. **46**

46 statushouders hebben deelgenomen aan Module 2: ReAct. **46**

46 statushouders hebben deelgenomen aan Module 3: Back-end programmeren. **46**

10 10 statushouders hebben deelgenomen aan Module 4: Python.

46 46 statushouders hebben deelgenomen aan masterclasses.

46 46 statushouders werden begeleid door een IT-coach en konden kennismaken met andere professionals tijdens koffiemomentjes en een vrijmibo.

Inhoudelijke resultaten

- Alle 46 deelnemers zijn begonnen aan een opleiding, en hebben allen ten minste het front-end programma doorlopen.
- Van de 46 deelnemers hebben uiteindelijk 34 het hele programma (bijna) afgerond en hun diploma gehaald, en zijn hiermee nog eens een trede gestegen.
- Van die 34 hebben inmiddels 11 deelnemers een baan, internship of vervolgopleiding en zijn dus volledig zelfredzaam, de anderen zijn nog bezig met het programma of nog op zoek naar de volgende stap.

2.1.5. SamenOndernemen

Doelstellingen & activiteiten

De afgelopen jaren hebben wij gesignaleerd dat een groot aantal statushouders de ambitie heeft om als ondernemer aan de slag te gaan. Voor young professionals bestaat er reeds ondersteuning op dit vlak, maar we ervaren dat de kennis en expertise ontbreekt om mensen te helpen die buiten deze specifieke doelgroep vallen en die zich ook richten op de meer laagdrempelige en Nederlandstalige ondernemersideeën. Om deze reden hebben wij het traject SamenOndernemen ontwikkeld in samenwerking met het Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ) en BeLink Academy. Oprichters van deze laatste organisatie zijn zelf statushouders geweest en zijn dus ervaringsdeskundigen. Het doel van dit traject is om statushouders kennis te laten opdoen over ondernemen in Nederland en hen middels een maatwerkprogramma klaar te stomen voor het opzetten van een eigen bedrijf. Het empoweren van deelnemers vinden we hierbij belangrijk. Door onze ervaringsdeskundige coaches en langdurige begeleiding kunnen wij ervoor zorgen dat statushouders zich meer zelfverzekerd voelen. Door netwerken te creëren komen deelnemers met elkaar en met collega-ondernemers in contact.

Verloop van de activiteiten

Met SamenOndernemen kijken we terug op een intensief maar zeer geslaagd jaar. Vijftien deelnemers deden mee en vrijwel iedereen bleef aangehaakt. Hoogtepunt was de feestelijke afsluiting met pitches van de ondernemers in Ahoy waar we van de zomer in een volle zaal, met het op dat moment geldende maximum aantal van vijftig aanwezigen, samen konden komen. Daar reikte wethouder Richard Moti (Werk en Inkomen) de certificaten uit. Tevreden zijn wij ook over de directe resultaten van deelnemers die concrete stappen hebben gezet; enkelen zijn gestart met hun eigen onderneming of zijn al ver met Qredits en RBZ, de partijen die vanuit de uitkeringen en leningen betrokken zijn. Anderen zijn via SamenOndernemen gemotiveerd geraakt om een opleiding te starten of met werk in loondienst te beginnen waar zij ervaring op kunnen doen die later ook van pas kan komen bij het ondernemen.

Na oriënterende online sessies, twee kennismakingswandelingen en een kennismakingsbijeenkomst, startte het intensieve deel, bestaande uit tien sessies van Qredits over allerlei aspecten van ondernemen, zes trainingen van BeLink op het vlak van soft skills en vijf extra gastlessen en werksessies van Stichting Mano ondersteund door vrijwilligers. Ook kregen alle deelnemers een vast contactpersoon voor persoonlijke coaching en ondersteuning van een supporter van Webhelp als vrijwillig maatje. Door alle gastlessen en werksessies werd het netwerk van de deelnemers vergroot en maakten zij kennis met mensen van de gemeente, RBZ en het Ondernemersplein die iets voor hen kunnen betekenen. Na de afsluiting van het intensieve deel in Ahoy zijn we maatwerk blijven leveren via individuele begeleiding voor wie daar behoefte aan heeft.

We konden permanent rekenen op vele goede en steeds meer samenwerkingspartners zoals BeLink, RBZ, Qredits, de studenten van Stichting BeSt die meehielpen bij sessies, Webhelp dat zeven vrijwillige coaches leverde die de ondernemers ondersteunden en motiveerden, Judith Scholte van Poësis, het Ondernemersplein, Ondernemershuis op Zuid voor een goedkope locatie voor deelnemers en goed meedenken, Fountainhead die een gastles verzorgde en Ahoy dat het afsluitende event heeft gesponsord. Vermeldenswaardig is dat verder drie deelnemers zelf al weer actief waren bij ons project Welkom in Rotterdam, het programma van activiteiten voor de noodopvang op het schip met statushouders in de wijk Feijenoord (Zie hoofdstuk 2.1.11. Welkom in Rotterdam). Van deelnemers zijn zij, binnen een jaar en dankzij SamenOndernemen, veranderd in ondernemers die wat kunnen betekenen voor andere nieuwe Rotterdammers.

Trots aan het werk in een eigen onderneming

Muneim is trots en tevreden. Hij kan alle ervaring die hij heeft nu ook in Nederland inzetten in zijn eigen zaak: Kledingreparatie Poeldijk. "Ik ben blij, heb goede verwachtingen en ik wil mijn zaak nog verder uitbreiden", vertelt hij.

Sinds november runt hij zijn eigen bedrijf. Niet de makkelijkste tijd om in te beginnen, ervaart de ondernemer afkomstig uit Irak, "maar ik heb toch al mooie opdrachten en ik krijg goede reacties van de klanten, hier in Poeldijk."

Muneim deed in 2021 mee aan het project SamenOndernemen van Stichting Mano waarin deelnemers werken aan een eigen ondernemingsplan, een professioneel netwerk en alles wat erbij komt kijken om een eigen onderneming te starten.

Met zijn ervaring in kleding maken en herstellen realiseerde Muneim een plan om Kledingreparatie Poeldijk over te nemen, inclusief stomerij. “Dat loopt nu goed en na een half jaar wil ik uitbreiden met een post- en pakketservice, meer ruimte voor de winkel en de verkoop van producten voor kledingreparatie zoals ritsen, elastiek en scharen.”

Bij SamenOndernemen leerde Muneim hoe hij zijn onderneming kan organiseren. Druk is dat wel, om nu voor alles zelf verantwoordelijk te zijn, ervaart hij. “Maar als de zaken goed gaan kan ik een collega inhuren. Samen werken is ook heel gezellig.”

In nauwe samenwerking met Qredits, Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ), BeLink en Webhelp organiseerde Stichting Mano in 2021 het project SamenOndernemen. Deelnemers werkten maanden lang aan ondernemersvaardigheden en pitchten hun plannen in Ahoy in het bijzijn van wethouder Moti.

Resultaten SamenOndernemen

In cijfers

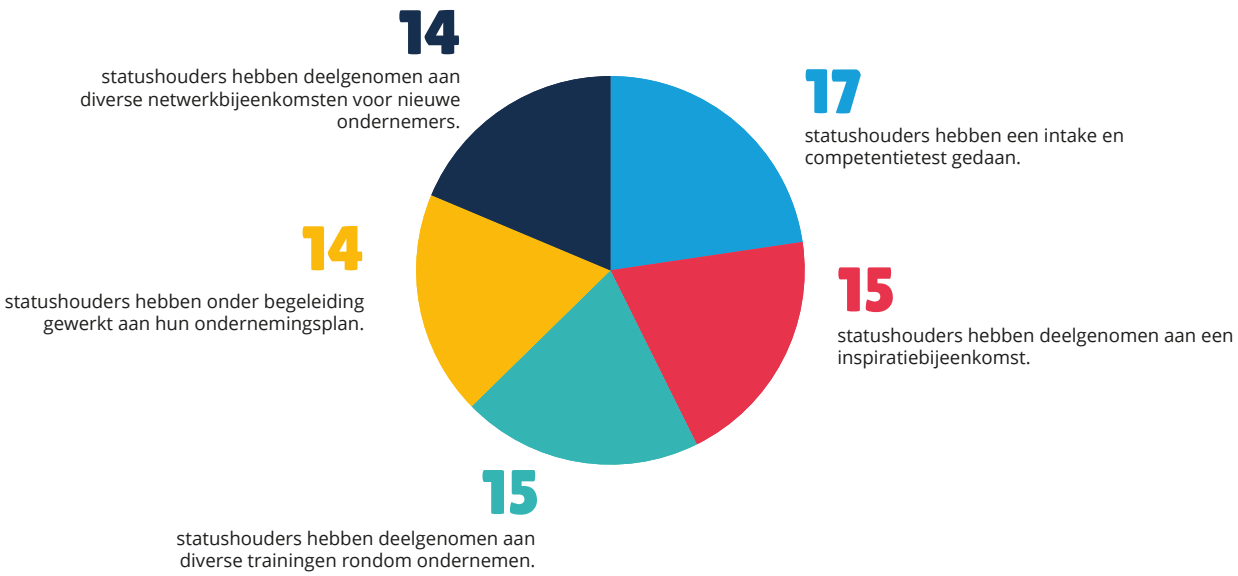

Inhoudelijke resultaten

- 5 deelnemers zijn gestart met (deeltijd)ondernemen of zijn zo ver met de randvoorwaarden dat een start binnenkort wordt verwacht.
- 1 deelnemer bevindt zich in de beginfase van een realistisch en bescheiden plan voor een eigen (deeltijd) onderneming.
- 1 deelnemer heeft gekozen om informeel en kleinschalig te blijven werken.
- 2 deelnemers hebben een baan in loondienst gevonden.
- 4 deelnemers volgen een opleiding of leerwerktraject met perspectief op duurzame participatie op de arbeidsmarkt, mogelijk als eigen ondernemer.
- 1 deelnemer heeft met de opgedane kennis het familiebedrijf geholpen te professionaliseren en gaat zelf een vervolgopleiding volgen.

2.1.6. Subdoelgroep: Vrouwen

Doelstellingen & activiteiten

Via diverse workshops, thematische bijeenkomsten en spreekvaardigheidsgroepen zetten we in op verdere participatie en empowerment van vrouwelijke statushouders. Door activiteiten te organiseren die specifiek voor vrouwen toegankelijk zijn, op tijdstippen en locaties die hen passen, met thema's ingebracht door de vrouwen zelf en met additionele mogelijkheden voor kinderen (zoals opvang), zorgen we voor een programma waar vrouwen in een veilige setting worden geïnformeerd, geïnspireerd en geactiveerd. Zo bereiken we vrouwen die anders niet snel de deur uitgaan en motiveren we hen om na deelname door te stromen naar andere activiteiten. We brengen hen in contact met andere organisaties en waar nodig verwijzen wij hen door. Het programma stellen we op in samenspraak met deelnemers en ervaringsdeskundigen. Tijdens de activiteiten wordt er op een laagdrempelige wijze gesproken over voor de vrouwen relevante thema's, zoals ouderschap, arbeidsparticipatie en gezondheid en wordt met hen de taal geoefend. Door samen activiteiten te ondernemen worden de deelnemers geactiveerd, kunnen zij nieuwe contacten opdoen en hun sociale netwerk vergroten en versterken. Tijdens workshops hebben zij bovendien de mogelijkheid om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen.

Verloop van de activiteiten

Met creatieve workshops, veerkracht- en emancipatietrainingen, themabijeenkomsten en een aantal nieuwe initiatieven hebben veel vrouwelijke deelnemers stappen gezet in hun ontwikkeling. Sommigen van hen kampten aan het begin van het jaar nog met een depressie, maar zij hebben een bijzonder goede ontwikkeling doorgemaakt en zijn nu heel actief. Zo is een deelnemer echt enorm veranderd, van heel geïsoleerd, naar heel actief en helemaal thuis in het kapperstraject.

Voor de creatieve workshops is er altijd animo genoeg, zoals voor buikdansles en voor de workshop van Biniam, een Eritreeër die al lange tijd in Nederland woont en een eigen atelier/werkplaats heeft waar hij leren tassen en schoenen met de hand maakt. Ook zijn er bakworkshops, naailessen en een mozaïekworkshop georganiseerd. Het werkt goed om tijdens de creatieve lessen ook over thema's te praten zoals het leven in Nederland, de toekomst, wat wil je bereiken en welke doelen heb je. Iedereen is dan wat losser, we kennen elkaar wat beter, het vertrouwen is gegroeid en zo kunnen we het gesprek opstarten over onderwerpen waarop we later tijdens de thematische lessen dieper in kunnen gaan.

Onder de noemer Veerkracht & Emancipatie hebben we samen met Dona Daria en Avant Sanare trainingen verzorgd over assertiviteit, grenzen stellen, omgaan met stress, persoonlijke relaties, autonomie, zelfstandigheid, een netwerk opbouwen. Ook verzorgden we zelf thematische lessen, bijvoorbeeld over arbeidsparticipatie. In samenwerking met de trajecten Samen aan de Slag en SamenOndernemen hebben we Women Power, een training in pitchen en assertiviteit, georganiseerd. Vrouwen leerden letterlijk en figuurlijk ruimte in nemen. Dankzij de samenwerking met Samen aan de Slag kunnen we heel tevreden zijn over de uitstroom van vrouwen naar vrijwilligerswerk of een studie.

Nieuw was Storytelling, een reeks van zes lessen waarin acht deelnemers aan de slag gingen met het presenteren en vertellen van hun eigen verhaal. Daarnaast is een groepje van zeven vrouwen gevormd dat zelf met veel enthousiasme lessen wil gaan verzorgen. We gaan hier begin 2022 mee starten. Op het programma staan meer creatieve workshops, een workshop pitchen en een praatgroep over opvoeden en taboes. Tijdens twee focusgroepen hebben we tot slot ons aanbod van activiteiten samen met deelnemers en ervaringsdeskundigen geëvalueerd en in kaart gebracht waar meer behoefte aan is.

"Tijdens de naaiworkshop is het heel gezellig. We kletsen veel en bespreken dan vanzelf ook vaak serieuze onderwerpen." (Deelnemer)

"Heel mijn leven was ik er altijd voor anderen, maar dat ben ik nooit voor mezelf geweest. Ik ben blij dat ik eindelijk aan mijn eigen toekomst kan werken." (Deelnemer)

Resultaten Subdoelgroep: Vrouwen

In cijfers

39 vrouwen hebben deelgenomen aan 6 verschillende creatieve workshops.

23 vrouwen hebben deelgenomen aan 3 cursussen Veerkracht & emancipatie.

6 vrouwen hebben meegedaan aan de training Praatgroepen leiden.

10 vrouwen hebben deelgenomen aan een training gericht op arbeidsparticipatie als onderdeel van het traject Samen aan de Slag.

21 vrouwen namen deel aan praatgroepen en thematische voorlichtingen.

10 vrouwen namen deel aan 2 focusgroepen.

8 vrouwen hebben hun ervaringsverhaal opgetekend in het kader van Storytelling.

Inhoudelijke resultaten

- Deelnemers zijn geactiveerd en hebben stappen gemaakt op het gebied van sociaal netwerk, taal en welbevinden en zelfontplooiing.
- Deelnemers hebben meer kennis over diverse thema's die voor hen relevant zijn, zoals arbeidsparticipatie, opvoeding en gezondheid.
- Deelnemers hebben nieuwe contacten opgedaan en hun sociale netwerk vergroot en versterkt.
- Deelnemers hebben hun talenten ontdekt en ontwikkeld.

2.1.7. Subdoelgroep: Kinderen & gezinnen

Doelstelling

De afgelopen jaren hebben we ervaren dat er een grote behoefte is aan activiteiten specifiek gericht op kinderen en hun gezinnen. We merken dat deze kinderactiviteiten veel ontmoeting tot stand brengen tussen ouders en kinderen en dat de gezinnen bovendien geactiveerd en gestimuleerd worden om ook zelf meer activiteiten te ondernemen. Ook de vrijwillige maatjes spelen hierbij een belangrijke rol. Meerdere maatjes hebben met hun gezinnen een Rotterdampas gekocht, en zij stimuleren hen ook om deel te nemen aan wijkactiviteiten. Zij introduceren de gezinnen aan de mogelijkheden van de stad en helpen ouders met directe hulpvragen over de kinderen. Hierbij valt te denken aan vragen over communicatie met scholen, kinderen die gepest worden, bijles of buitenschoolse activiteiten. In 2021 wilden we het programma voortzetten, uitbreiden en kwalitatief verder versterken. Naast activering en ontmoeting, merkten we dat er ook behoefte was aan meer educatieve ondersteuning en hulp bij (intercultureel) opvoeden. Ook wilden wij het netwerk in de stad beter leren kennen, meer samenwerken en meer focussen op de capaciteitsversterking van de vrijwilligers en stagiaires.

Verloop van de activiteiten

Met alle kinderactiviteiten kunnen we terugkijken op een druk en succesvol jaar met heel veel, enthousiaste deelnemers en vrijwilligers. Nieteerder hebben we zoveel kinderactiviteiten georganiseerd als in 2021 voor kinderen van Rotterdamse statushouders. Naast onderwijsondersteuning waren er sociale, ontspannende activiteiten waarbij horizonverbreding en talentontwikkeling centraal stonden, waren er veel activiteiten gericht op psychosociale begeleiding en weerbaarheid. Ook werden verschillende activiteiten voor ouders georganiseerd in het kader van opvoedondersteuning en ouderbetrokkenheid. In samenwerking met onze stagiairs Pedagogiek werd de basisschoolbrief geïntroduceerd binnen de bijlestrajecten en met de ingebruikname van de Competentie-matrix voor kinderen hebben we een slag kunnen maken op het gebied van professionalisering van de monitoring. Zie voor een uitgebreide omschrijving van de activiteiten voor de subdoelgroep: Kinderen & gezinnen hoofdstuk 2.3. SamenOpgroeien.

Resultaten Subdoelgroep: Kinderen & gezinnen

In cijfers

30 kinderen kregen wekelijks bijles en/of taalcoaching. **30**

35 gezinnen zijn begeleid door een bij Stichting Mano getraind gezinsmaatje. **35**

15 kinderen deden mee aan de Weerbaarheids- en zelfvertrouwentraining en of kickboksen als assertiviteitstraining. **15**

11 kinderen hebben deelgenomen aan cursussen voor kinderen in echtscheiding voor verschillende leeftijdsgroepen. **11**

11 ouders hebben deelgenomen aan de training over kinderen die te maken hebben met echtscheiding. **11**

Verschillende trainingen werden georganiseerd voor het projectteam en stagiairs.

112 112 kinderen hebben deelgenomen aan diverse sociale en sportieve activiteiten.

58 58 kinderen hebben deelgenomen aan diverse creatieve workshops.

22 22 kinderen hebben deelgenomen aan het maken van 2 kinderkranten 'Het Nieuwe Rotterdammertje' tijdens de workshop Journalistiek.

22 22 ouders hebben deelgenomen aan de cursus Intercultureel opvoeden in Nederland en 22 ouders hebben deelgenomen aan diverse praatgroepen voor moeders en vaders.

35 35 maatjes werden intensief begeleid en konden deelnemen aan 8 intervisies.

*Inhoudelijke resultaten in hoofdstuk 2.3. SamenOpgroeien

2.1.8. SamenVeerkrachtig

Doelstellingen & activiteiten

Veerkracht en Psychosociale problematiek (PSP) richt zich op de sociaal-emotionele veerkracht van deelnemers waarbij met name aandacht is voor emancipatie, eenzaamheid, psycho-educatie, stressverlichting, moeilijke onderwerpen, preventief werken, doorverwijzing en interculturele communicatie. Het is een belangrijk onderdeel die de 'zachte' randvoorwaarden van participatie en meedoen (verder) ontwikkelt en verdiept. Dit onderdeel heeft als insteek om preventief te werken, een signalerende functie en waar nodig deelnemers door te verwijzen naar professionele hulp. Verder worden moeilijke onderwerpen zoals psychische problematiek, opvoedvraagstukken en relationele uitdagingen besproken in een veilige setting. Veiligheid en onvoorwaardelijke acceptatie staan centraal in dit onderdeel waarin we werken vanuit de persoonlijke context en achtergrond van de deelnemer.

Dit jaar hebben wij flink ingezet op het delen van kennis en ervaring, en de inzet van ervaringsdeskundigen hierbij. Door het werken met ervaringsdeskundigen en vanuit een vertrouwensband, hebben wij de mogelijkheid om moeilijke onderwerpen te bespreken met deelnemers, hier over te leren en deze expertise te delen met andere professionals, de overheid en maatschappelijke organisaties. Essentiële culturele bruggen worden geslagen en culturele miscommunicatie wordt belicht en besproken met de ontvangende samenleving en met de deelnemers.

Verloop van de activiteiten

Er is, mede dankzij een goede samenwerking met onze ervaringsdeskundigen, Avant Sanare en Indigo preventie, nu veel meer kennis over psychosociale problematiek en psychosociale ondersteuning in huis. Samen bieden wij veel preventieve activiteiten voor deelnemers en trainingen aan collega's, stagiaires, vrijwilligers en ervaringsdeskundigen. Omdat de activiteiten van de onderdelen PSP en Veerkracht elkaar goed aanvullen en er veel interactie plaatsvindt brengen we deze in 2022 samen onder in één traject, genaamd SamenVeerkrachtig.

Steunpilaar van PSP en Veerkracht is het individuele spreekuur voor deelnemers, dat ook kan dienen als uitpufmoment voor ervaringsdeskundigen en collega's met moeilijke casussen. Het is bedoeld voor mensen die nog niet naar de psycholoog willen of dit willen voorkomen, maar wel een gesprek en wat handvatten nodig hebben voor de dagelijkse problemen. De laagdrempeligheid is een groot voordeel als eerste kennismaking met psychische ondersteuning. Hiervandaan is de stap naar een behandeling makkelijker te maken en soms zijn die vier, vijf sessies die wij bieden genoeg en kunnen deelnemers weer verder. Samen met Avant Sanare en de inzet van ervaringsdeskundigen willen we dit spreekuur nog toegankelijker maken voor mensen die de Nederlandse of Engelse taal (nog) niet spreken. Verder is dit jaar veel een-op-een begeleiding gedaan via coaching en huisbezoeken om weerbaarheid en veerkracht te vergroten en stress aan te pakken. Diverse gezinnen zijn begeleid

bij huiselijk geweld, scheidingen, chronische stress en psychosociale problematiek. Medewerkers zijn meegegaan naar advocaten, hebben relatietherapie mogelijk gemaakt, vrijwillige aanmeldingen gedaan bij Veilig Thuis, verslavingszorg en opvoedondersteuning, en doorverwezen naar Moeders voor Rotterdam, wijkteams en GGZ.

Vele groepstrainingen hebben plaatsgevonden, zoals Omgaan met stress, MenTaal ViTaal (zie hoofdstuk 2.3.3. Taal, Activering en Gezondheid) inclusief bokslessen voor volwassenen gegeven door een ervaringsdeskundige vrijwilliger en een professional, praatgroepen van het vrouwenprogramma, focusgroepen over eenzaamheid en trainingen over emoties en obstakels waar je tegenaan loopt als vluchteling. Verder hebben we de cursus Mindspring (psycho-eduactie) aangeboden voor Eritreeërs. In het kader van Veerkracht hebben we de training Opvoedondersteuning uitgevoerd (zie hoofdstuk 2.3. SamenOpgroeien). Thema's als vaderschap, relaties & liefde, huiselijk geweld, verslaving, familieplanning, scheiding, alleenstaand opvoeden, seksuele gezondheid zijn samengevoegd in een intensieve training van acht weken voor met name de Eritrese doelgroep. Ook hebben we praatgroepen voor vrouwen georganiseerd en hebben we een training interculturele communicatie gedaan voor de Eritrese groep over de normen en waarden van Nederland op het gebied van liefde en relaties, en hoe je hier mee om moet gaan. We zijn trots dat trainingen voor de Eritrese doelgroep zo goed lopen, dat daar zo veel mensen op af komen en er openheid is om over alle thema's te praten. Daarnaast hebben we de workshop Seksuele gezondheid georganiseerd waarin het gebruik van voorbehoedsmiddelen, een gezonde relatie, zwangerschap, moederschap/vaderschap, etc. bespreekbaar wordt gemaakt. Ook hebben we vrijwilligers, collega's en stagiaires getraind op het bespreekbaar maken en signaleren van psychosociale problematiek, kindermishandeling en huiselijk geweld.

Ervaringsdeskundigen spelen een steeds grotere rol in dit deelprogramma. Zij zijn, bijvoorbeeld tijdens de training 'Eerste Hulp bij PSP bij familie, vrienden en mensen in je omgeving', intensief getraind op hoe je taboes bespreekbaar kan maken en mensen in je omgeving kan ondersteunen. In 2021 hebben we samen met Parnassia, Indigo preventie en Avant Sanare een start gemaakt met een plan om ervaringsdeskundigen te trainen in problem management, ondersteuning van psychologen en het geven van trainingen over stress en psycho-educatie. In 2022 gaan we een team samenstellen uit ervaringsdeskundigen en collega's die zich specialiseren in deze problematiek. Ook heel belangrijk is dat we, samen met onze Eritrese ervaringsdeskundigen, bezig zijn met een onderzoek naar de Eritrese groep. De ervaringsdeskundigen hebben een vragenlijst ontwikkeld om in kaart te brengen hoe het gesteld is met de psychische gezondheid van Eritreeërs en waarom hulpverlening wel of niet aansluit. De Raad van Advies is steeds beter bezet, onder meer door ervaringsdeskundigen en psychologen, en we hebben de eerste brainstormsessie gedaan samen met ervaringsdeskundigen en professionals van Indigo preventie over eenzaamheid, angst en isolement, en het effect van eenzaamheid op de psychische gesteldheid. Uit deze activiteiten zijn allerlei nieuwe activiteiten ontwikkeld die we in 2022 onder de naam SamenVeerkrachtig zullen organiseren.

Noemenswaardig is het nieuwe onderdeel Wegwijs in Rotterdam dat wij in de laatste maanden van het jaar hebben georganiseerd voor deelnemers met taalniveau A0 en A2. Hier krijgen deelnemers de kans om zowel met grote overkoepelende organisaties als Jeugd en Gezin, als met kleine lokale instanties als 'Je goed recht', de huisarts en Moeders van Rotterdam, kennis te maken en in gesprek te gaan. Het eerste deel van de les bestaat uit taalles, vooral woordenschat, en theorie over een instantie en het bedenken van een vraag aan de organisatie. In het tweede deel gaan we op bezoek bij een instantie of komt een organisatie langs in de les. Zowel instanties als deelnemers zijn erg enthousiast over Wegwijs in Rotterdam.

Dat onze expertise op het gebied van Veerkracht en PSP toeneemt, blijkt ook uit het feit dat we steeds vaker worden uitgenodigd door verschillende partijen om te praten over deze thematiek. We hebben onze aanpak uiteengezet bij het Ministerie, trainingen verzorgd op de Hogeschool en zijn aanwezig geweest op een aantal symposia. Op een symposium van Indigo preventie hebben wij bijvoorbeeld een training gegeven over hoe je Eritrese gezinnen met chronische stress het beste kan begeleiden en we zijn ook uitgenodigd voor deelname aan onderzoeken of om mee na te denken over nieuwe projecten. Ook onze ervaringsdeskundigen worden steeds vaker uitgenodigd om aan te sluiten bij expertsessies en symposia.

Uit ervaring, onderzoek en focusgroepen blijkt dat laagdrempeligheid werkt en in 2022 zullen we dan ook nog meer inzetten op laagdrempelige psychosociale hulp buiten de institutionele setting, meer en intensievere samenwerking met externe partijen en trainingen in de taal van het land van herkomst en op een-op-een begeleiding met inzet van ervaringsdeskundigen. We weten meer mensen, met succes, door te verwijzen naar de huisarts en steeds meer mensen zoeken psychische hulp. Voor de perioden waarop deelnemers op de wachtlijst staan voor hulp willen we ook nog meer ontspanning en dagbesteding bieden met als doel om eenzaamheid en stress te verminderen.

“Moeders van Rotterdam hadden mij kunnen helpen met mijn zwangerschap. Nu kan ik mensen in mijn omgeving die zwanger zijn doorverwijzen.” (Deelnemer Wegwijs in Rotterdam)

“Gewoon een gesprek op een vertrouwde plek met koffie. Zo is de eerste stap naar psychische hulp makkelijk gezet.” (Psycholoog over het spreekuur van SamenDoorSamen)

Resultaten SamenVeerkrachtig

12 deelnemers hebben 4 gesprekken kunnen voeren tijdens het Spreekuur psycho-educatie.

23 korte ervaringsverhalen + 4 lange ervaringsverhalen zijn gepubliceerd op de website en via de sociale media van Stichting Mano in het kader van voorlichting door 'Storytelling'. Een aantal van deze verhalen zal in 2022 worden gepubliceerd in de nieuwe editie van De Nieuwe Rotterdammert.

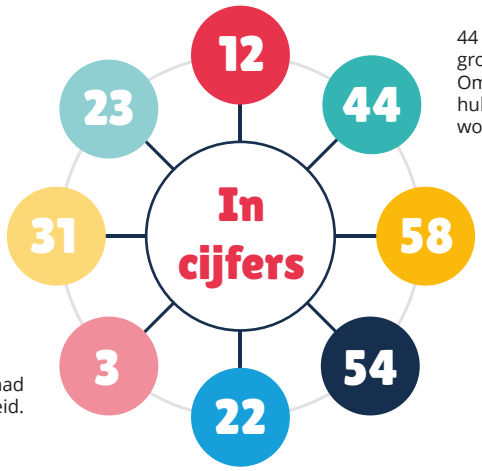

44 deelnemers deden mee aan de groepstraining Mindspring, aan 2 cursussen Omgaan met stress, aan 2 trainingen Eerste hulp PSP bij familie/vrienden of met de workshop Mentaal weerbaar.

31 medewerkers van Stichting Mano namen deel aan 2 masterclasses en een training op het vlak van psychosociale problematiek, aan de trainingen Oplossingsgericht werken en/of Train de trainer.

58 ouders deden mee aan de cursus Intercultureel opvoeden in Nederland, aan praatgroepen voor moeders en vaders, aan een cursus Vaderschap in Nederland of een praatgroep voor Syrische moeders.

3 professionals denken mee in de Adviesraad op het vlak van psychosociale gezondheid.

54 deelnemers uit de Eritrese doelgroep deden mee aan een workshop Interculturele communicatie / man-vrouw en gezinsdynamiek, aan 4 praatgroepen over scheiding, seksualiteit en religie, aan een koffieceremonie met oud-Rotterdammers of aan de workshop Seksuele voorlichting voor Eritrese jongedames.

22 deelnemers hebben meegedaan aan 2 cursussen Wegwijs in Rotterdam.

Inhoudelijke resultaten

- Door focusgroepen en praatgroepen kregen deelnemers meer steun bij en inzicht in moeilijke thema's en kreeg Stichting Mano meer inzicht in wat er leeft bij de deelnemers en wat zij nodig hebben.
- Deelnemers kregen meer kennis over voor hun relevante thema's als stress, psychische problematiek, opvoeding en gezondheid.
- Deelnemers ervaren minder psychische druk en stress en meer ruimte voor zelfontwikkeling door trainingen en het spreekuur.
- Deelnemers hebben nieuwe contacten opgedaan en hun sociale netwerk vergroot.
- Deelnemers weten waar ze online informatie kunnen vinden en bij welke organisaties en instanties ze terecht kunnen voor juridische kwesties, financiële administratie en gezondheidsvraagstukken.
- De deelnemers hebben in de diverse workshops hun talenten kunnen ontwikkelen.
- Door het tot stand brengen van een betere samenwerking tussen partijen in de stad is de doorverwijzing van deelnemers verbeterd.
- Het team heeft meer kennis over psychische problematiek, de mogelijkheid tot casusbespreking met professionals en kan deelnemers beter en sneller doorverwijzen naar instanties.
- Het team heeft meer intercultureel besef dankzij ervaringsdeskundigen en deelnemers waardoor de communicatie beter verloopt.

2.1.9. Opleidingsprogramma Ervaringsdeskundigheid

Doelstellingen & activiteiten

Sinds de opstart van het programma SamenDoorSamen hebben wij ervaren dat de trainingen en andere activiteiten die wij organiseren nog meer impact hebben als we ervaringsdeskundigen inzetten als trainers en rolmodellen. In 2020 hebben wij binnen een pilot acht ervaringsdeskundigen opgeleid en deze pilot is uitgebreid geëvalueerd. Met de opgedane ervaring en evaluatie wilden wij in 2021 de opleiding uitbreiden en aanpassen om een nieuwe groep op te leiden. De ervaringsdeskundigen zouden niet alleen ingezet worden bij SamenDoorSamen, maar ook bij de programma's SamenOpgroeien en SamenGroeien. De ervaringsdeskundigen gaan bij de programma's aan de slag als trainer, begeleider, maatje, ambassadeur en consultant binnen de Stichting. Zij treden ook naar buiten met hun verhalen, waardoor er meer bekendheid en draagvlak ontstaat rondom thema's zoals vluchtelingen, integratie en armoede. Zij vertegenwoordigen Stichting Mano op verschillende bijeenkomsten, evenementen, expertmeetings, etc. en tegelijkertijd zetten zij zich actief in om ideeën, problemen, mogelijke oplossingen en de rol van Stichting Mano op de (politieke) agenda te zetten en het debat actueel te houden. In 2021 wilden wij minimaal zestien ervaringsdeskundigen opleiden in twee groepen en hen een intensief programma aanbieden waarin zij leren om hun ervaringsverhaal vorm te geven en in te zetten, maar ook over gesprekstechnieken, maatschappelijke begeleiding en taboeonderwerpen zoals huiselijk geweld en psychische problematiek, het geven van trainingen en presentaties, en lobby. Verder wilden wij als klap op de vuurpijl het jaar afsluiten met een congres georganiseerd door de ervaringsdeskundigen.

Verloop van de activiteiten

Het Opleidingsprogramma Ervaringsdeskundigheid is heel goed verlopen. Er is een vaste, hechte groep ervaringsdeskundigen ontstaan die inmiddels actief meedenkt over de verdere ontwikkeling van het programma SamenDoorSamen. Na de sollicitatieprocedure en kick-off eind 2020 zijn wij in januari met 25 studenten gestart met de trainingen. De interesse in dit programma was enorm en de uitval is minimaal. De aanwezigheid bij de trainingen ligt gemiddeld op 85-90 procent. Wekelijks was er een training en werden onderwerpen behandeld als de inzet van ervaringsverhalen, het bespreekbaar maken van taboeonderwerpen, asielrecht, inburgering, interculturele communicatie, luister- en communicatietechnieken, feedback geven en ontvangen, machtsverhoudingen, intervisietechnieken, psychische problematiek, omgaan met stress, maatschappelijk werk, oplossingsgericht werken, zelfreflectie, presentatietechnieken, columns schrijven en motiverende gespreksvoering. Ook waren er masterclasses presenteren, lobbyen en het trainersvak. Van alle ervaringsdeskundigen zijn profielen gemaakt en gepubliceerd op de website, sociale media en in de nieuwsbrieven van SamenDoorSamen en Stichting Mano. Ook hebben wij meegewerkt aan publicaties van onder meer het KIS magazine en Trouw.

Na bijna een jaar opleiding hebben we aan 22 studenten een diploma kunnen overhandigen. Wij hebben dit feestelijk aan huis georganiseerd, omdat een plots ingevoerde strenge lockdown een fysieke evenement last minute onmogelijk maakte. De euforie was er niet minder om. Het succes qua uitstroom is enorm groot. Velen hebben een plek gevonden bij een studie, in werk bij het ministerie, op een inburgeringsschool, bij de gemeente of als ZZP'er. Twee ervaringsdeskundigen zijn bij ons in dienst getreden, een werkt als ZZP'er samen met ons en een is bestuurslid geworden. Zes ervaringsdeskundigen volgen de stage van hun studie bij Stichting Mano en velen doen vrijwilligerswerk en zijn op die manier bij de stichting actief. Zo werden alle ervaringsdeskundigen ingezet binnen het project als maatje, trainer en/of adviseur om hun nieuwe vaardigheden gelijk in de praktijk brengen.

De ervaringsdeskundigen zijn allen een enorme toevoeging voor ons team en programma. Hun expertise kunnen we inmiddels ook aanbieden aan andere organisaties. Zo zijn diverse ervaringsdeskundigen ingezet bij symposia, meedenksessies en focusgroepen. Zelf zetten we de ervaringsdeskundigen ook in tijdens focusgroepen over onze activiteiten omdat hun mening en inzicht ervoor zorgt dat wij ons aanbod kunnen aanscherpen en uitbreiden om nog meer maatwerk te leveren. Met deze groep gaan we nog uitgebreid evalueren om ervaringen in kaart te brengen en het programma waar nodig verder te verbeteren en aan te scherpen. Door het succes wordt het Opleidingsprogramma Ervaringsdeskundigheid zeker voortgezet in 2022 met een nieuwe groep. De sollicitatiegesprekken beginnen in maart.

Het congres Nieuwe Rotterdammers Denken Doen Beslissen Mee, dat wij op 9 december in Debatpodium Arminius samen met de ervaringsdeskundigen zouden organiseren, is door beperkende

maatregelen rond corona uitgesteld naar 2022. Wel hebben we enkele programmaonderdelen meteen online aangeboden, zoals de interculturele workshop over de Levantijns Arabische cultuur, die in december al twee keer heeft plaatsgevonden. De sprekers die we al hadden gecontracteerd zoals Leila Prnjavorac en Sander Terphuis zullen ook in 2022 meedoen aan het congres.

"Ik heb veel zin om na de opleiding nieuwe Nederlanders te begeleiden. Ik ga ze alles leren wat ik weet, maar ik zal ook heel veel van hen leren. Elk mens heeft een bijzonder verhaal en ik kijk ernaar uit om die te horen." (Deelnemer)

"Mijn training is beter geworden door de studenten. Een hele andere doelgroep dan ik normaal train. Ze spreken vanuit hun ervaring, en dat maakt mij ook weer scherp." (Interne trainer)

De stappen van een nieuw leven opbouwen

Hoe kan ik mezelf en anderen helpen? Op eens heb ik gehoord over Ervaringsdeskundigheid, een nieuw cursus bij Stichting Mano. Dat was iets wat mij interesseerde. Daar heb ik mezelf ingeschreven.

Het is een hele prachtige cursus waar ik veel heb geleerd over verschillende dingen. Ik heb bijvoorbeeld geleerd hoe ik met stress kan omgaan, hoe ik andere mensen kan helpen en hoe ik een oplossing voor veel problemen kan vinden, etc.

Het was een ervaring met heel goede docenten en aardige collega's. Ik leerde hoe ik een onderwerp kan verzinnen om over te praten en hoe ik mezelf kan presenteren. Ik leerde hoe ik aan anderen kan denken om hen te helpen met hun problemen.

Door veel informatie tijdens de lessen is mijn kennis gegroeid. Er waren veel verschillende onderwerpen en taboe heeft mijn aandacht getrokken. Wat taboe is, verschilt binnen culturen. Dat is een groot probleem dat je moet behandelen want het veroorzaakt veel lichamelijke en geestelijke problemen .

Daarnaast heb ik mijn taal verbeterd. Daar ben ik blij mee aangezien ik anderen wil helpen met Nederlands te leren. Ik ben taalcoach van een goede leerling. Op een leuke manier leren wij Nederlands. Als we tijd hebben, gaan we bijvoorbeeld samen naar de bioscoop of maakten we samen lekker eten.

Kortom: kom met me mee, we steken hand in hand, en maken stappen om het leven makkelijker te maken. (Column van deelnemer Hani)

Resultaten Opleidingsprogramma Ervaringsdeskundigheid

Een commissie van ervaringsdeskundigen organiseert samen met professionals het congres Nieuwe Rotterdammers Denken Doen Beslissen Mee dat eigenlijk op 9 december 2021 zou plaatsvinden, maar door corona is uitgesteld naar 2022.

Ervaringsdeskundigen waren vele tientallen keren aanwezig op expertmeetings, symposia, kennisdelingsmomenten, trainingen aan externen, evenementen en bij netwerkgesprekken.

Inhoudelijke resultaten

- Deelnemers hebben vaardigheden ontwikkeld die zij kunnen inzetten bij hun toekomst in Nederland als ervaringsdeskundigen en die verder reikten dan alleen het werk als ervaringsdeskundigen.
- Deelnemers hebben zelfvertrouwen opgebouwd, zijn ‘empowered’, geloven en vertrouwen meer in eigen kunnen, worden als professional gezien en behandeld en dat geeft een gevoel van (eigen)waarde.
- De deelnemers hebben een breder netwerk opgebouwd, er zijn vriendschappen ontstaan en er is veel bereidheid elkaar te helpen, bijvoorbeeld met het vinden van leuke vacatures.
- De ervaringsdeskundigen worden nu standaard Mano ingezet bij nieuwe trainingen voor intern of extern gebruik die zijn ontwikkeld met hulp van ervaringsdeskundigen.
- Deelnemers zetten hun vaardigheden in voor hun community door zelf activiteiten te starten, moeilijke onderwerpen bespreekbaar te maken, zoals stress en vaccinatie-angst, en aan de slag te gaan bij andere organisaties die werken met statushouders.
- 9 ervaringsdeskundigen hebben nu werk bij bijvoorbeeld het Ministerie, op een inburgeringsschool of bij de gemeente, bij Stichting Mano als zzp’er, zijn actief in het bestuur van de stichting of zijn een studie begonnen.
- 6 ervaringsdeskundigen lopen naast hun studie stage bij Stichting Mano en vrijwel allen doen vrijwilligerswerk en zijn op die manier bij de stichting actief.

2.1.10. Sociale activiteiten en Ontmoeting

Doelstellingen & activiteiten

Ontmoetingen en het leggen van bestendige contacten spelen een belangrijke rol binnen al onze activiteiten, maar in het speciaal binnen dit programmaonderdeel. Daarbij gaat het niet alleen om de ontmoeting tussen statushouders onderling, maar vooral ook om het tot stand brengen van contacten tussen nieuwe Rotterdammers en hun wijkgenoten die al langere tijd in Rotterdam wonen. We organiseren hiertoe culturele en sportieve activiteiten, maar ook bijeenkomsten specifiek gericht op het tot stand brengen van ontmoeting. Deelnemers kunnen op deze manier de taal oefenen en hun netwerk uitbreiden. Ze leren de stad beter kennen, gebruiken de Rotterdampas en worden geactiveerd om er uiteindelijk ook zelf op uit te gaan.

Verloop van de activiteiten

De deelnemers aan de sociale activiteiten zijn altijd enthousiast en hebben er altijd heel veel zin in om erop uit te gaan. Zij waarderen het enorm dat de optie bestaat om eerst samen met Stichting Mano op pad te gaan en zo in het vervolg de drempel te verlagen om zelf ook meer activiteiten te ondernemen, bijvoorbeeld door zelf op pad te gaan met de Rotterdampas. We zijn trots op het feit dat we ondanks coronabeperkingen veel mooie activiteiten hebben kunnen organiseren. Het blijft altijd bijzonder om de reactie te zien van deelnemers die, bijvoorbeeld, voor het eerst naar een theater gaan of op de Euromast staan.

Aan het begin van het jaar was het door corona nog even improviseren, maar toch deden we tijdens de lockdown al mee aan een digitale rondleiding door het Van Gogh Museum en een Valentijnswandeling in tweetallen. Toen de temperatuur in het voorjaar steeg zijn we ook meteen aan de slag gegaan

met voorjaarswandelingen in het Park bij de Euromast en in Historische Tuin Schoonoord om echt samen af te spreken, lekker buiten te zijn en een kopje koffie bij de take away te halen. Later in het jaar gingen ook de musea, theaters, concertzalen en bioscopen weer open en hebben we ook daar verschillende activiteiten ondernomen. Daarnaast waren er ook nog sportieve activiteiten, zoals de bokslessen van ervaringsdeskundige Jamshid en de sportlessen van Farah.

We hebben inmiddels een mooie samenwerkingen opgebouwd met verschillende musea zoals de Kunsthal, het Chabotmuseum en het Wereldmuseum. Ondertussen is er ook contact gelegd met Boijmans Van Beuningen om het gloednieuwe Depot te bezoeken. Ook zijn we afgelopen jaar meermaals bij Fun Forest geweest, brachten we een bezoek aan Theater Zuidplein en de Pathé Bioscoop, genoten we van het uitzicht vanaf de Euromast en gingen we mee zeilen op driemaster De Eendracht. Waar mogelijk zetten we de Rotterdampas in en maken we dankbaar gebruik van alle mogelijkheden die de stad en culturele instellingen ons bieden.

In 2022 willen wij via de flyers en sociale media de activiteiten nog breder delen om zo naast zoveel mogelijk nieuwe deelnemers ook andere Rotterdammers en vrijwilligers uit te nodigen om mee te gaan om Rotterdam te ontdekken, gezellig te kletsen en nieuwe mensen leren kennen. Ook gaan we statushouders, die vanuit een tijdelijk noodopvang op schepen in de stad verblijven, meenemen tijdens de sociale activiteiten.

“Een van de leukste dingen die ik graag wil blijven doen is anderen leren kennen en mooie plekken bezoeken in of buiten Rotterdam.” (Deelnemer)

“Ik heb net een heel prettig gesprek gehad met een stel uit Iran. Ik ben heel erg dankbaar voor zulke ontmoetingen.” (Vrijwilliger bij parkwandeling)

Resultaten Sociale activiteiten en Ontmoeting

In cijfers

17 culturele activiteiten zijn georganiseerd.

202 deelnemers deden mee aan deze activiteiten. Sommige van hen deden mee aan meerdere activiteiten.

17 sportieve activiteiten georganiseerd.

Inhoudelijke resultaten

- Deelnemers hebben de Nederlandse taal in een informele setting kunnen oefenen.
- Deelnemers hebben meer kennis over de Rotterdamse en Nederlandse cultuur vergaard.
- Deelnemers hebben nieuwe contacten opgedaan en hebben een groter sociaal vangnet. Zij hebben de mogelijkheid te netwerken of problemen waar ze tegenaan lopen te bespreken.
- Deelnemers hebben meer zelfvertrouwen.
- Deelnemers zijn geactiveerd om zelf ook op pad te gaan in Rotterdam.
- Deelnemers zijn hun Rotterdampas actiever gaan gebruiken.
- Deelnemers konden zich ontspannen en afstand nemen van de zorgen en problemen waar zij tegenaan lopen en ook in tijden van lockdowns het sociale contact onderhouden wat van groot belang is om isolatie en problemen zoals depressie en somberheid te voorkomen of te verminderen.

2.1.11. Welkom in Rotterdam

Doelstellingen & activiteiten

In november en december zijn wij in opdracht van Gemeente Rotterdam aan de slag gegaan met 'Welkom in Rotterdam'. Naar aanleiding van de extra opvang die eind 2021 is gerealiseerd voor statushouders in Rotterdam, heeft de gemeente ons verzocht om een voorstel te formuleren om de mate van inactiviteit van deze groep in de voorfase voor uitplaatsing naar een woning te minimaliseren. Het zou gaan om 90-110 statushouders die werden gevestigd op een schip gelegen aan de Persoonshaven in Rotterdam-Zuid. Het was de bedoeling dat zij allemaal binnen een periode van twee maanden uitstroomden naar een woning, waarna ze direct zullen worden opgenomen in het traject van Vluchtelingenwerk en de Rotterdamse Taalstart. Tijdens deze wachttijd van maximaal twee maanden was een activiteitenaanbod gewenst om deze groep welkom te heten en hen kennis te laten maken met Rotterdam, met de stappen die zij naar verwachting de komende tijd in hun nieuwe leven gaan zetten en met de mensen die in hun toekomstige wijk hun buurtgenoten zullen worden.

Verloop van de activiteiten

Dankzij het ruime aanbod van SamenDoorSamen, de expertise met de doelgroep en inzet van onze ervaringsdeskundigen, konden wij onder de noemer Welkom in Rotterdam de toekomstige Rotterdammers vrijwel direct een nuttige en gezellige dagbesteding bieden waarmee wij hen welkom konden heten in Rotterdam en hen kennis konden laten maken met hun nieuwe stad en haar bewoners. Tijdens welkomstbijeenkomsten konden de bewoners, in overleg met de ervaringsdeskundigen, de activiteiten waar zij behoefte aan hadden aanvinken. Dat we met een ontzettend enthousiaste en leergierige groep te maken hadden, werd al snel duidelijk want iedereen heeft bijna alle activiteiten aangevinkt. Vrijwel meteen zijn we gestart met taallessen, op basis van niveau en in het bijzijn van een ervaringsdeskundige die de moedertaal sprak, en met de sportactiviteiten, zoals boksles en hardlopen. Het doel was een programma aan te bieden dat ervoor zou zorgen dat de nieuwe Rotterdammers zo veel mogelijk van het schip af zouden gaan en zo veel mogelijk de stad in. Het was fantastisch om te zien hoe snel deze groep statushouders door 'Welkom in Rotterdam' snel onderdeel is geworden van de stad. Ze kennen de weg, gaan zelf, of met vrijwilligers op pad met de Rotterdampas, nemen met groot enthousiasme deel aan alle activiteiten en hebben bestendige vriendschappen gemaakt via maatjestrajecten, dinermatches en het samen hardlopen. Het is voor de statushouders een mooie start geweest voor een veelbelovend leven in Rotterdam.

Ongelofelijk was ook het aantal vrijwilligers dat zich heeft aangemeld om te assisteren bij de activiteiten. Al snel stond er een club van bijna veertig vrijwilligers klaar om mee te gaan naar de activiteiten. Naar de schaatsbaan van Rotterdam ging bijvoorbeeld een groep studenten mee, bij de workshops waren altijd begeleiders en ook vanuit de wijk was er veel bereidheid om dingen te ondernemen met de statushouders, bijvoorbeeld hardlopen op zaterdag, of om de statushouders

thuis uit te nodigen voor een etentje tijdens de dinermatches, die veel indruk maakten. Het was heel bijzonder om te zien dat de Rotterdammers hun huizen open stelden, voor de statushouders gingen koken en de hele avond met elkaar doorbrachten. Na zo'n avond kwamen de statushouders vaak vol verhalen terug. In het nabijgelegen Skateland konden de statushouders twee keer per week terecht om te skateboarden of te leren inlineskaten. Verder was er een kleedsessies bij Dress for Success, een kledingmarkt, een workshop mozaïek maken en een bakworkshop. Ook waren er dagelijkse taalwandelingen met vrijwilligers, inclusief bezoeken aan de bibliotheek voor een taalcafé, en werd de Rotterdampas ingezet bij musea. Verder waren er taalwandelingen met Walking & Talking taalwandelingen, een cursus Digitale vaardigheden, deelname aan SamenProgrammeren, samen koken en eten, de Rotterdampas aanschaffen, toekomsttraining voor Eritrese deelnemers, de cursus Wegwijs in Rotterdam en nog veel meer. Ook werd er ad hoc nog van alles georganiseerd op basis van de spontane vraag van de statushouders, zoals voetballen of schaken. Ook veel organisaties wilden helpen, bijvoorbeeld met de kledingmarkt toen Ted Nex Textielherwaardering tweehonderd jassen kwam leveren en Susan Bijl tweehonderd modieuze tasjes beschikbaar stelde. Het was hartverwarmend, deze betrokkenheid, en dat hebben de bewoners ook zo ervaren.

"De wandeling met Lauren was heel plezierig. Ik ben heel content dat ik zo'n aardig persoon heb ontmoet. Ik had een hele drukke dag vandaag!" (Tijdelijke bewoner van opvangschip)

"Was heel gezellig! Ik ga ze koppelen aan andere vrienden zodat ze nog meer mensen leren kennen. Heel erg bedankt! Wat een aanwinst voor Nederland zulke mannen!" (Vrijwilliger bij dinermatch)

De periode op het schip is afgesloten door samen perenbomen te planten in het Hefpark in de wijk Feijenoord. De schipbewoners wilden heel graag iets terug doen voor de wijk en op deze manier werd ook een plek gecreëerd om naar terug te keren. Open Rotterdam was van de partij voor een mooie reportage. Dankzij het succesvolle verloop van de activiteiten heeft Gemeente Rotterdam ons gevraagd ook het vervolgtraject, met de statushouders van het schip die nog wachten op een woning vanuit een hotel bij de Wijnhaven te verzorgen. Hierbij organiseren we niet alleen de activiteiten, maar nemen wij ook de verantwoordelijkheid voor alles rond de huisvesting. In de eerste helft van 2022 zullen wij voor vier nieuwe opvangschepen activiteiten organiseren.

David Rozing

Perenbomen voor het Hefpark

Vlak voor Kerst kreeg het Hefpark in Feijenoord tien nieuwe bomen. Het was een gebaar van dankbaarheid van de statushouders die twee maanden op een schip in de Persoonshaven woonden.

Stichting Mano begeleidde hen tijdens hun verblijf. Daphne Hebing van de stichting vertelt: 'Pas wanneer je een vast adres hebt, begint je echte inburgeringscursus. Van de negentig bewoners van het schip hebben de meesten nu een woning, een paar verblijven nog even in een hotel. We begonnen op het schip al met Nederlandse les, op verschillende niveaus. We regelden gesprekken en informatiemomenten met Rotterdammers die zelf ooit als vluchteling hier kwamen. We zorgden voor diner-matches met vrijwilligers, en iedereen kreeg een RotterdamPas om de stad te ontdekken. Andere activiteiten waren computerles, bibliotheekbezoek en… schaatsen! Een lid van de wijkraad deed regelmatig groepswandelingen door de buurt. Het was een hele diverse groep, alleenstaanden en gezinnen, uit allerlei landen zoals Syrië, Rusland, Eritrea en Jemen. Allemaal met een persoonlijk verhaal waarom ze van thuis moesten vluchten, en heel gemotiveerd om hier een nieuw leven op te bouwen. Ze blijven allemaal in Rotterdam wonen, dus ze komen hier regelmatig kijken hoe het met hun bomen gaat.'

Resultaten Welkom in Rotterdam

In cijfers

60

Voor 60 tijdelijke bewoners van een opvangschip in Rotterdam Feijenoord zijn gedurende twee maanden activiteiten georganiseerd waaraan 35 tot 40 deelnemers gedurende de gehele periode hebben meegedaan.

Inhoudelijke resultaten

- Bewoners van het schip hadden door het (individuele) aanbod aan activiteiten en begeleiding een volle agenda met nuttige activiteiten.
- Deelnemers kregen dankzij participatie aan de activiteiten een blik op de toekomst voor hun leven in Rotterdam.
- Deelnemers hebben kennis gemaakt met hun toekomstige stads- of wijkgenoten.
- Deelnemers hebben een eerste introductie gehad in de Nederlandse taal.
- Deelnemers zijn (mentaal) ondersteund tijdens het leven in de wachtstand tot zij een woning toegewezen zouden krijgen, zij ervaren een gevoel van gelijkwaardigheid (iedereen werd overal bij betrokken en had een rol) en er ontstond begrip voor andere culturen.

2.2. SamenGroeien

2.2.1. Activiteiten gericht op volwassenen

Doelstellingen & activiteiten

SamenGroeien is een integraal begeleidingsprogramma dat Rotterdamse gezinnen ondersteuning biedt bij de onderdelen in hun leven die zelfredzaamheid en optimale participatie naar vermogen bevorderen. Uiteindelijk doel is dat de gezinnen in staat worden gesteld zelf de regie te nemen bij vermindering van hun armoedesituatie en dat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen binnen een positief en veilig pedagogisch klimaat. De gezinnen worden bij ons aangemeld vanuit onze eigen (taal)projecten of de VoorleesExpress, en via wijkteams of andere samenwerkingspartners.

Aan de hand van een uitgebreid intakegesprek door een vast contactpersoon worden, samen met de gezinsleden, het niveau, de persoonlijke doelen en gezinsdoelen in kaart gebracht. Voor elke deelnemer wordt vervolgens een individueel plan opgesteld met individuele doelen waaraan wordt gewerkt. Voor de uitvoering van dit plan kunnen zij gebruik maken van een divers les- en activiteitenprogramma, krijgen ze individuele begeleiding van een vast contactpersoon en in veel gevallen wordt het gezin begeleid door een gezinsmaatje dat elke week bij hen thuis komt om hen te ondersteunen bij de diverse hulpvragen. Daarnaast voeren we een onderzoek uit, zodat we een beter beeld krijgen van de doelgroep en de algemene en specifieke problemen in de gezinnen. Hiervoor selecteren we een aantal gezinnen waarbij we, samen met een ervaringsdeskundige die de taal spreekt, een diepte-interview afnemen.

Verloop van de activiteiten

Bij SamenGroeien zijn we aan de slag gegaan met 61 deelnemers uit 39 gezinnen die al langer in Nederland wonen en in armoede leven. De gezinnen van SamenGroeien komen vaak binnen met de wens voor ondersteuning van de kinderen en eenmaal in gesprek, blijkt er vaak veel verbetering mogelijk op allerlei leefdomeinen voor het gehele gezin of de individuele gezinsleden. We gaan uitgebreid in gesprek, doen een intake met alle afzonderlijke deelnemers, wijzen deelnemers een contactpersoon vanuit Mano toe voor regelmatig contact, en maken een mindmap om visueel in kaart te brengen waar ze staan en wat ze graag willen bereiken, bijvoorbeeld op het gebied van taal of het zelf beheren van budget en administratie. Op basis van de gesprekken worden de gezinsleden uitgenodigd voor activiteiten, trainingen en workshops, gekoppeld aan een maatje en/ of doorverwezen naar aanbod in de stad. Vaak blijkt dat veel relevante informatie niet bij het gezin aanwezig is en de situatie snel verbeterd kan worden door bijvoorbeeld toeslagen aan te vragen, of het goed regelen van studeren met behoud van uitkering. De beperkingen rond corona hebben het helaas lastig gemaakt om de gezinsbezoeken goed en regelmatig uit te voeren, terwijl het huisbezoek uiteraard essentieel is om vertrouwen te winnen, adequaat te kunnen communiceren met een gezin

en aan de slag te gaan. Daarom zullen we met veel gezinnen, waarmee we in 2021 zijn begonnen, ook in 2022 doorgaan.

In de praktijk is gebleken dat sommige gezinnen behoefte hebben aan intensieve en brede begeleiding met een gezinsmaatje die het wekelijks contact onderhoudt om de situatie van het gezin te verbeteren door het netwerk te vergroten en de weg naar een opleiding of werk in te slaan. Deze maatjes zijn gestart en idealiter wordt dit gecombineerd met deelname aan verschillende activiteiten binnen het aanbod voor kinderen, zoals bijleskoppels, interactief voorlezen, talentontwikkeling en assertiviteit, en cursussen voor volwassenen gericht op praktische vaardigheden, zoals computerles. We hebben gemerkt dat deze gezinnen hier in 2022 pas echt meer ruimte voor zullen krijgen omdat het intensieve traject met het gezinsmaatje momenteel nog veel tijd en energie in beslag neemt. Bij deze gezinnen moet eerst de basis op orde komen. Wel is de additionele ondersteuning van de kinderen goed van de grond gekomen in deze gezinnen.

Andere gezinnen hebben hun basis al goed op orde en willen juist werken aan specifieke en afgebakende doelen door mee te doen aan activiteiten, persoonlijke begeleiding en trajecten binnen SamenGroeien die gericht zijn op arbeidsparticipatie en uitstroom naar onderwijs. Hiernaast onderhouden zij dan contact met een vast contactpersoon op kantoor bij Stichting Mano, zonder het een-op-een contact met een gezinsmaatje. Voor deze vorm van begeleiding was veel animo en we hebben op dit vlak mooie, concrete resultaten behaald die zorgen voor directe activering en een positieve impuls voor het gezin om ook op andere leefdomeinen stappen te zetten.

Wij zijn er trots op dat wij wel liefst 35 deelnemers intensief en met succes hebben begeleid richting werk of opleiding. Afgelopen jaar hebben al elf deelnemers vrijwilligerswerk gevonden, zijn vijf deelnemers begeleid richting een stage en zijn vier deelnemers aan een studie begonnen. Drie deelnemers hebben dankzij deelname een baan gevonden en twee deelnemers zijn zelfs een eigen onderneming opgestart. Allen zijn zij begeleid door een vast contactpersoon bij Stichting Mano en een coach die hen begeleidde op het vlak van soft skills. Vermeldenswaardig is ook het aantal vrouwen dat deelnam aan de trajecten gericht op uitstroom richting zinvolle dagbesteding; wel liefst dertien. Een aantal van hen is nu gaan studeren, loopt stage bij Stichting Mano en krijgt vanuit SamenGroeien extra ondersteuning bij huiswerk- en studiebegeleiding. Dit is voor de deelnemers binnen SamenGroeien iets dat ze vrijwel onmogelijk zelfstandig zouden kunnen bereiken. Doordat wij contact opnemen met de gemeente, de mogelijkheden binnen het systeem in kaart brengen en het pad effenen naar deelname aan een studie, hebben deze deelnemers een belangrijke stap gezet.

Belangrijk bij de toeleiding naar werk zijn de toekomsttraining en de diverse trainingen en opleidingen op het gebied van hard skills en soft skills van de succesvolle leerwerktrajecten van Samen aan de Slag, SamenProgrammeren en SamenOndernemen (zie die hoofdstukken). Dit zijn trajecten die wij de afgelopen tijd allereerst binnen SamenDoorSamen ontwikkelden om aan een grote behoefte vanuit de doelgroep te voldoen om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten passend bij hun interesse en in sommige gevallen ervaring. Wij hebben deze trajecten afgelopen jaar ook toegankelijk gemaakt voor deelnemers van SamenGroeien. Omdat er aan deze trajecten ook veel vrouwen deelnamen, maakten we veel gebruik van de expertise vanuit het vrouwenprogramma die wij al enige tijd binnen SamenDoorSamen organiseerden en maakten trainingen gericht op de assertiviteit en emancipatie van vrouwen onderdeel uit van het soft skills programma.

“Ik wist niet dat het mogelijk was om een opleiding te volgen naast mijn gezinsleven.” (Deelnemer die na jaren thuis zitten via SamenGroeien een opleiding is gestart)

“Goed dat je hier bent, ik heb geen idee, en met de belastingdienst en ik heb post ontvangen die ik niet begrijp… kom binnen!” (Deelnemer tijdens eerste bezoek)

“Ik ben aan de slag gegaan met het oefenen van de taal en de gameverslaving van zoon A. Dat was ook de wens van moeder. Samen kijken we ook naar welke ondersteuning nodig is. Zo staan ze niet alleen!” (Gezinsmaatje)

Via het opleidingsprogramma Ervaringsdeskundigheid hebben vijf deelnemers van SamenGroeien een intensief trainingstraject van veertig weken gevolgd, waarin zij zich ook al actief hebben ingezet als begeleider van nieuwe deelnemers aan het programma SamenGroeien (zie hoofdstuk ervaringsdeskundigheid). Wij ervaren dat de een-op-een begeleiding, de trainingen en andere activiteiten die wij organiseren nog meer impact hebben als we ervaringsdeskundigen inzetten als trainers en rolmodellen. De ervaringsdeskundigen treden ook naar buiten met hun verhalen, waardoor er meer bekendheid en draagvlak ontstaat rondom het thema armoede.

Ruim vijftig vrijwilligers maken, verspreid over taallessen, computerlessen, kinderactiviteiten, voorlezen en de gezinsmaatjes, alle activiteiten binnen SamenGroeien mogelijk. Voor een groot deel worden hierbij ook stagiairs ingezet. In 2021 hebben we een capaciteitsversterkingsteam opgestart speciaal voor mensen die gezinnen begeleiden. Zij komen twee of driewekelijks bij elkaar voor training, intervisie en bijeenkomsten met organisaties die langskomen om te vertellen wat zij doen.

Onderzoek

Onderdeel van het programma SamenGroeien is het kwalitatieve participatie onderzoek dat parallel aan ons aanbod loopt. Met dit onderzoek willen we nog beter in kaart brengen welke winst er te behalen is met ondersteuning en welke rol wij hierin kunnen spelen. Inmiddels hebben twaalf interviews bij gezinnen thuis plaatsgevonden En hebben wij diverse deskundigen en organisaties gesproken. Tijdens het onderzoek hebben we in 2021 verschillende storytelling verhalen opgetekend. In 2022 willen we het onderzoeksverslag publiceren en onder de aandacht brengen van relevante partners en organisaties. Voorzichtig kunnen we al concluderen dat wanneer je achter de voordeur komt, echt luistert, en regelmatig contact houdt, er vertrouwen ontstaat en veel hulpvragen naar boven komen.

De wens om verpleegster te worden ging nooit weg

Mary had zich opgegeven voor taalles bij ons. Een ontzettend warme, gemotiveerde en enthousiaste vrouw! Wij mochten bij haar langskomen voor een interview. Na dit open en lange gesprek kwamen we erachter dat Mary dolgraag wilde studeren en werken als verzorgende met ouderen. Dit is ook wat zij jaren geleden, in Guinee, met veel liefde heeft gedaan.

Echter, allerlei drempels, moeilijkheden, regeltjes en onzekerheden maakten dat zij deze stap nooit heeft gezet en sinds zij 14 jaar geleden naar Nederland kwam al vele jaren in de bijstand zat. Niet op de juiste wijze gesteund door haar contactpersoon vanuit de gemeente, niet gesterkt vanuit haar omgeving, bleef ze waar ze was: in de bijstandsuitkering. De wens om te werken als verpleegster is nooit weggegaan. Het geloof dat het zou lukken echter wel.

Samen met Mary hebben wij dit geloof weer aangewakkerd. Na vele gesprekken met Albeda, haar contactpersoon bij de gemeente en Mary zelf, is het gelukt: ze heeft zich ingeschreven bij een opleiding Maatschappelijk Zorg, via het Dunya-traject van Albeda waar ook rekening wordt gehouden met een lager Nederlands niveau en veel aandacht wordt besteed aan de praktijk.

Ook het Tesselschade Studiefonds was onder de indruk van haar verhaal. Samen hebben we een aanvraag geschreven en het gesprek gevoerd, en zij hebben alle (studie)kosten voor Mary gedekt. We waren zo blij! En Mary nog het meest: "God bless you, I cannot thank you enough".

Mary loopt nu stage bij Humanitas. Ze houden daar ontzettend van haar, ze heeft veel geduld met de ouderen en doet haar werk goed. Het studeren en de huiswerkopdrachten vindt ze lastig. Gelukkig wordt ze hierbij ook ondersteund door Stichting Mano in de vorm van een studiegroepje.

Mary's enthousiaste en gemotiveerde houding hebben gemaakt dat dit is gelukt. Maar als zij niemand had gehad die in haar geloofde, haar op de mogelijkheden wees, een fondsenaanvraag voor haar studie voorbereidde, dan had zij deze stap niet kunnen zetten. Dit laat de noodzaak zien van een organisatie als Mano en een programma als SamenGroeien, een brug, een ambassadeur, die naast de mensen staat en het geloof geeft: 'wat jij wil, kan lukken!' (Ervaringsverhaal Mary)

Resultaten Activiteiten gericht op volwassenen

In cijfers

39 gezinnen zijn intensief begeleid, met een vast contactpersoon en deelname aan diverse activiteiten.

39

25

25 deelnemers deden mee aan verschillende modules en cursussen met hard skills op het vlak van heftruckchauffeur, kappersopleiding en beauty, en IT.

61 deelnemers hadden een uitgebreide intake met een plan en mindmap om aan eigen en gezinsdoelen te werken.

61

5

5 deelnemers hebben zich belangrijke vaardigheden eigengemaakt binnen het intensieve Opleidingsprogramma Ervaringsdeskundigheid.

32 deelnemers maakten meerdere keren gebruik van het doorlopend spreekuur met vragen en problemen rondom hun (financiële) administratie.

32

5

5 deelnemers hebben kennis opgedaan over ondernemen en hebben stappen gezet richting ondernemerschap.

48 deelnemers deden mee aan laagdrempelige cursussen van Op Pad Met Taal, De Opstap, 'Taal, Activering en Gezondheid', mediaworkshop De Nieuwe Rotterdammert en/of aan conversatielessen A1, A2, B1 en B2.

48

22

22 deelnemers deden aan werkbezoeken, hebben kleding voor hun sollicitatie of een baan kunnen uitzoeken bij Dress for Success en/of namen deel aan netwerkwandelingen of- bijeenkomsten.

10 deelnemers hebben de workshops digitale vaardigheden basis & plus en/of de workshop Financiële Administratie en (digitale) communicatie met instanties gevolgd, maakten zich digitale Office vaardigheden eigen gericht op werk, zoals Excel, Word en Powerpoint en/of volgden bijles Engels en/of wiskunde ter ondersteuning van hun studie.

10

89

89 deelnemers deden mee aan sociale en ontmoetingsactiviteiten en sport- en spelactiviteiten.

43 deelnemers hebben meegedaan aan 6 bijeenkomsten van de Toekomsttraining, aan diverse trainingen op het vlak van opstellen van een CV, online solliciteren, sociale media & motivatiebrief schrijven en/of aan diverse bijeenkomsten gericht op het ontwikkelen van persoonlijke en sociale vaardigheden.

43

28

28 vrouwen namen deel aan een training op het vlak van vrouwen empowerment, maakten gebruik van het spreekuur voor psychosociale problematiek, maakten deel uit van de focusgroep over vrouwenemancipatie en eenzaamheid.

13 deelnemers zijn door een persoonlijke coach begeleid richting werk en studie.

13

7

7 deelnemers deden mee aan de training 'Eerste hulp bij psychosociale problematiek bij vrienden en familie' en/of volgden de cursus Mentaal Weerbaar.

Resultaten Activiteiten gericht op volwassenen

Inhoudelijke resultaten

- Gezinnen met multiproblematiek zijn gezien en gehoord: zij hebben (weer) een aanspreekpunt wanneer zij tegen dingen aanlopen. Dit verlaagt de stress en vergroot het sociale vangnet.
- Gezinnen zijn geactiveerd en hebben meer vertrouwen in henzelf en de toekomst. Zij hebben een stappenplan met persoonlijke doelen waar zij aan willen werken en nemen daardoor zelf de regie bij het verbeteren van hun situatie.
- Gezinnen hebben een vergroot sociaal-maatschappelijk netwerk, doordat zij konden aansluiten bij het netwerk van Mano.
- Deelnemers zijn beter op de hoogte van hun mogelijkheden, van bestaande instanties en organisaties in de stad die iets voor hen kunnen betekenen en van regelgeving waarvan zij gebruik kunnen maken.
- Deelnemers ontdekken hun talenten en zijn actiever in de wijken doordat zij deelnemen aan diverse activiteiten en op die manier andere mensen ontmoeten.
- Deelnemers hebben hun taalvaardigheden verbeterd en hebben meer zelfvertrouwen in het spreken van de Nederlandse taal doordat zij een maatje hebben met wie zij de taal kunnen oefenen, door deelname aan taalcursussen, activiteiten en/of een taalmaatje en raakten geïnspireerd hier verder mee aan de slag te gaan.
- Een groot aantal deelnemers heeft een toekomstplan en/of is arbeidsfit, heeft zinvolle dagbesteding of weet wat zij wil gaan doen.
- Veel vrouwelijke deelnemers zijn empowered, weten beter wat zij willen en hebben de eerste stappen gezet richting een verhoogde (maatschappelijke) participatie.
- Een aantal deelnemers heeft een gezondere leefstijl door verbeterde vaardigheden op het vlak van fysieke en mentale gezondheid. Indien nodig hebben deelnemers ondersteuning gekregen bij of zijn doorverwezen voor psychische problematiek, waardoor zij hier minder last van hebben en dit hun functioneren minder/niet meer in de weg staat.
- 11 deelnemers hebben via SamenGroeien vrijwilligerswerk gevonden, 5 deelnemers zijn bij een stageplek aan de slag gegaan, 3 deelnemers hebben werk gevonden, 4 deelnemers zijn een studie gestart en 2 deelnemers hebben een eigen onderneming opgestart.

2.2.2. Activiteiten gericht op kinderen

Doelstelling

Bij activiteiten voor kinderen binnen het project SamenGroeien staat het verbeteren van het welbevinden en het zelfvertrouwen van het kind centraal. Wanneer een kind positieve emoties vroeg aangeleerd krijgt zal het kind optimistischer in het leven staan. Kinderen moeten het gevoel hebben dat ze competent zijn in het uitvoeren van taken en moeten het gevoel hebben hun eigen gedrag te bepalen en zelf, of in samenwerking met anderen, de taak uit te kunnen uitvoeren. Optimisme, vertrouwen in eigen effectiviteit, zelfrespect en positieve emoties worden dan ook tijdens onze activiteiten gestimuleerd. Daarnaast besteden wij met activiteiten gericht op de ouders ook aandacht aan een positief pedagogisch klimaat.

Verloop van de activiteiten

Met alle kinderactiviteiten kunnen we terugkijken op een druk en succesvol jaar met heel veel, enthousiaste deelnemers. Niet eerder hebben we zoveel kinderactiviteiten georganiseerd als dit jaar waaraan ook veel kinderen meededen uit Rotterdamse gezinnen die ondersteuning nodig hebben om een verhoogde zelfredzaamheid en optimale participatie te kunnen realiseren. Naast onderwijsondersteuning waren er sociale, ontspannende activiteiten waarbij horizonverbreding en talentontwikkeling centraal stonden en waren er veel activiteiten gericht op psychosociale begeleiding en weerbaarheid. Ook werden verschillende activiteiten voor ouders georganiseerd in het kader van opvoedondersteuning en ouderbetrokkenheid. In samenwerking met onze stagiaires Pedagogiek werd de basisschoolbrief geïntroduceerd binnen de bijlestrajecten en met de ingebruikname van de Competentie-matrix voor kinderen hebben we een slag kunnen maken op het gebied van professionalisering van de monitoring. Zie voor een uitgebreide omschrijving hoofdstuk 2.3. SamenOpgroeien – Activiteiten voor kwetsbare Rotterdamse kinderen.

Resultaten Activiteiten gericht op kinderen

In cijfers

63 63 kinderen zijn direct bereikt doordat zij meededen aan een of meerdere activiteiten uit ons aanbod.

24 24 kinderen zijn indirect bereikt doordat hun gezin werd begeleid door een gezinsmaatje.

25 25 gezinsmaatjes waren actief, werden intensief begeleid en konden deelnemen aan 8 intervisies.

25 25 kinderen hebben deelgenomen aan een traject Interactief voorlezen (zie VoorleesExpress), hebben wekelijks bijles gehad en/of werden begeleid in de vorm van taalcoaching.

3 3 kinderen hebben deelgenomen aan een training kickboksen als assertiviteitstraining.

5 5 kinderen hebben deelgenomen aan de Weerbaarheids- en zelfvertrouwentraining.

6 6 kinderen hebben deelgenomen aan cursussen voor kinderen in echtscheiding voor verschillende leeftijdsgroepen.

6 6 ouders hebben deelgenomen aan de training over kinderen die met echtscheiding te maken krijgen.

33 33 kinderen hebben deelgenomen aan diverse sociale en sportieve activiteiten.

18 18 kinderen hebben deelgenomen aan diverse creatieve workshops.

Diverse trainingen georganiseerd voor het projectteam en stagiairs (zie SamenOpgroeien voor een gedetailleerde opsomming).

***De inhoudelijke resultaten staan uitgebreid omschreven in het hoofdstuk SamenOpgroeien.**

2.3. SamenOpgroeien

Doelstelling

Doelstelling van SamenOpgroeien is het ondersteunen van kinderen uit gezinnen die in armoede leven of het risico hierop lopen, kans op onderwijsachterstand hebben en/of opgroeien in een gezinssituatie waarin psychosociale problemen spelen. Met het aanbieden van activiteiten willen we ervoor zorgen dat kinderen beter mee kunnen komen op school en in de maatschappij en zo kansen hebben om zich optimaal te ontwikkelen. Op deze manier kunnen ze uitgroeien tot zelfredzame burgers die een positieve bijdrage leveren aan de samenleving en de stad Rotterdam.

Met de activiteiten willen we in 2021 een totaal van ongeveer 150 kinderen tussen 0 en 15 jaar bereiken. Om ook de ouders te helpen bij het begeleiden van hun kinderen en/of het opvoedklimaat thuis te verbeteren, richten wij ons bovendien op de ouders van de kinderen. Daarbij is het onze inzet om zoveel mogelijk activiteiten aan te bieden voor gemengde groepen, bestaande uit statushouders én kinderen die al langer dan vijf jaar in Rotterdam wonen (veelal gezinnen met een migrantenachtergrond). Het gaat hierbij om Syrische, Eritrese, maar bijvoorbeeld ook Nederlandse, Turkse, Oost-Europese en Marokkaanse kinderen en ouders. Op deze manier generen wij ook ontmoetingen tussen verschillende sociaal-culturele groepen en wordt de kans op uitwisseling en begrip tussen verschillende groepen vergroot. De activiteiten bestaan uit:

- Educatieve ondersteuning: bijles, taalcoaching en taalondersteuning.
- Opvoedondersteuning: door gezinsmaatjes.
- Psychosociale begeleiding: weerbaarheidstraining, cursussen voor kinderen in echtscheiding, training over kinderen in echtscheiding voor ouders.
- Sociale, sportieve en creatieve activiteiten: activiteiten t.b.v. ontspanning, horizonverbreding en ontmoeting, creatieve workshops, workshop journalistiek.
- Cursussen en praatgroepen voor ouders: Intercultureel opvoeden in Nederland, praatgroepen voor moeders en vaders over diverse thema's.
- Verschillende trainingen en workshops voor vrijwilligers: Interculturele communicatie en intercultureel opvoeden, trainingen voor maatjes, training Ontwikkeling en motivatie van kinderen per leeftijd voor vrijwilligers, etc.

Verloop van de activiteiten

Met alle kinderactiviteiten van 2021 kunnen we terugkijken op een druk en succesvol jaar met heel veel, ruim honderdvijftig, enthousiaste deelnemers. Niet eerder hebben we zoveel kinderactiviteiten georganiseerd als dit jaar. We hebben meer aandacht besteed aan de sociaalemotionele weerbaarheid van kinderen en ook de aanpak en monitoring van het project zijn verder doorontwikkeld. De Educatieve ondersteuning liep gedurende het hele jaar erg goed, de aanmeldingen bleven

binnenkomen, ook vanuit de VoorleesExpress (zie hoofdstuk 2.4.1. VoorleesExpress Rotterdam). Vrijwilligers, die actief zijn als taalcoach, en stagiaires vanuit de Pabo of opleiding Pedagogiek die de bijleskoppels grotendeels verzorgen en als gezinsmaatjes actief zijn, gingen enthousiast aan de slag. In 2021 is ook een belangrijke aanzet gemaakt met het genereren van meer ouderbetrokkenheid, zoals ook bij de VoorleesExpress gebeurt. De vrijwilligers of stagiairs die bijles of taalcoaching verzorgen praten ook elke sessie tien minuten met de ouders over wat het kind nodig heeft, wat er samen geoefend kan worden en wat we willen bereiken. In de loop van het traject, bestaande uit twaalf bijeenkomsten, kunnen de ouders dan een deel van de bijles zelf overnemen terwijl ze hierbij worden ondersteund door de vrijwilliger. Veel gezinnen maakten gebruik van een gezinsmaatje die hen op allerlei vlakken begeleidt. Hij of zij heeft de rol van vertrouwen winnen, het gesprek aangaan, signaleren van mogelijke problemen en hulpvragen en het activeren van het gezin. Ook helpt het maatje bij het verbreden van het netwerk van het gezin en het verbeteren van het taalniveau van de verschillende gezinsleden. Het gezinsmaatje doet ook leuke dingen met het gezin, waardoor zij actiever worden in hun wijk en in de stad, kunnen ontspannen en andere Rotterdammers kunnen ontmoeten. Ook helpt het maatje bij praktische zaken en thema's, zoals veiligheid (het belang van zwemles en fietsles bespreken, verantwoord gebruik van tv/tablet/telefoon), pesten, het stimuleren van zelfstandigheid van de kinderen, het belang van sporten en buitenspelen bespreken, het belang van betrokkenheid bij de opvoeding benadrukken. Als laatste, maar niet minder belangrijk biedt het maatje op basis van de doelen van de verschillende gezinsleden diverse preventieve activiteiten aan waaraan de gezinnen binnen het programma van Mano, maar ook via doorverwijzing naar andere organisaties, kunnen deelnemen. Enkele trajecten met gezinsmaatjes lopen mogelijk nog door in het nieuwe jaar omdat door coronabeperkingen fysiek samen afspreken niet altijd mogelijk was.

In 2021 zijn veel activiteiten onder de noemer Psychosociale begeleiding georganiseerd. Avant Sanare heeft de weerbaarheids- en zelfvertrouwen training verzorgd, waarin ook aandacht wordt besteed aan goed in je vel zitten en samenwerking. Circus Hannes & Co nam bij deze acht weken lange training

ook een deel van de lessen voor zijn rekening door samen met de kinderen aan de slag te gaan met acrobatiek en een eigen voorstelling die de kinderen als afsluiting voor hun ouders en begeleiders hebben opgevoerd. De circusdocent had een heel positieve benadering richting de kinderen en er was naast ontspanning ook veel ruimte voor het oefenen van verschillende sociale vaardigheden zoals elkaar respecteren, rekening houden met elkaar, samenwerken en naar elkaar luisteren. Hiernaast hebben wij, met behulp van deelnemer Jamshid, ook nog een populaire kickbokstraining georganiseerd waarin ook weerbaarheid en zelfvertrouwen centraal staan.

De kinderen hadden het dit jaar druk met alle sociale, sportieve en creatieve activiteiten. Online deden we aan het begin van het jaar al mee aan 'See you later illustrator' van de Kunsthal en toen de lockdown achter de rug was, zijn collega's en stagiairs aan de slag gegaan met vele activiteiten van schilderen, tekenen, voorlezen en klimmen bij Fun Forest tot dansen, kickboksen, dj'en, bezoek aan het Kunstfestival van SKVR en belevenisboerderij Schieveen, knutselen, een spelletjesmiddag, de workshop De Kleine Wetenschapper van Het Lab waar de kinderen als kleine professoren aan de slag konden met elektriciteitscircuitjes, t-shirts bedrukken en 3D-printen. Ook was er een heel zomerprogramma voor de kinderen.

Bij kinderkrant Het Kleine Rotterdammertje werd tijdens de lente een mooie editie over Trots afgerond. Van de zomer is de vierde editie van Het Nieuwe Rotterdammertje gemaakt over het thema Durf met onder meer een gedurfde reportage bij Fun Forest, inclusief interview met een kliminstructeur, straatinterviews over wat Rotterdammers allemaal durven en nog veel meer foto's, tekeningen en verhalen over Durf!.

Verder waren er cursussen en praatgroepen voor ouders, zoals de training Intercultureel opvoeden in Nederland en praatgroepen, bijvoorbeeld met elf Syrische vaders en met een gemixte Eritrese groep, waarin werd gesproken over interculturele communicatie, opvoeden, het Nederlandse onderwijssysteem, opvoedthema's en vaderschap in Nederland. Ook hebben we weer vele trainingen en workshops voor het team en vrijwilligers georganiseerd, bijvoorbeeld over multiprobleemgezinnen, huiselijk geweld, de meldcode kindermishandeling, het signaleren van laaggeletterdheid en 'Ontwikkeling en motivatie van kinderen'. Daarnaast heeft Leila Jaffar, die haar eigen consultancybureau heeft en bedrijven en instanties helpt met inclusiviteit, diversiteit en interculturele vraagstukken, een training verzorgd over intercultureel opvoeden, over ouderbetrokkenheid bij onderwijs en bijles en over hoe we kunnen omgaan met ouders die zich niet neerleggen bij een mavo/mbo advies voor hun kinderen.

Heel tevreden zijn we over de input die onze stagiaires Pedagogiek leveren bij het verbeteren van ons project. Dit jaar hebben zij bijvoorbeeld werk gemaakt van een verbeterde communicatie en samenwerking met basisscholen middels de basisschoolbrief, waarmee we op initiatief van de studenten, zijn gestart. In aanloop naar een bijles of taalcoaching sturen we een brief naar de basisschool van het kind om de school op de hoogte te stellen van het bijlestraject en docenten te vragen op welk gebied het kind extra ondersteuning kan gebruiken of om specifieke huiswerkopdrachten van de school te ontvangen. Zo kunnen we met de bijles en taalcoaching goed aansluiten bij het lesmateriaal dat op de school wordt gebruikt. Ook hebben de stagiaires Pedagogiek op kantoor een knutselkast ingericht zodat alle knutselspullen voor het toegenomen aantal creatieve workshops ruim voorradig en makkelijk te vinden zijn voor iedereen.

Met de ingebruikname van de competentiematrix voor kinderen hebben we een slag kunnen maken op het gebied van professionalisering van de monitoring. Het invoeren van deze extra tool is dit jaar goed verlopen binnen de activiteiten voor kinderen en de matrix helpt het team en de ouders om inzichtelijk te maken waar het kind bij de intake staat, welke stappen er gemaakt moeten worden in verschillende domeinen en hoe de ontwikkeling tijdens het traject vordert. Trots zijn we verder op het feit dat we ondanks coronabeperkingen vrijwel alle activiteiten hebben kunnen uitvoeren. Sommige bijles- en taalcoaching-trajecten gingen tijdelijk online verder en we moesten de start van sommige activiteiten uitstellen naar de lente. Gelukkig was er toen nog voldoende tijd en ruimte om in de rest van het jaar een inhaalslag te maken.

“Mijn bijlesmaatje is als mijn grote zus. We doen samen huiswerk, maar ook leuke dingen zoals samen naar de bibliotheek of de belevenisboerderij.” (Deelnemer bijles)

“Het geeft me heel veel voldoening om de kinderen te helpen met taal. De familie is altijd heel lief en ik voel me heel welkom. Ik eet vaak mee en dat is heel gezellig!” (Vrijwillig gezinsmaatje)

Resultaten SamenOpgroeien

In cijfers

44 kinderen hebben wekelijks bijles gehad en/of zijn begeleid met taalcoaching.

76 kinderen hebben deelgenomen aan verschillende creatieve workshops.

57 gezinnen zijn begeleid door een bij Mano getraind gezinsmaatje. De maatjes werden intensief begeleid en konden deelnemen aan 8 intervisies.

22 kinderen hebben deelgenomen aan het maken van 2 kinderkranten 'Het Nieuwe Rotterdammertje' tijdens de workshop Journalistiek.

23 kinderen hebben deelgenomen aan de Weerbaarheids- en zelfvertrouwentraining en/of een training kickboksen als assertiviteitstraining.

22 ouders hebben deelgenomen aan de cursus Intercultureel opvoeden in Nederland en aan diverse praatgroepen voor moeders en vaders (zie ook SamenVeerkrachtig).

17 kinderen hebben deelgenomen aan cursussen voor kinderen in echtscheiding voor verschillende leeftijdsgroepen en 17 ouders namen deel aan een training over kinderen die te maken krijgen met scheiding.

2 trainingen zijn georganiseerd voor de projectmedewerkers op het vlak van Interculturele communicatie en intercultureel opvoeden en 10 professionals hebben een training over kinderen in echtscheiding gevolgd.

145 kinderen hebben deelgenomen aan diverse sociale en sportieve activiteiten.

Ruim 75 vrijwilligers en stagiairs hebben deelgenomen aan diverse thema-avonden 'Opvoedondersteuning' voor maatjes, aan de training Interculturele communicatie, de training Educatieve achterstand, de training Ontwikkeling en motivatie van kinderen per leeftijd gevolgd.

Inhoudelijke resultaten

- Kinderen hebben meer zelfvertrouwen, vaardigheden aangeleerd en talenten ontwikkeld.
- Kinderen hebben meer zelfvertrouwen in het spreken van de taal door de mogelijkheid om te oefenen in een veilige omgeving en door een-op-een contact.
- Kinderen behalen betere schoolresultaten en hebben meer plezier en vertrouwen in eigen kunnen.
- Kinderen hebben andere kinderen leren kennen, ook buiten de eigen sociaal-culturele kring.
- Kinderen groeien op in een verbeterd pedagogisch klimaat, waarbinnen zij worden gestimuleerd om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Ouders zijn betrokken bij de ontwikkeling van hun kinderen en gaan bewust om met de uitdagingen van intercultureel opvoeden.
- Het gezin is beter op de hoogte van de manier van opvoeden in Nederland, de verschillende mogelijkheden voor de gezinsleden en de instanties en organisaties waar zij terecht kunnen. Zij hebben problemen of vragen waar zij tegenaan lopen tijdens de opvoeding kunnen bespreken en zijn daardoor beter geïntegreerd en hebben meer zelfvertrouwen in de opvoeding.
- Ouders en kinderen in een echtscheidingssituatie hebben geleerd hoe zij hier beter mee om kunnen gaan, waardoor zij zich emotioneel sterker voelen.
- Vrijwilligers zijn voorbereid voor het werk dat zij doen bij Stichting Mano en hebben nieuwe kennis en vaardigheden opgedaan.

2.4. Taal & Thematiek

2.4.1. VoorleesExpress Rotterdam

Doelstellingen & activiteiten

VoorleesExpress Rotterdam is een laagdrempelig taalproject gericht op gezinnen met kinderen tussen de 2 en 8 jaar, die te maken hebben met of risico lopen op een taalachterstand. Met de inzet van deze methodiek dragen we bij aan het terugdringen van laaggeletterdheid in de stad Rotterdam. In 2021 willen we met dit project 250 taalarme gezinnen in Rotterdam, verdeeld over de noord- en zuidoever, laten kennismaken met het voorleesritueel, zodat zij dit na onze inzet zelfstandig kunnen voortzetten. Vrijwillige voorlezers laten we gedurende twintig weken interactief voorlezen aan gemiddeld 375 kinderen om hiermee taalachterstand te voorkomen dan wel terug te dringen. Vrijwillige coördinatoren worden getraind om alle voorlezers aan te sturen. Ten slotte vergroten we maatschappelijke participatie en sociale integratie van voorlezers en gezinnen, door het tot stand brengen van interculturele ontmoetingen tussen beiden. Aanvullend willen we in 2021 activiteiten ontwikkelen om ook de laagst opgeleide ouders te betrekken in de taalontwikkeling van hun kinderen. Daarnaast willen we het signaleren van laaggeletterdheid bij Rotterdammers versterken. Tot slot willen we monitoring en evaluatie van de VoorleesExpress in Rotterdam verbeteren.

Verloop van de activiteiten

Het was dit jaar, met een start en afsluiting in lockdown, bij VoorleesExpress Rotterdam best een uitdaging om de voorgenomen aantallen te halen, maar het is met voorleestrajecten bij 240 gezinnen en 382 kinderen toch zo goed als gelukt. Veel tijd en energie is gaan zitten in het halen van het aantal voorleesgezinnen en het werven van voldoende vrijwilligers. Er was sprake van heel veel uitval onder vrijwilligers door corona. Ook was er minder aanbod en meer uitval onder studenten die bij ons als stagiair actief zijn. Trots zijn we op het feit dat de voorgenomen aantallen alsnog zo goed als behaald zijn. Met de ervaring die wij de afgelopen tijd hebben opgedaan kunnen we inmiddels snel schakelen naar online en andere alternatieven voor fysiek voorlezen, hebben we een handige lijst met tips en zijn vrijwilligers ook creatief met oplossingen, bijvoorbeeld door te videobellen met een kind om zo toch even te kletsen en taalspelletjes te doen. Ook hebben wij steeds geprobeerd de randvoorwaarden te faciliteren voor online werken, bijvoorbeeld door laptops langs te brengen, en hebben we voorlezers gestimuleerd online contact te behouden.

De werving en selectie van gezinnen gaat heel goed. We hebben op dit moment een wachtlijst want er zijn heel veel aanmeldingen. Wat betreft vrijwilligers moesten we wel een inhaalslag maken en vooral in het laatste kwartaal hebben we actief geworven en nieuwe strategieën bedacht om meer mensen kandidaten te bereiken om voorlezer of coördinator te worden. Zo zijn er ook nieuwe

samenwerkingen gestart, bijvoorbeeld met Webhelp en via Mazars Foundation, twee grote bedrijven die hun medewerkers vrijwilligerswerk willen laten doen. Deze medewerkers hebben hier een aantal uur per jaar de tijd voor en gaan aan de slag als voorlezer. Qua partners is de samenwerking met de bibliotheek nog altijd heel goed en belangrijk. Bibliotheek Rotterdam wil gezinnen heel graag in contact brengen met de VoorleesExpress en leidt ook vrijwilligers toe naar ons project. Daarnaast maakt het bezoek aan de bibliotheek nog altijd standaard deel uit van een voorleestraject. Samen met vrijwilliger gaat het gezin naar de bibliotheek, om er wegwijs te worden middels een rondleiding van een bibliotheekmedewerker, en een abonnement af te sluiten.

Qua aanvullende leesbevorderende activiteiten is bij de Kunsthal een week lang elke ochtend voorgelezen aan kinderen. Ook was er een week lang elke avond online voorlezen, een verhaaltje voor slapen gaan. Daarnaast is er door een van onze voorlezers een periode voorgelezen vanuit het Leger des Heils voor een groepje kinderen. Op een school met buitenschoolse activiteiten is een voorlezer van de VoorleesExpress ingezet om ‘s middags voor te lezen, en activiteiten op het gebied van lezen en taal aan te bieden. Doordat de vele voorlezers bij de gezinnen thuiskomen is er standaard veel sprake van interculturele ontmoeting. De gezinnen hebben vaak een andere culturele achtergrond, wat de huisbezoeken zo waardevol maakt. Het blijft een mooie kans om in je eigen wijk, met een andere culturele achtergrond kennis te maken.

In het kader van aanvullende activiteiten doen wij verder mee aan een groot onderzoeksproject naar ouderbetrokkenheid bij taalontwikkeling van kinderen, uitgevoerd door Hogeschool Rotterdam. Als VoorleesExpress doen wij in het kader van dit onderzoek actief mee aan de pilot Thuis in Taal waarbij een voorlezer bij het huisbezoek wordt vergezeld door een pedagogisch medewerker van Peuter & Co. Samen met de vrijwilligers wordt gekeken hoe de laagopgeleide ouders te betrekken zijn bij de taalontwikkeling van hun kinderen. Op dit moment doen hier acht voorleestrajecten aan mee en in het komend jaar zullen wij ook actief meewerken aan de pilot en het onderzoek om te kijken wat wij als VoorleesExpress van de resultaten kunnen leren. Wij willen hiermee stappen zetten op het gebied van ouderbetrokkenheid met als doel ouders te motiveren om het voorleesritueel over te nemen en het een structurele plek te geven in de thuissituatie. De evaluatie van Thuis in Taal staat gepland in de loop van 2022. Het evalueren en schrijven van aanbevelingen zal gezamenlijk gedaan worden door Thuis in Taal en de VoorleesExpress.

"Mijn zoon gaat veel beter met taal en begint zelf boeken te lezen. Hij is heel blij met de vrijwilliger en is zelfs van haar gaan houden." (In mailtje van voorleesgezin aan VoorleesExpress Rotterdam)

"Door de lockdown belt de voorlezer een paar keer per week met mijn zoon. Hij kletst dan zoveel, dat ik mij bijna schaam, maar de voorlezer blijft tijd vrijmaken om met hem te bellen." (Moeder van voorleesgezin)

"De woordenschat van S is uitgebreid, hij durft meer en doet enthousiast mee. Hij laat eigen boeken en speelgoed zien, vertelt daarover en maakt goede zinnen." (Eindevaluatie voorlezer)

In het kader van het signaleren van laaggeletterdheid heeft stagiair Hatice in maart de online training 'Deskundigheidsbevordering Laaggeletterdheid' gegeven aan medewerkers en vrijwilligers van de VoorleesExpress. In deze training leerden de deelnemers laaggeletterdheid herkennen, werd gesproken over de mogelijkheden om laaggeletterdheid samen met ouders aan te pakken en vertelde Hatice over haar eigen ervaring met opgroeien met laaggeletterde ouders. Uit de reacties van vrijwilligers en professionals bleek dat zij weinig kennis hadden over laaggeletterdheid, maar dat zij zich door deze training meer bewust zijn geworden van het belang om laaggeletterde ouders te helpen om taalvaardigheden te vergroten. Hatice is zelf ervaringsdeskundige op dit gebied en doet voor haar scriptie van haar studie Social Work op dit moment onderzoek naar het signaleren van laaggeletterdheid. Ook wil zij hier een folder over maken.

Qua monitoring en evaluatie is een belangrijke stap gemaakt met het introduceren van een nieuwe webapplicatie (app) waarin vrijwilligers ieder voorleesbezoek kunnen evalueren. Dat kan heel kort en simpel zijn, met een smiley van groen tot rood om aan te geven hoe het is gegaan. Coördinatoren kunnen er ook evaluaties invullen als een traject is afgerond, met als doel dat wij meer inzicht krijgen in hoe een traject loopt of wordt afgerond. De app belooft veel goeds, en zal na enkele updates een fijne tool zijn om het verloop van voorleestrajecten goed in kaart te brengen. Samen met de vrijwilligers willen we nog een training plannen zodat iedereen in staat is de app goed te gebruiken.

Uit een mooie anekdote van dit jaar blijkt hoe belangrijk de rol en motivatie van een vrijwilliger is binnen een traject. De vrijwilliger had een moeizame start, van alles zat tegen: ze stond voor dichte deur op voorleesdag, of ze kwam voorlezen en dan lagen de kinderen al op bed, het was moeilijk communiceren met de ouders en de kinderen waren dan weer te moe, dan weer te druk of konden zich niet concentreren. De voorlezer kwam amper aan voorlezen toe en noch kinderen noch ouders toonden betrokkenheid. Door de zomervakantie lag het traject een aantal weken stil. Waar veel vrijwilligers op zo'n moment zouden zeggen: ik ga echt niet verder want het heeft in dit geval geen zin, ging deze voorlezer toch vol goede moed weer terug naar het gezin en toen werkte het ineens wel. De kinderen waren gemotiveerd en nieuwsgierig naar de boeken, de moeder was nu heel betrokken en wilde weten wat zij kon doen voor de taalontwikkeling van de kinderen. Uiteindelijk werd het voorleestraject succesvol afgerond. Het toont dat door vol te houden er toch mooie resultaten geboekt kunnen worden.]

Resultaten VoorleesExpress Rotterdam

In cijfers

382 Bij 382 kinderen is voorgelezen door een vrijwillige voorlezer.

240 240 gezinnen werden bereikt.

139/101 139 gezinnen op de Noordoever en bij 101 gezinnen op de Zuidoever is voorgelezen.

240 Meer dan 240 vrijwillige voorlezers zijn ingezet.

34 Meer dan 34 vrijwillige coördinatoren zijn ingezet.

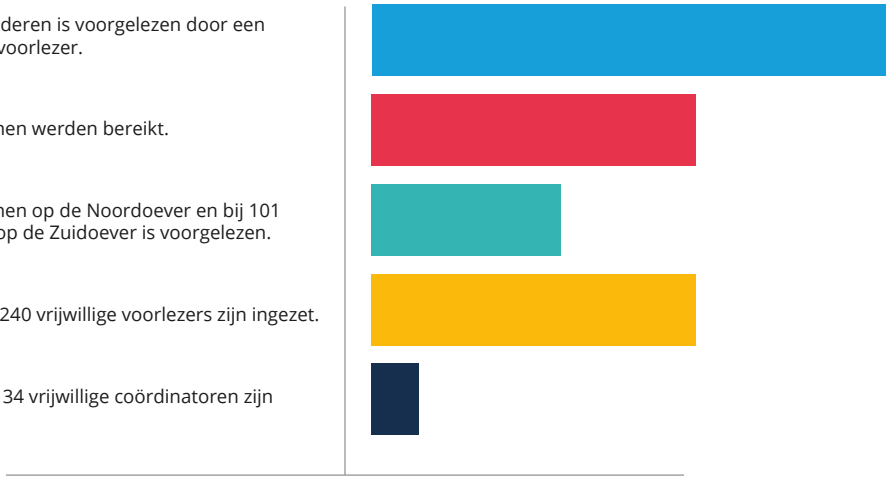

Inhoudelijke resultaten

- Bij de deelnemende kinderen is gewerkt aan de taalontwikkeling, waarbij uit de evaluaties blijkt dat veel kinderen beter presteren op school, hun woordenschat is vergroot en zij meer leesplezier ervaren.
- Ouders hebben tips en handvatten gekregen om het voorlezen na het traject van twintig weken zelf over te nemen.
- Het merendeel van de voorlezers geeft aan dat zij het idee hebben in meer of mindere mate erin geslaagd te zijn om taalstimulerende activiteiten een vaste plek binnen het gezin te geven.
- De talige omgeving bij de gezinnen thuis is verrijkt. Concreet houdt dit in dat er meer boeken in huis zijn, de kinderen vaker voorgelezen willen worden, kinderen meer zelf lezen en ouders vaker in gesprek gaan met hun kinderen.
- De digitale omgeving en bijbehorende vaardigheden bij een deel van de gezinnen thuis is verrijkt.
- Een deel van de gezinnen heeft wanneer de maatregelen dit toelieten, samen met de voorlezer een bezoek aan de bibliotheek kunnen brengen en, indien nog niet in bezit, een bibliotheekabonnement afgesloten.
- Er zijn fysieke en digitale interculturele ontmoetingen tot stand gebracht tussen vrijwilligers en gezinnen, waarbij er regelmatig nog contact wordt gehouden na afloop van het voorleestraject.

2.4.2. Met Taal Op Orde

Doelstellingen & activiteiten

Een gebrekkige beheersing van de Nederlandse taal en onvoldoende kennis van de manier waarop (financiële) zaken in Nederland worden geregeld, kan leiden tot problemen bij de persoonlijke administratie en het beheren van financiën. Het is zorgelijk om te zien dat veel deelnemers, waarvan het taalniveau nog niet optimaal is en die de weg in Rotterdam niet goed kennen, al snel in (financiële) problemen komen. Daarom richt Met Taal Op Orde zich op het vergroten van de woordenschat omtrent financiën, post en administratie zodat deelnemers hun post en administratie beter kunnen begrijpen. Ook wordt aandacht besteed aan het behandelen van post, formulieren en administratieve zaken via digitale loketten en worden deelnemers wegwijs gemaakt richting instanties en in digitale communicatie met deze instanties zoals de VraagWijzer, MijnOverheid.nl, DUO etc. Met Taal Op Orde bestaat uit:

- Computercursussen Digitale vaardigheden: basis en plus.
- Workshop Met Taal Op Orde 1 - Financiële administratie (taalles).
- Workshop Met Taal Op Orde 2 - Digitale financiële administratie (digitaal wegwijs).
- Spreekuur waar deelnemers terecht kunnen met post, administratieve en financiële kwesties.
- Budgetmaatjes.

Doelstellingen & activiteiten

Met Taal Op Orde is een groot succes. Dit project loopt ongelofelijk goed en we hebben het aantal deelnemers en groepen makkelijk gehaald. Er is hierbij sprake van een hele goede interactie met het programma SamenDoorSamen. Vooral de Computercursussen Basis en Plus zijn in trek. Deze lessen liepen hierdoor permanent door, waardoor we hier zelfs bijna het dubbele aantal hebben behaald, met 43 deelnemers in plaats van de vooraf vastgestelde 28. Op de lessen aan het begin van het jaar na konden alle groepen fysiek bijeenkomen. Daarbij zijn wij er trots op dat we steeds meer kunnen rekenen op docenten uit de doelgroep zelf.

Zo'n 75 a 80 procent van alle deelnemers doorloopt het volledige traject vanaf computerles tot en met digitale administratie. Bij dit laatste onderdeel worden de deelnemers meteen concreet via de

"Ik ben heel tevreden dat ik nu zelf online MijnOverheid kan gebruiken." (Deelnemer)

"Het is geweldig om te zien hoe trots deelnemers zijn als ze zelfstandig inloggen met DigID." (Docent)

laptop meegenomen naar de portal van verschillende organisaties waar zaken geregeld moeten worden, met direct tastbaar resultaat. Het is mooi om te zien hoe de deelnemers vorderingen maken en trots zijn als zelf kunnen inloggen of aan de slag kunnen met hun DigID.

In 2021 hebben we minder budgetmaatjes hoeven inzetten, omdat er andere partijen zijn in de stad waarnaar we kunnen doorverwijzen. Uiteraard gaat hier onze voorkeur naar uit. Tijdens het spreekuur waarbij gedurende het gehele jaar vragen rondom budget en administratie besproken kunnen worden, helpen wij deelnemers bij doorverwijzing naar deze instanties en bereiden wij gesprekken met hen voor. In enkele gevallen gaan wij met deelnemers mee naar een eerste afspraak om de drempel te verlagen. Gastsprekers tijdens de lessen zorgen er ook voor dat het voor deelnemers makkelijker is om de stap te zetten om hulp te vragen bij andere instanties in de stad. Interessant om uit te lichten was de gastles gegeven door Het Vasten Lasten Pakket. De deelnemers weten hierdoor wie deze stichting is en dat zij hier terecht kunnen om hun vaste lasten inzichtelijk te maken.

Halverwege het jaar was er nog wel een inhaalslag nodig bij het onderdeel Financiële administratie, omdat de deelnemers onvoldoende taalniveau hadden om online aan de slag te gaan, maar dit is in de rest van 2021 glad gestreken. Deze cursus die draait om taalles rond financiën willen we nog meer gaan toespitsen op de dagelijkse praktijk.

Nieuw is dat we het afgelopen jaar ook een cursus Met Taal Op Orde specifiek voor jongeren hebben ontwikkeld omdat zij hun eigen vragen en kwesties hebben binnen dit thema, zoals studiefinanciering, een bijbaantje en online shoppen. In 2022 zullen wij van start gaan met de eerste groep.

Resultaten Met Taal Op Orde

Inhoudelijke resultaten

- Deelnemers hebben meer vertrouwen en vaardigheden gekregen met de computer, weten hoe ze moeten e-mailen en afspraken moeten maken met instanties.
- Deelnemers hebben hun Nederlands op het gebied van post en administratie verbeterd.
- Deelnemers hebben hun sociale netwerk uitgebreid door bij Stichting Mano of op wijkniveau met elkaar kennis te maken.
- Deelnemers hebben kunnen hun eigen post, administratie en financiële situatie op orde brengen en houden.
- Deelnemers hebben minder kans om in de schulden te geraken.
- Deelnemers hebben een individueel begin- en eindgesprek gevoerd ter verbetering van de kwaliteit van het traject.
- Met de inzet van vrijwillige docenten en maatjes is betrokkenheid gegenereerd van Rotterdammers bij het vergroten van de zelfredzaamheid van hun stadsgenoten.
- Steeds meer deelnemers uit de doelgroep zelf zijn actief als docent binnen de lessen van Met Taal Op Orde.

Taal, Activering en Gezondheid

Doelstellingen & activiteiten

Door bewustwording en zelfredzaamheid op het gebied van (mentale) gezondheid van de deelnemers te vergroten, streven wij met Taal, Activering en Gezondheid naar een verbeterde zelfzorg van de deelnemers. Dit houdt in dat zij buiten en na de cursusmodules de kennis in de praktijk brengen en zo meer grip krijgen op hun gezondheid. Oftewel, zij passen een gezonde leefstijl toe in hun dagelijks leven: zij blijven bewegen en gezond eten en weten goed om te gaan met spanning en stress. Ook weten zij hun weg beter te vinden binnen het gezondheidzorgsysteem, zijn ze beter op de hoogte van wat zij nodig hebben om gezond te blijven of worden en zijn zij meer therapietrouw.

Taal, Activering en Gezondheid bestaat uit drie modules die bestaan uit taalles over gezondheid met daarop aansluitend een halfuur tot een uur beweging/sport in de klas, gegeven door een deskundige sportdocent. Het doel van deze modules is de woordenschat omtrent gezondheid, beweging en mentale klachten te vergroten en de deelnemers aan te zetten tot beweging en sport.

- Module 1: Gezonde basis. Over gezond zijn, wat is beweging, goede voeding, hoe kun je goed voor jezelf zorgen?
- Module 2: Gezond Verder. Geeft verdieping over wat bewegen met je doet, over gezondheid, gezonde voeding, medicijn gebruik en slaap.
- Module 3: MentaalVitaal. Besteedt aandacht aan mentale klachten, wat nou als je veel stress hebt, wat gebeurt er dan met je hoofd, wat zijn depressies?

Doelstellingen & activiteiten

Taal, Activering en Gezondheid is goed verlopen. Deelnemers zijn vaak erg enthousiast, met name over het beweeggedeelte Bij module 1 en 2 hebben we de dansschool Got2Groove ingeschakeld voor de bewegingslessen van een halfuur aan het einde van de taallessen. Door de bewegingslessen werden veel deelnemers geactiveerd om te bewegen en om na de lessen zelf verder te gaan, bijvoorbeeld met een abonnement bij een sportschool. Bijzonder was om te zien hoe met name ook de Eritrese doelgroep erg enthousiast werd; de mond-tot-mondreclame verspreidde zich als een lopend vuurtje wat ons motiveert om in 2022 ook aparte bewegingslessen met de dansdocent van de dansschool te organiseren voor de oudere Eritrese mannen en vrouwen (50+).

“De bewegingsdocent is heel leuk en energiek. Zij geeft mij energie!” (Deelnemer)

“Taal, Activering en Gezondheid is erg leuk om te geven. Ik beweeg graag het laatste deel van de les mee. Bewegen is zo belangrijk.” (NT2 docent)

We zijn tevreden over de vorderingen die deelnemers tonen tijdens toetsen, tussentijdse metingen en eindmetingen voor wat betreft de taal rondom gezondheid. Dan blijkt duidelijk dat deelnemers een tekst van bijvoorbeeld een bijsluiter na de modules veel beter begrijpen dan ervoor. Voor sommige deelnemers is het taalniveau nog wel erg moeilijk. Daarom willen in 2022 werk maken van lesmateriaal in eenvoudiger Nederlands en kijken hoe we ervaringsdeskundigen nog meer kunnen inzetten tijdens de modules.

We hebben een wat kleiner aantal unieke deelnemers bereikt dan van tevoren gepland. Het aantal van zes groepen bleek niet haalbaar en uiteindelijk hebben we vijf groepen kunnen realiseren. Door de lockdown in het begin van het jaar was er een korter tijdbestek om modules uit te kunnen voeren. Sommige modules lopen daardoor nog door of zijn doorgeschoven naar 2022. Omdat we door de lockdown pas aan het eind van de lente konden sporten, hebben we de drie lesmodules ingekort van twaalf naar acht weken om zo vanaf juli 2021 toch alle lesmodules in te kunnen plannen. Ook hebben we de groepen kleiner gemaakt zodat we afstand konden houden tijdens de les. Door creatief om te gaan met de mogelijkheden hebben we toch 46 unieke deelnemers kunnen informeren over gezondheid en enthousiast kunnen maken over bewegen.

We zijn blij dat we kunnen rekenen op een enthousiast team bestaande uit zes docenten, zowel NT2-docenten als een speciale docent van Indigo Preventie en een bewegingsdocent. Zij worden ondersteund door vier enthousiaste taalvrijwilligers. Daarbij zijn wij erg te spreken over de samenwerking met Indigo Preventie voor de module MenTaal Vitaal. De eerste vier lessen worden verzorgd door een NT2 docent met assistent en de laatste vier door Indigo Preventie over bijvoorbeeld burn-out en depressie.

Resultaten Taal, Activering en Gezondheid

In cijfers

31 31 deelnemers in 5 groepen hebben meegedaan aan Module 1.

46 46 unieke deelnemers hebben 2 of 3 modules afgerond.

36 36 deelnemers in 5 groepen hebben meegedaan aan Module 2.

6/4 6 NT2-docenten en 4 vrijwilligers hebben zich ingezet.

36 36 deelnemers in 5 groepen hebben meegedaan aan Module 3.

Inhoudelijke resultaten

Alle deelnemers hebben een betere spreek- en schrijfvaardigheid op het gebied van gezondheid: zij kunnen gesprekken voeren met zorgverleners en hun klachten adequaat benoemen, zij kunnen afspraken maken, vragen stellen en beantwoorden, afspraken noteren en vragenlijsten invullen.

De luister- en leesvaardigheid van alle deelnemers is verbeterd: deelnemers kunnen instructies en termen op het gebied van gezondheid herkennen en begrijpen, ze kunnen voldoende informatie halen uit gesprekken en voorlichtingen, ze kunnen bekende en nieuw aangeleerde termen reproduceren en toepassen en zij kunnen etiketten, bijsluiters, folders, afspraakbevestigingen en correspondentie met zorginstellingen lezen.

Door aan taalvaardigheid te werken en hun woordenschat uit te breiden, wordt het zelfvertrouwen van alle deelnemers vergroot en wordt de kans op miscommunicatie in verschillende praktische situaties, zoals gesprekken met buurtbewoners, op het werk, in medische omgevingen, met leerkrachten of bij het doen van boodschappen, verkleind.

Alle deelnemers zijn geïnformeerd over het zorgsysteem in Nederland (en Rotterdam in het bijzonder) en zijn, indien nodig, actief doorverwezen naar ander welzijns- en zorgaanbod in de wijk. Zij kunnen beter de weg vinden in de zorg, op het gebied van beweging en ontspanning, en weten waarvoor ze bij welke instantie terechtkunnen, hoe zij afspraken kunnen maken en hoe de betaling/verzekering werkt.

Alle deelnemers weten wat een gezonde leefstijl is, zien het belang van beweging, ontspanning en gezonde voeding in en weten welke leefstijl het beste bij hen past.

De deelnemers weten hoe ze hun medicatie op de juiste manier moeten innemen en begrijpen het belang van therapietrouw zijn.

2.4.4. De Opstap

Doelstellingen & activiteiten

De Opstap is een taaltraject waarbij deelnemers met een taalniveau rondom A1 werken aan de verbetering van de vaardigheden spreken, luisteren, lezen en schrijven. Het traject duurt zestien weken en richt zich op niet-inburgeringsplichtige Rotterdammers. Tijdens deze zestien weken volgen deelnemers elke week taalles in een groep en krijgen zij begeleiding van een persoonlijke coach. Tijdens deze coaching bespreken deelnemer en coach wat de deelnemer zou willen bereiken en welke basisvaardigheden hij of zij hiervoor verder moet ontwikkelen en is er ruimte voor een-op-een taalbegeleiding. De groepslessen worden verzorgd door duo's van docenten Nederlands als tweede taal en taalvrijwilligers. De coaching wordt verzorgd door een mix van professionals en vrijwilligers, afhankelijk van de leervraag van de deelnemer. Het doel is in 2021 om zeven groepen te organiseren, waarbij zich per groep zeven deelnemers kunnen inschrijven. We streven ernaar dat minimaal 49 unieke deelnemers een traject succesvol afronden. Een belangrijke doelstelling binnen De Opstap is bovendien het leveren van een bijdrage aan de doorlopende leerlijn voor deelnemers. Om deze reden verzorgen taalaanbieders Alsare en NLeducatie voorlichtingen, waarin deelnemers meer informatie krijgen en de mogelijkheid hebben zich in te schrijven voor een vervolgtraject.

Verloop van de activiteiten

Na een online groep aan het begin van het jaar konden we bij De Opstap richting de zomer ook met fysieke lessen van start. Uiteindelijk zijn er zeven groepen met zeven deelnemers gestart waarmee we in totaal 49 deelnemers hebben bereikt. De coaching gesprekken en het bijbehorend gebruik van een mindmap zijn een succes. In de mindmap wordt samen met de deelnemer opgetekend waarom taal belangrijk voor hen is en wat ze er mee kunnen en willen bereiken. Deelnemers geven aan dat de coaching gesprekken hen door het persoonlijke contact veel meer tijd geven om te oefenen en om vragen stellen. Docenten onderschrijven die toegevoegde waarde ook en zien dat deelnemers sneller vooruit gaan door de coaching, extra aandacht, het maatwerk en de goede begeleiding. De doorstroom van non-formeel naar ander non-formeel aanbod loopt goed. Van twee derde van de deelnemers weten we dat zij voornemens zijn om door te gaan en wij helpen hen bij de doorstroom naar een passend traject binnen Stichting Mano of extern bij Alsare of NLeducatie.

"Elke les was belangrijk. Ik vind praten erg leuk en dat oefenden we elke les." (Deelnemer)

"Het was een geweldige groep, wat een fijne mensen. Echt een verrijking van mijn leven. Bedankt!" (NT2 docent)

Omdat we na de lockdown ad hoc startten was het niet mogelijk om een centrale training voor taalvrijwilligers in te plannen. Daarom hebben we alle docenten en taalvrijwilligers via online een-op-een gesprekken individueel gebriefd en doorverwezen naar basistrainingen voor taalvrijwilligers die we vanuit Stichting Mano verzorgen (zie hoofdstuk 2.4.6. Stadsbrede trainingen taalvrijwilligers). Vermeldenswaardig is dat een van de deelnemers is doorgegroeid tot taalvrijwilliger in de vorm van onderwijsassistent. Ze heeft ook iemand gecoacht en bereidde samen met de docent de coaching bijeenkomsten voor en heeft deze ook geëvalueerd. Zij kon zo een mooie brug slaan tussen de deelnemers en het project.

Resultaten De Opstap

In cijfers

49 deelnemers hebben binnen 7 verschillende groepen het traject De Opstap succesvol afgerond.

49

47

47 deelnemers zijn volgens een begin- en eindmeting minstens 2 van de 10 punten gestegen voor de onderdelen lezen, schrijven, luisteren en spreken.

6 verschillende NT2-docenten hebben les gegeven en zijn daarbij ondersteund door 7 verschillende taalvrijwilligers.

6/7

11

11 verschillende coaches waren actief ter begeleiding van de deelnemers bij hun persoonlijke taaldoelen.

Inhoudelijke resultaten

- Alle deelnemers begrijpen beter waarom de verbetering van basisvaardigheden op het gebied van taal belangrijk voor hen is en hoe zij na het traject verder aan de slag kunnen gaan met de Nederlandse taal.
- 96% van de deelnemers heeft vorderingen gemaakt met betrekking tot de taalvaardigheden lezen, schrijven, luisteren en spreken.

2.4.5. Op Pad Met Taal

Doelstellingen & activiteiten

Op Pad Met Taal is een taaltraject waarbij deelnemers met taalniveau A0 – A1 werken aan de verbetering van taalvaardigheden door theorie en het oefenen van taal in de praktijk met elkaar te combineren. Het traject duurt zestien weken en richt zich op niet-inburgeringsplichtige Rotterdammers. Tijdens deze zestien weken volgen deelnemers elke week taalles in een groep. De ene week krijgt de groep 'binnen' les in het klaslokaal en de andere week gaat de groep naar buiten om de geleerde theorie toe te passen in de praktijk. Praktijklessen buiten het klaslokaal zijn bijvoorbeeld een bezoek aan de supermarkt, bibliotheek of een museum. Naast de wekelijkse groepslessen krijgen deelnemers begeleiding van een coach. Tijdens deze coaching bijeenkomsten bespreken deelnemer en coach wat de deelnemer zou willen bereiken en welke basisvaardigheden hij of zij hiervoor verder moet ontwikkelen en is er ruimte voor een-op-een taalbegeleiding. De groepslessen worden verzorgd door duo's van docenten Nederlands als tweede taal en taalvrijwilligers. De coaching wordt verzorgd door een mix van professionals en vrijwilligers, afhankelijk van de leervraag van de deelnemer. Het doel is in 2021 vijf groepen te organiseren, waarbij zich per groep zeven deelnemers kunnen inschrijven. We streven ernaar dat 35 unieke deelnemers een traject succesvol afronden. Een belangrijke doelstelling is bovendien het leveren van een bijdrage aan de doorlopende leerlijn voor deelnemers. Om deze reden verzorgen taalaanbieders Alsare en NLeducatie voorlichtingen, waarin deelnemers meer informatie krijgen en de mogelijkheid hebben zich in te schrijven voor een vervolgtraject.

Verloop van de activiteiten

Bij Op Pad Met Taal hebben 39 deelnemers het traject afgerond en hebben we het gewenste aantal dus ruim gehaald. We zouden vijf groepen van zeven deelnemers starten en hebben er uiteindelijk zes gerealiseerd. Drie van de zes groepen hebben gedeeltelijk online les gevolgd. Omdat het taalniveau in dit project laag is vinden wij het extra knap dat de deelnemers het aandurfden om toch online aan de slag te gaan. Wat heel goed heeft gewerkt is dat we nu met flexibel lesmateriaal werken en nog meer maatwerk leveren. Voorheen was er vast lesmateriaal, één methode voor alle groepen. We zijn nu overgestapt naar een manier waarbij de docent op basis van de eerste lessen de methode kiest die het best past bij een groep. Tot slot waren ook bij Op Pad Met Taal de coaching gesprekken een waardevol onderdeel van het traject en een belangrijke aanvulling op de groepslessen.

"Ik vond het eerst spannend om te praten met een medewerker van de supermarkt, maar nu gaat het heel goed!" (Deelnemer)

Door beperkingen rond corona hebben de ‘echte’ praktijklessen niet plaats gevonden. Ook op momenten van versoepeling vond niemand het een goed idee om met zijn allen een supermarkt of de bibliotheek in te gaan. Wel zijn praktijksituaties in het lokaal nagespeeld, bijvoorbeeld doordat de docenten spullen meenamen uit winkels, en door rollenspellen in de klas, bijvoorbeeld over gezondheid via het oefenen van telefoongesprekken met een zogenaamde zorgverlener of arts.
Net als bij De Opstap was er geen ruimte voor een centrale training voor docenten en taalvrijwilligers voorafgaand aan de groepen. Ook hier hebben we doorverwezen naar al bestaande trainingen voor taalvrijwilligers in combinatie met een-op-een briefings.

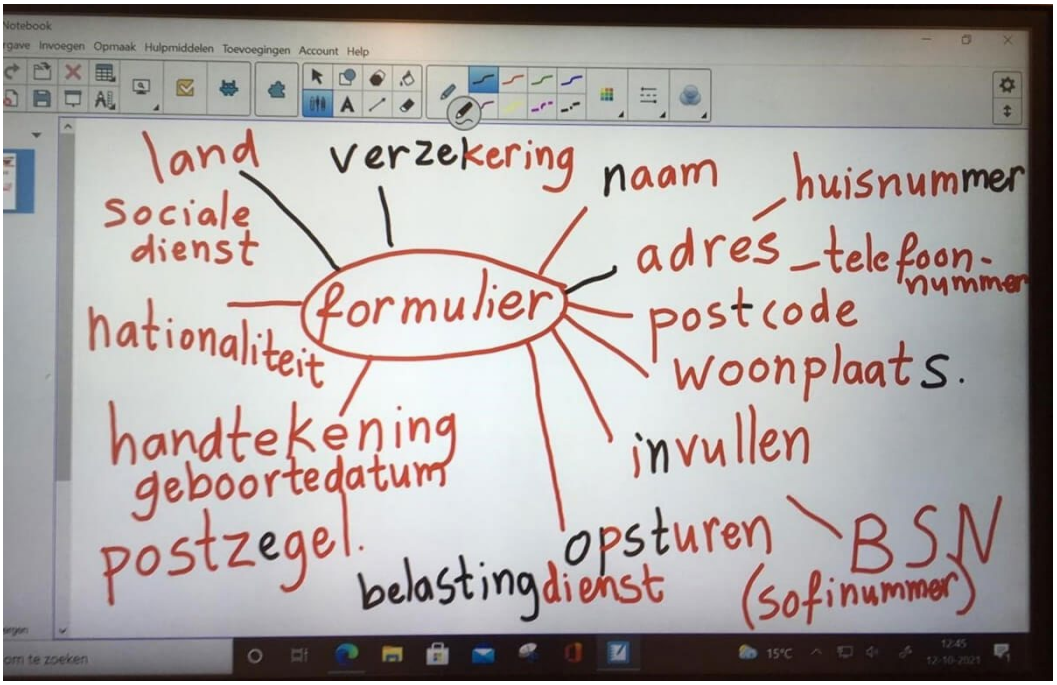

Resultaten Op Pad Met Taal

In cijfers

38 deelnemers in 6 groepen hebben het traject Op Pad Met Taal succesvol afgerond.

24 deelnemers zijn doorgestroomd en verder gegaan met hun taalontwikkeling bij een van de projecten van Stichting Mano of bij een externe partij.

5 verschillende NT2-docenten hebben les gegeven en zijn daarbij ondersteund door 6 verschillende taalvrijwilligers.

9 verschillende coaches waren actief ter begeleiding van de deelnemers bij hun persoonlijke taaldoelen.

Inhoudelijke resultaten

- Alle deelnemers begrijpen beter waarom de verbetering van basisvaardigheden qua taal belangrijk is voor hen en hoe zij na het traject verder aan de slag kunnen gaan met de Nederlandse taal.
- Alle deelnemers hebben vordering gemaakt voor wat betreft hun taalvaardigheden op het gebied van spreken, luisteren, lezen en schrijven.

2.4.6. Stadsbrede trainingen taalvrijwilligers

Doelstellingen & activiteiten

Voor het tweede jaar organiseerde Mano in 2021 basistrainingen voor Rotterdamse taalvrijwilligers. Middels deze trainingen worden taalvrijwilligers van diverse Rotterdamse (taal)organisaties opgeleid om stadgenoten op een goede manier te helpen bij het leren van de Nederlandse taal. Na een succesvolle pilot in 2020 hadden we in 2021 het doel om tachtig vrijwilligers een basistraining te bieden. De basistraining bestaat uit vier bijeenkomsten van twee uur:

Bijeenkomst 1: achtergronden van taalleerders en diverse doelgroepen
Bijeenkomst 2: begeleiden bij Nederlands als tweede taal
Bijeenkomst 3: spreekvaardigheid
Bijeenkomst 4: begeleiden bij lezen & online taal coaching

Tijdens een van de bijeenkomsten deelt een ervaringsdeskundige zijn of haar ervaringen bij het leren van de Nederlandse taal. De ervaringsdeskundigen delen ook tips over hoe vrijwilligers taalleerders kunnen helpen en vrijwilligers hebben de mogelijkheid de ervaringsdeskundigen vragen te stellen.
Naast een basistraining bieden we vrijwilligers ook de mogelijkheid verdiepende trainingen te volgen. Dit zijn eenmalige trainingen van twee uur over diverse thema's waar taalvrijwilligers in de praktijk mee te maken krijgen. De trainingen vormen een verdieping op de basistraining en vrijwilligers kunnen zelf aangeven aan welke verdiepende training(en) ze willen deelnemen.

Verloop van de activiteiten

Ook in 2021 was er veel vraag naar de stadsbrede trainingen voor taalvrijwilligers. Dit was het tweede jaar dat we onze expertise op het gebied van trainen van taalvrijwilligers inzetten in Rotterdam en het is goed om te zien dat hiervan dankbaar gebruik wordt gemaakt door organisatie die hiervoor zelf de kennis of middelen niet in huis hebben. Zowel organisaties die met vrijwilligers werken als Gemeente Rotterdam klopten bij ons aan. In totaal hebben veertien groepen aan trainingen deelgenomen. Daarom hebben we de training dit jaar voor 125 taalvrijwilligers kunnen verzorgen in plaats van de tachtig waar we vanuit waren gegaan.

"Heel hartelijk bedankt voor de leuke training! Ik heb heel veel goede tips en vier fijne avonden beleefd met hele leuke mensen. Even uit de coronadip en positief met iets bezig zijn! Ik mis het nu al." (Deelnemer basistraining)

"Geweldige avond, zoveel nieuws geleerd. Hele goede uitleg over hoe letters gevormd moeten worden. Ik ga mijn Somalische voorleeskindje laten zingen! Topdocent!" (Deelnemer verdiepende training)

De online training bestaat uit vier bijeenkomsten van vier uur. Elke bijeenkomst gaat over een thema, dat ervoor zorgt dat je als vrijwilligers een goede basis hebt, voldoende kennis over de doelgroep verkrijgt en leert hoe je iemand anders met de taal kan helpen. Naast de basistraining hebben we dertien verdiepende eenmalige trainingen gerealiseerd over onderwerpen als uitspraak en verstaanbaar spreken, lesmateriaal dat je als vrijwilligers kunt gebruiken en over inburgering, de nieuwe inburgeringwet en methodes voor het begeleiden van Alfa- en laaggeletterden. Belangrijk is dat vrijwilligers van verschillende projecten elkaar tijdens de trainingen ontmoeten en er zo een netwerk van vrijwilligers ontstaat, wat leidt tot een interessante uitwisseling van ervaringen. Vrijwilligers leren op deze manier ook weer andere organisaties kennen en er is veel herkenning onderling.

Een mooi resultaat is de ontwikkeling van een aangepaste basistraining gericht op de vrijwilligers van de VoorleesExpress (zie hoofdstuk 2.4.1. VoorleesExpress Rotterdam). Van deze vrijwilligers kregen we de feedback dat de basistraining niet voldoende aansloot bij hun vrijwilligerswerk. De bestaande basistraining is aangepast door meer informatie te geven over ouderbetrokkenheid en hoe je dit kan activeren en inzetten. Ook is er aandacht voor het vergroten van de woordenschat van kinderen, wordt er uitleg gegeven over lesmateriaal en is er tijd voor vrijwilligers om met elkaar uit te wisselen. De ervaringsdeskundige die bij een bijeenkomst aansluit kwam in dit geval zelf uit een laaggeletterd gezin en was een ervaren voorlezer. Deze training is twee keer uitgevoerd en de reacties van vrijwilligers op deze aangepaste training waren heel positief: de training werd als erg passend ervaren.

Wat een plezier met zulke enthousiaste vrijwilligers

Opvallend in de trainingen is de enorme motivatie van de vrijwilligers om hun kennis te vergroten om zo nog beter hun werk als vrijwilliger uit te voeren. De vrijwilligers wisselen graag ervaringen uit om van elkaar te leren en ze doen altijd enthousiast mee met discussies en opdrachten. Het is een plezier voor mij om deze vrijwilligers te begeleiden in de training.

Stichting Mano is heel sterk in het organiseren van de trainingen. Als docent word ik in de watten gelegd! Ik ontvang kant en klare presentielijsten, ik krijg snel antwoord op praktische vragen en de organisatorische kant is uitstekend geregeld. Heel fijn om op deze manier samen te werken. Ik ben blij dat ik deel uitmaak van het team docenten van Stichting Mano. (Ervaring trainer Corintha Apon)

Resultaten Stadsbrede trainingen taalvrijwilligers

In cijfers

126 vrijwilligers en 1 professional afkomstig van 23 verschillende Rotterdamse organisaties hebben deelgenomen aan de basistraining voor taalvrijwilligers. Zij ontvingen allen een certificaat van Taal voor het Leven.

126

14

14 basistrainingen hebben plaatsgevonden, waarvan 11 online en 3 op locatie.

133 vrijwilligers hebben deelgenomen aan 13 verdiepende trainingen, waarvan 12 online en 1 op locatie.

133

4

4 verschillende ervaringsdeskundigen hebben ervaringen gedeeld over het leren van de Nederlandse taal en hoe een vrijwilliger hierin kan ondersteunen.

5 trainers met ruime ervaring in het NT1- en NT2-onderwijs zijn ingezet voor het verzorgen van de basistrainingen.

5

6

6 trainers zijn ingezet voor het verzorgen van de verdiepende trainingen.

Inhoudelijke resultaten

- De taalvrijwilligers hebben middels een basistraining handvatten gekregen om hun werk als taalvrijwilliger goed te kunnen uitvoeren en hebben meer informatie over de achtergronden en doelgroepen van de taalleerders.
- Taalvrijwilligers zijn zich bewust van de factoren die de manier waarop en het tempo waarmee tweedetaalverwerving verloopt beïnvloeden.
- Taalvrijwilligerszijn op de hoogte van het belang van begrijpelijk spreken, een coachende houding en de woordenschat en hebben geoefend met werkvormen die het opbouwen van woordenschat bij taalleerders stimuleert.
- 1 professional heeft handvatten gekregen om binnen de eigen organisatie met taalvrijwilligers aan de slag te gaan.
- Taalvrijwilligers hebben middels een verdiepende training meer kennis vergaard over specifieke taalthema's waar hun interesse naar uit ging en die zij in de praktijk veel tegenkomen.
- Een netwerk van vrijwilligers is ontstaan dat bij verschillende organisaties in de stad werkzaam is en onderling ervaringen en informatie uitwisselt.

2.5. Projecten in Samenwerking

Het Vergeten Kind

Stichting Het Vergeten Kind zet zich in voor alle kwetsbare kinderen in Nederland. Dit kunnen kinderen zijn die nog thuis wonen maar het gaat ook om kinderen waarvan de thuissituatie zo onveilig was, dat ze uit huis moesten worden geplaatst. Het Vergeten Kind ondersteunt deze kinderen onder meer door het organiseren van leuke activiteiten en vakanties. Om ze op lange termijn te helpen, is het bovendien belangrijk dat er structurele dingen veranderen in de jeugdhulpverlening. Samen met Het Vergeten Kind verzorgt Stichting Mano het programma 'The Unforgettables', waar ervaringsdeskundige jongeren uit de jeugdzorg aan deelnemen. De jongeren die zorgvuldig voor The Unforgettables worden geselecteerd, worden (media)getraind en leren op een veilige manier hun ontroerende en vaak krachtige verhaal te vertellen, waardoor ze een stem zijn van en voor alle kwetsbare kinderen van Nederland. Stichting Mano is verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling van het programma.

In 2021 hebben we werkzaamheden verricht voor de trainingsdag in januari in aanloop naar de campagne van de Week van Het Vergeten Kind 2021, we hebben biografieën en filmpjes van de Unforgettables gemaakt die zijn gebruikt bij de Week van Het Vergeten Kind 2021 en we hebben ondersteund in de begeleiding van jongeren bij de inzet in de media en op presentaties van de Week van Het Vergeten Kind. Ook hebben we de trainingen en workshops voor de trainingsweekenden in de maanden juli en oktober verzorgd. We gaven workshops als 'Dit ben ik!' (je verhaal vertellen), 'Jouw onvergetelijke verhaal' (je eigen verhaal schrijven), 'Lekker in je vel' (weerbaarheidstraining met bokstrainers van de organisatie Rotterdam Mattie), 'See Me!' (video, social media en journalistiek met filmcoaches) en 'Laat je Horen' (presenteren en je verhaal vertellen).

Gers met Geld

Gers met Geld is een initiatief van Buurtwerk Alexander dat Rotterdammers vanuit een traject bij de Kredietbank helpt financieel zelfredzaam te worden of te blijven. Het project is een krachtbundeling van organisaties Buurtwerk en Kwadraad en is onderdeel van de Rotterdamse keten schulddienstverlening. Deelnemers volgen in een periode van zes tot elf maanden een persoonlijke leerroute, opgebouwd uit diverse modules en activiteiten, gericht op bijvoorbeeld gedragsverandering, taal of budgetteren. Voor Gers met Geld hebben wij de taal- en rekenmodule 'Taal op het gebied van financiën' verzorgd. Wij faciliteren een vrijwillige docent, ontwikkelen het lesmateriaal en verzorgen de les. De samenwerking met Gers met Geld is een voortzetting van de samenwerking in 2019 en 2020.

Drie groepen hebben de module gevolgd, waarvan een groep online en twee groepen fysiek op locatie. In totaal waren er zeventien deelnemers en vier vrijwilligers werden ingezet als docent. Door de beperkingen rond Covid-19 hebben we in 2021 niet alle geplande activiteiten kunnen uitvoeren. Juist met een gevoelig onderwerp als de persoonlijke financiën is het van groot belang om vertrouwen te creëren in een groep, waardoor er meer informatie wordt uitgewisseld en ook blijft hangen. Zeker als je zowel met taal als met inzicht op financiën achterloopt, is dit een uitdaging. Vandaar dat we, ondanks dat de digitale lessen goed verliepen, blij waren dat de overige groepen fysiek konden plaatsvinden.

De samenwerking met Gers met Geld verloopt prettig: de contactpersoon is betrokken en de communicatie verloopt goed. Het is nog onzeker of Gers met Geld in 2022 zal doorlopen, maar Mano staat open voor een voortzetting van de samenwerking.

Leuk om te vermelden is dat een van de deelneemster een bijdrage heeft geleverd aan het werkbezoek van de organisatie Movisie aan Gers met Geld. Het kennisinstituut voor sociale vraagstukken had Gers met Geld benaderd voor een werkbezoek. Een vrijwilliger van Mano en een deelnemer aan het taal- en rekentraject deelden hun ervaringen.

Digitale Vaardigheden op Maat

Op verzoek van Gemeente Rotterdam heeft Stichting Mano een cursus Digitale Vaardigheden op Maat verzorgd voor medewerkers van Waste Vision, een bedrijf in Zevenkamp dat onder meer afvalcontainers produceert. De gemeente plaatst medewerkers bij dit bedrijf en begeleidt hen in het werktraject. Bij Waste Vision werken veel mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Omdat een aantal medewerkers aan de slag wilden met hun digitale vaardigheden, verzorgden wij een computercursus op maat over het werken met Word en Excel. De cursus duurde zes weken waarin de deelnemers twee keer per week 2 uur les volgden en vond plaats bij Waste Vision, zodat de medewerkers onder werktijd en op de eigen werklocatie de cursus konden volgen.

Het niveau verschilde heel erg per deelnemer. De een wilde iets doen met de inloggegevens van de zaak, de ander wilde Excel leren. Samen met twee vrijwilligers is de groep van negen deelnemers gestart met aan het begin een korte les waarna iedereen aan de slag ging met een eigen project waarbij de deelnemers op maat werden begeleid. De deelnemers hebben de cursus als leuk en leerzaam ervaren en geven de cursus gemiddeld het rapportcijfer 8 in de evaluatie. Samen met de gemeente bekijken we de mogelijkheden voor een vervolg in het nieuwe jaar. Vanwege het grote niveauverschil van de deelnemers heeft het dan onze voorkeur voorafgaand intakegesprekken te voeren en een kennismeting af te nemen. Op deze manier kan zo passend mogelijk lesmateriaal worden aangeboden.

Digitaal aan de slag

Begin 2021 is Stichting Mano door samenwerkingspartner en welzijnsorganisatie Buurtwerk benaderd om een training voor vrijwilligers te organiseren. Buurtwerk constateerde dat veel vrijwilligers moeite hadden om deelnemers digitaal te begeleiden in het leren van en oefenen met de Nederlandse taal. Stichting Mano had inmiddels ervaring opgedaan met het trainen en begeleiden van vrijwilligers op dit vlak en kon deze kennis goed met de Buurtwerk-vrijwilligers delen. Onder de noemer Digitaal aan de slag hebben wij twee online trainingen voor in totaal 25 deelnemers verzorgd. Tijdens de training werd aandacht besteed aan het opstarten van een online taalbijeenkomst en vertelde een ervaren taalvrijwilliger over zijn ervaringen met digitaal begeleiden. Ook werd informatie gedeeld over lesmateriaal, websites, werkvormen, oefeningen en spelletjes voor online gebruik. De training eindigde met een vooruitblik op hoe de vrijwilligers nu zelf digitaal aan de slag wilden gaan. Na afloop van de training kregen de vrijwilligers een hand-out toegestuurd met alle informatie en nog meer werkvormen. De samenwerking met Buurtwerk voor de organisatie van deze trainingen was goed en Buurtwerk was tevreden over het resultaat.

Samenwerking met Open Embassy

Met Open Embassy is in 2021 veel uitgewisseld op het gebied van kennis, contacten, vrijwilligerswerk, mentale gezondheid, ervaringsdeskundigheid en samenwerking. Over en weer hebben we deelgenomen aan bijeenkomsten, veelal digitaal, met als doel het uitwisselen van kennis, het adviseren van de gemeente en samenwerking en netwerkopbouw. In twee gevallen hebben we voor onze bijdrage een financiële vergoeding ontvangen. Dat was voor het leveren van ondersteuning bij het schrijven van een eindverslag van het project 180Degrees waar wij betrokken waren bij de evaluatie, rapportage en het redactiewerk. Initiatiefnemer en projectleider was Manar, zelf een nieuwkomer die weinig ervaring heeft met het schrijven van rapportages en samenwerking met fondsen. Daarnaast is gewerkt aan het ontwikkelen van het plan om ervaringsdeskundigen op te leiden tot experts op het gebied van vrijwilligerswerk voor nieuwkomers. Samen met Open Embassy en Zorgzaam010 heeft collega Adel een meedenksessie met nieuwkomers georganiseerd om een projectvoorstel te maken voor een trainingsprogramma voor en met ervaringsdeskundigen, die worden getraind tot

'vrijwilligerswerkexperts'. Zij kunnen ervoor zorgen dat nieuwkomers goed bekend raken met hoe je vrijwilligerswerk kan vinden, wat het aanbod is, hoe vrijwilligerswerk is te combineren met een uitkering en welke begeleiding er is. We hebben gezamenlijk een voorstel gemaakt met tien sessies, met deelonderwerpen en gastsprekers. Dit wordt in 2022 vervolgd.

Training interculturele communicatie

Voor verschillende organisaties hebben wij de training Interculturele Communicatie verzorgd. Door organisaties die veel met verschillende culturen werken, worden wij benaderd om deze training te verzorgen om zo personeel meer bewust te maken van culturele diversiteit en interculturele communicatie. Hoe kun je op zo'n manier communiceren dat je zeker weet dat een boodschap, ongeacht achtergrond en referentiebril, goed overkomt? De training leert deelnemers zich bewust te worden van het eigen referentiekader. We kijken allemaal door een bepaalde bril gevormd door opvoeding, cultuur, etc. en dit kan belemmerend werken in de communicatie of samenwerking met nieuwkomers met een andere culturele achtergrond. Door de training wordt men zich bewust van vooroordelen en aannames, en kunnen deelnemers wat leren over een andere cultuur zodat de interculturele communicatie wat soepeler verloopt. De training Interculturele Communicatie hebben wij verzorgd voor Sol Noord, een organisatie die werkt met vrijwilligers die nieuwkomers ondersteunen (zoals maatjes), voor personeel van Bibliotheek Rotterdam en voor medewerkers van Vopak. Ook onze eigen stagairs en vrijwilligers raden wij aan de training te volgen. De training, onderdeel van onze interne en externe trainingen kan online gegeven worden en duurt twee uur.

Ervaringsdeskundig Nour Alzaman van 'Arabic is Simple' verzorgde ook meermaals een workshop over de Levantijns Arabische cultuur waarin ook interculturele communicatie en verschillen tussen

de Arabische en Westerse cultuur besproken worden. Zij heeft de medewerkers van Vopak, die deelnamen aan een zeilreis met statushouders (zie hoofdstuk 4 Overige hoogtepuntjes), meegenomen in de Arabische cultuur, voor betere communicatie op het schip, meer voorkennis en een open houding tijdens de reis.

Trainingen voor politieke partijen

Peter van Heemst, in de periode van 1991 tot 2006 lid van de Tweede Kamer voor de Partij van de Arbeid en raadslid voor de PvdA in de gemeenteraad van Rotterdam, is reeds enige jaren verbonden aan Stichting Mano. Sindsdien ondersteunt hij op verschillende vlakken, waaronder met het geven van trainingen in debatteren, presenteren en columns schrijven. Afgelopen jaar trainde hij vanuit Stichting Mano meerdere leden van politieke partijen, zowel individueel als in groepsverband, in de gemeente Velsen en gemeente Enschede.

Pachachaca

Pachachaca is een project voor opvoedkundige begeleiding en gemeenschapsversterking in het in de Andes gelegen plaatsje Calca. In de streek leven veel mensen in (extreme) armoede. Met een preventieve, integrale aanpak, biedt Pachachaca ondersteuning aan gezinnen om zelfredzaam te worden, aan de gemeenschap om sterker te worden en aan kinderen om op te kunnen groeien in een veilige en stimulerende omgeving. Daarnaast biedt Pachachaca (tijdelijk) onderdak aan elf kinderen voor wie een oplossing thuis niet meer mogelijk is. Deze kinderen zijn door de kinderrechter in het gezinshuis ondergebracht.

In 2021 hebben Mano en zusterorganisatie Pachachaca de aan het begin van de pandemie opgestarte noodhulp weten uit te bouwen naar meer structurele hulp met doelen op middellange termijn. In het eerste corona jaar werden vele gezinnen hard getroffen door de maatregelen die in Peru werden genomen en de economische crisis die hiervan het gevolg was. Velen van hen hadden geen inkomsten meer, veel kinderen hadden de afgelopen jaren geen toegang tot onderwijs, en huiselijk geweld nam in grote mate toe. Veel gezinnen waren daardoor geheel afhankelijk van de (nood)hulp die zij vanuit Pachachaca ontvingen. Afgelopen jaar werd ingezet op het weer zelfstandig opbouwen van een onafhankelijk bestaan voor de gezinnen, waarbij het integraal welzijn centraal staat. 48 gezinnen hebben deelgenomen aan het programma voor ambulante hulpverlening, bestaande uit psychische hulp, pedagogische begeleiding voor de kinderen en begeleiding bij de opzet van miniondernemingen. In ruil voor de hulp die de gezinnen ontvangen, werkten de deelnemers in de moestuin, repareerden zij schoenen of fietsen of hielpen zij ons met andere handarbeid.

Stichting Mano organiseerde meerdere inzamelingsacties via de nieuwsbrief, mail, haar website en sociale media. Er werd aandacht gevraagd voor de extreme situatie waarin veel gezinnen in Peru zich bevonden en donateurs werd de mogelijkheid geboden een financiële bijdrage te leveren aan de projecten die vanuit Pachachaca worden georganiseerd. Aansluitend en samen met Mano is ook onze IT-partner IT Synergy een noodhulpactie gestart voor Pachachaca met een zelfgebouwde donatiewebsite en een campagne. Dankzij de inzamelingsacties vanuit Stichting Mano en IT Synergy, waarvan de opbrengst volledig naar Peru ging, hebben uiteindelijk tachtig gezinnen (ruim driehonderd volwassenen en kinderen) in de periode januari t/m maart wekelijks voedselpakketten en medicijnen ontvangen waarmee ze konden overleven.

Pachachaca is een zusterorganisatie van Stichting Mano, gerund door medeoprichter en oud-directeur van de stichting Liesbeth Kerstens. Mano ondersteunt dit project door het delen van kennis, het werven van donaties en het genereren van publiciteit. De oorsprong Stichting Mano ligt namelijk in Peru.

3. Vrijwilligersbeleid

Stichting Mano groeit en daarmee ook het aantal vrijwilligers, in totaal naar schatting zo´n 500. We willen daarom een slag maken in professionaliteit op het gebied van deze onmisbare vrijwilligers en stagiairs.

Om de kwaliteit van stichtingbrede vrijwilligersactiviteiten te waarborgen is sinds 2021 een team van drie medewerkers actief dat zich richt op het restylen en up-to-date maken van het Vrijwilligersbeleid. Hierin wordt missie en visie opgetekend en worden de positie van het vrijwilligerswerk binnen de organisatie, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van vrijwilligers beschreven, evenals de werving en selectie van vrijwilligers, de begeleiding, informatie en communicatie, en tot slot, scholing en waarderingsbeleid. Met een geschreven handboek voor vrijwilligerswerk is iedereen, zowel collega's als de (potentiële) vrijwilligers zelf, op de hoogte van ons vrijwilligersbeleid, wat ons inziens bijdraagt aan integraal werken, helderheid voor vrijwilligers, kwaliteitsbewaking en professionaliteit. De planning is dat in het eerste kwartaal van 2022 een vrijwilligersbeleid en een stagiairsbeleid ontwikkeld zijn. Deze worden op de website geplaatst, zodat ze inzichtelijk zijn voor alle geïnteresseerden.

Door corona liggen we met de implementatie van het nieuwe vrijwilligersbeleid achter op schema. De bijeenkomst waarin vrijwilligers konden meedenken over het beleid is verplaatst naar 2022. Dit geldt ook voor de vrijwilligersenquête, bedoeld om de kwaliteit van vrijwilligerszaken te waarborgen en het beleid waar nodig aan te passen.

Naast het schrijven aan vrijwilligersbeleid en het uitbreiden van informatieverstrekking over vrijwilligerswerk binnen Stichting Mano, is er in 2021 ook aandacht gegaan naar het uitbreiden en verdiepen van ons trainingsaanbod voor vrijwilligers in het kader van deskundigheidsbevordering. We hebben gekeken naar wat we kunnen bieden zodat onze vrijwilligers hun vrijwilligerswerk nog beter kunnen doen en wat ze nodig hebben als ze deel uitmaken van onze stichting. We denken hierbij aan meer trainingen op het gebied van taalondersteuning, interculturele communicatie en psychosociale problematiek. Op de trainingen die wij al verzorgen krijgen wij veel positieve reacties van vrijwilligers, waarin zij laten weten blij te zijn met ons brede aanbod en dat ze datgene wat ze leren ook echt meenemen in de maatjestrajecten, de een-op-een begeleiding. We willen de vrijwilligers in de nabije toekomst nog breder uitnodigen voor trainingen en hen ook betrekken bij verschillende thema's die spelen binnen de projecten en programma's. Zo hebben we in 2021 online themabijeenkomsten over Syrië georganiseerd. De themabijeenkomst over Eritrea, die wij graag fysiek willen organiseren, heeft nog niet plaatsgevonden. Ook doorgeschoven naar 2022 zijn meerdere trainingen op het gebied van omgaan met en het signaleren van psychosociale problematiek waar de vrijwilligers tijdens hun begeleiding van deelnemers regelmatig mee te maken krijgen.

Overzicht van de georganiseerde trainingen:

- 2 Online basistrainingen voor maatjes van statushouders (online) met 23 vrijwilligers.
- 2 Trainingen Interculturele Communicatie voor 35 vrijwilligers.
- 1 Training motiverende gespreksvoering en oplossingsgericht werken voor 7 stagiairs.
- 2 Thema-avonden over de Arabisch Levantijnse taal en cultuur voor 23 vrijwilligers.
- Doorlopend aanbod van basistrainingen voor taalvrijwilligers.
- Doorlopend aanbod van verdiepende trainingen voor taalvrijwilligers over lesmateriaal, uitspraak en begrijpend lezen.

Trainingen die zijn doorgeschoven naar komend jaar:

- Thema-avond over Eritrea en tips in de begeleiding voor vrijwilligers met Eritrese deelnemers.
- Training over het signaleren en bespreekbaar maken van psychosociale problematiek.
- Training over Asielrecht en het Rotterdamse integratiebeleid.
- Informatiebijeenkomst voor nieuwe vrijwilligers en stagiairs Stichting Mano.

In het tweede coronajaar was het opnieuw lastig om de vrijwilligers bij elkaar te brengen, terwijl het fysieke, sociale aspect heel belangrijk is voor de vrijwilligers en het vrijwilligerswerk. Ook met studenten, de stagiairs, hebben we hiervan hinder ondervonden tijdens de coronaperiode omdat ze periodiek niet naar school konden, thuis zaten, hun stage onderbraken of stopten. Er ging meer energie zitten in hen te motiveren om naar de intervisies te komen, om te blijven bijdragen en trainingen bij te wonen. Volgend jaar kunnen wij hopelijk die fysieke verbinding weer meer maken.

Studente Anne de Laere, van de opleiding Communicatie aan de Hogeschool Rotterdam, heeft binnen Mano in 2020-2021 onderzoek gedaan naar de betrokkenheid van vrijwilligers binnen het programma SamenDoorSamen (SDS) en hoe deze betrokkenheid vergroot kan worden. Ze heeft hiervoor een enquête uitgezet bij de vrijwilligers van SDS en daaruit kwam dat de vrijwilligers graag meer betrokken willen worden bij het programma maar vaak niet precies weten wat we allemaal doen terwijl ze dat juist wel graag willen weten.

Begin 2021 heeft Anne een adviesdocument overhandigd, inclusief stappenplan, over hoe we daadwerkelijk de vrijwilligers meer kunnen betrekken bij ons programma. Een van de stappen is een creatieve sessie voor vrijwilligers over de kernwaarden van SamenDoorSamen, en om ervaringen en succesverhalen te delen rond deze kernwaarden. We hebben deze creatieve sessie een keer georganiseerd als pilot en het enthousiasme was groot onder de vrijwilligers. In 2022 zal het vrijwilligersteam dan ook actief inzetten op het nog meer verbinden van vrijwilligers aan onze stichting en de bijbehorende werkzaamheden. Dit zullen wij doen middels het organiseren van creatieve sessies, intervisies en het opzetten van een denktank met oude en nieuwe vrijwilligers.

“Hartelijk dank voor de dia’s en de fijne, zinvolle les over de nieuwe Inburgeringswet. Het was heel verhelderend. Ik kan deze informatie nu ook toepassen bij de taalgesprekken die ik heb. Het is heel leuk en het maakt mij erg gelukkig om het te kunnen doen.” (Vrijwilliger na de verdiepende training over de Wet Nieuwe inburgering 2022)

“S is een zeer leergierig en intelligente jonge dame die alles wil weten. Ze werkt er hard voor en studeert zelf ook veel. Haar honger naar meer kennis over Nederlandse taal is onuitputtelijk. Ik herkende mezelf in haar in mijn jonge jaren toen ik de Nederlandse taal wilde leren, maar bij haar is het tot een factor 10 vermenigvuldigd.” (Vrijwillig taalmaatje)

Trots zijn wij op het feit dat we ondanks de omstandigheden die zorgden voor afstand alles op alles bleven zetten om de vrijwilligers en stagiairs te blijven zien en te ondersteunen bij hun vrijwilligerswerk. Gezien de omvangrijke groep vrijwilligers en stagiairs waar we op kunnen rekenen was dit best een uitdaging. Als Stichting Mano hebben we hierin opnieuw bewezen dat we goed zijn in oplossingsgericht werken, in de focus leggen op wat er wel mogelijk is. Ook vermeldenswaardig is de samenwerking met Albeda middels het Dunya-traject. Verschillende mbo-3 studenten, die ook als deelnemer bij Stichting Mano actief zijn of waren, zijn vanaf september via dit traject als stagiair bij ons aan de slag gegaan. Naast studenten social work, ergotherapie en pedagogisch medewerker, zijn we op deze manier dit jaar meer gebruik gaan maken van mbo'ers en hbo'ers. Het is goed om te zien dat vrijwilligers gemotiveerd zijn, willen leren van en verbonden zijn met wat we doen, en dat zowel vrijwilligers als stagiairs hun expertise willen inzetten en delen in de ondersteuning van deelnemers bij hun opleiding en of bij het vinden van werk.

4. Overige hoogtepuntjes

Het hele jaar door waren er losse, vermeldenswaardige activiteiten die bijdragen aan de doelstelling van Stichting Mano. Veel van deze activiteiten zijn mogelijk gemaakt dankzij bijzondere samenwerkingen in en buiten Rotterdam. Wij willen onze samenwerkingspartners dan ook extra bedanken voor hun interesse en bijdragen gedurende het afgelopen jaar!

FondsDBL doneert boekopbrengst 'Pessimisme is voor losers' aan Stichting Mano

Begin 2020 verscheen het boek 'Pessimisme is voor losers', van Joris Luyendijk en wijlen Kees van Lede. De auteurs hebben de opbrengsten van dit boek gedoneerd aan de bestrijding van laag- en ongeletterdheid. FondsDBL heeft deze gelden beheerd en verdubbeld en doneerde in totaal een bedrag van € 50.000,- aan de activiteiten van Stichting Mano, gericht op de ontwikkeling van taalvaardigheden en de bestrijding van laaggeletterdheid. Een prachtig initiatief en een geweldig bedrag waar Stichting Mano uiteraard ontzettend dankbaar voor is. In dit prikkelende boek schrijven journalist en schrijver Luyendijk en Van Lede, voormalig topman van AkzoNobel en oud-voorzitter van werkgeversorganisatie VNO, elkaar scherpzinnige brieven over het bedrijfsleven, de bonusgekte, Brexit en de media. Een verontrustende, maar tenslotte toch ook optimistische briefwisseling tussen twee maatschappelijke sleutelfiguren over grote vraagstukken als macht, moraal en nieuwe wegen naar een eerlijker samenleving in Nederland.

Taalprojecten goede doel van LetterFestival Rotary

Afgelopen jaar werd Stichting Mano gekozen als goede doel van het LetterFestival dat de gezamenlijke Rotterdamse Rotaryclubs en de Bibliotheek Rotterdam voor de derde keer organiseerden in het teken van: 'Laaggeletterdheid...daar gaan we samen iets aan doen!' Tijdens het festival is € 15.470,- euro ingezameld dat aan Stichting Mano gedoneerd werd voor projecten gericht op het verbeteren van

taalvaardigheid, zoals de projecten Met Taal Op Orde, De Opstap en Taal, Activering en Gezondheid, gericht op ondersteuning bij het opbouwen van een netwerk, wegwijs worden in informatie over gezondheidszorg, en het regelen van financiën en budget. Het festival bestaat uit een spannend Duplicate Scrabble-wedstrijd en een dictee, geschreven door Wim Tromp Meesters, docent Klassieke Talen aan het Erasmiaans Gymnasium in Rotterdam, en voorgelezen door wethouder Judith Bokhove, die eerder 2021 als Jaar van de Taal heeft uitgeroepen. Directeur Lieke en projectmedewerker Mosab namen in de bibliotheek de cheque in ontvangst.

Sinterklaasactie Zonta Rotterdam aan de Maas

VoorleesExpress Rotterdam heeft ook afgelopen jaar heel veel kinderen blij kunnen maken met een sinterklaascadeautje dankzij Zonta Rotterdam aan de Maas. De organisatie heeft verschillende kinderboeken gedoneerd en deze prachtig ingepakt. Het team van de VoorleesExpress heeft vervolgens een groot deel van de boeken langsgebracht bij kinderen die al lang op een voorlezer wachten.

Stichting Mano geselecteerd voor 'United action for Newcomer Integration'

Trots zijn wij op het nieuws dat wij door Kinder werden geselecteerd voor 'Newcomer Integration in The Netherlands United Action', een mooie actie die onze projecten en programma's zeer welkome donaties kunnen opleveren. Als Stichting Mano behoren we zo tot een groep lokale goede doelen die goed presteren volgens de Kinder-evaluaties. Alle goede doelen pakken verschillende problemen aan waarmee nieuwkomers in Nederland worden geconfronteerd. Kinder gelooft in een holistische benadering en geeft donateurs tijdens United Action de kans in één keer aan alle door hun geselecteerde oplossingen voor maatschappelijke problemen te doneren.

Eriband

Vanuit Stichting Mano is afgelopen jaar een groep Eritrese jongeren begonnen met Eriband. Samen muziek maken is het doel en tegelijk biedt dit de Eritrese jongeren ook een groter netwerk en meer contact met de Rotterdamse jongerencultuur. Het project is erg populair onder de Eritrese jongeren en de groep is snel gegroeid naar ongeveer vijftien jongeren. "Met de muziekgroep willen we naar een concert toe werken dat we zelf (mee)organiseren. Dat geeft de kans om veel te leren en echt mee te doen in de stad." De Eritrese jongeren kunnen gebruik maken van oefenruimtes, instrumenten en apparatuur bij Worm, maar dromen ook van hun eigen spullen. "Zodat we straks op ieder moment overal kunnen optreden." Met dank aan Worm en samen met Stichting Mano is een mooi begin gemaakt. "We denken dat wij samen echt kunnen groeien en naar een concert toe kunnen werken. Samen met Worm en Mano willen we een Eritrees festival organiseren met muziek, een modeshow, Open Mic en Eritrese gerechten."

100 exemplaren van Max en de Maximonsters

Voor ons project VoorleesExpress Rotterdam ontvingen wij in 2021 honderd prachtige exemplaren van Max en de maximonsters via Boekhandel Van Rietschoten. De kinderboeken werden gedoneerd door een vaste klant van deze prachtige boekhandel in IJsselmonde: Teun Koorevaar. Als voorzitter van Stichting Neeltje Buis werkte hij jarenlang samen met Stichting Nieuw Thuis Rotterdam; een samenwerking die voortkwam uit zijn contact met de directie van Stichting De Verre Bergen. Deze contacten motiveren Teun om jaarlijks een boek te doneren waar kinderen van Syrische vluchtelingen plezier aan kunnen beleven. Een traditie die hij samen met Boekhandel Van Rietschoten in ere houdt.

Zeilen op de Eendracht

Het was samen de zeilen hijsen of de tafels dekken vanuit de kombuis. Buddy's van Vopak luisterden naar de verhalen van Nieuwe Rotterdammers en mooie nieuwe vriendschappen ontstonden toen young professionals van Vopak en twaalf Rotterdamse nieuwkomers van Stichting Mano eind augustus op Zeilschip Eendracht het ruime sop kozen voor een weekendje zeezeilen. Alle deelnemers van Stichting Mano werden voor de reis gekoppeld aan een Vopak 'buddy' met als doel om, naast het beleven van een geweldig weekend, het professionele netwerk te vergroten. Tijdens de reis werd er veel van elkaar geleerd door alle gesprekken over andere culturen en over uitdagingen op professioneel en sociaal vlak. Na de zeiltocht blijven de deelnemers in contact met hun buddy om samen mogelijkheden te bekijken op het gebied van werk of vragen door te nemen over sollicitatieprocedures in Nederland. De reis is bedoeld voor jonge mensen met een vluchtelingenachtergrond die toe zijn aan werk of een opleiding, en werd mogelijk gemaakt door WeConnect Foundation (verbonden aan Vopak), Stichting Zeilschip Eendracht en Stichting Mano.

Pitch Aanpak Armoede

Stichting Mano deed 4 oktober 2021 mee het congres 'Arm in arm tegen armoede' in De Doelen in Rotterdam. Namens Stichting Mano presenteerde projectsecretaris en ervaringsdeskundige Lubana het programma SamenDoorSamen als 'Slimme armoede deal'. Het congres gaat over de vraag wat er in Rotterdam wordt gedaan om armoede in Rotterdam te bestrijden. Hoe kunnen we van elkaar leren? Wat willen we de komende jaren bereiken? Gemeente Rotterdam riep 2021 uit tot Armoedejaar. "In dit jaar willen we initiatieven om samen te werken in de strijd tegen armoede zichtbaar maken en versterken. We noemen zulke initiatieven: Slimme Deals. De opmerkelijkste, leerzaamste en effectiefste Slimme Deals presenteren zich tijdens dit congres", meldde Stichting Happy Motion dat het congres in opdracht van de gemeente organiseerde. Ook werd er aandacht besteed aan de toekomstagenda die Rotterdam heeft om armoede de stad uit te helpen. Hierbij werd een oproep gedaan aan burgers, bedrijven, scholen en andere organisatie om voor, tijdens en na het congres, input voor de agenda te leveren. De eerste resultaten van de Armoede Agenda werden door ervaringsdeskundigen op het congres gepresenteerd.

Donatie laptops

Dankzij Allemaal Digitaal en een bijdrage van Stichting Boschuysen konden wij afgelopen jaar vele laptops cadeau doen aan deelnemers van onze projecten. Allemaal Digitaal is een initiatief van publieke en private partijen om gebruikte laptops in te zamelen, zodat zoveel mogelijk Nederlanders digitaal mee kunnen doen. De tweedehands laptops kunnen na een opknapbeurt worden gebruikt door kinderen en kwetsbare groepen. Hiermee wordt de drempel verlaagd om digitaal mee te doen. Dat gebeurt via maatschappelijke organisaties, zoals Stichting Mano. Met deze laptops konden tientallen deelnemers aan onze projecten een flinke stap vooruit zetten met betrekking tot digitale zelfredzaamheid.

5. Samenwerkingspartners

5.1. Financiële samenwerking

Financiële partners	
AMIF – Asiel, Migratie en Integratie Fonds	Rotary Rotterdam
Anton Jurgens Fonds	Rotterdam Ahoy
Burgerweeshuis Haarlem	Sint Laurensfonds
Buurtwerk/SWK Groep	Stichting BeSt
CCHO	Stichting Bevordering van Volkskracht
Elise Mathilde Fonds	Stichting Boek met een Doel
FondsDBL	Stichting Boschuysen
Fonds21	Stichting Dioraphte
Fonds Bijzondere Noden Rotterdam	Stichting Groenendijk-Clemens – deze moet anoniem volgens mij, weet Amy hopelijk
Fundatie Van den Santheuvel, Sobbe	Stichting Het Vergeten Kind
Gemeente Rotterdam	Stichting Solidarodam
Instituut Gak	Stichting Zonnige Jeugd
IT Synergy	Think Human Foundation
Janivo Stichting	Van Schulden Naar Kansen
Oranjefonds	VSB Fonds
Pameijer	Drie anonieme vermogensfondsen
PIN/KNR	Diverse basisscholen
RaboRotterdamFonds	

In het bijzonder willen we de diverse sponsors en inhoudelijke partners bedanken die Mano hebben ondersteund bij deze bijzondere en succesvolle actie: Aegon, Alderweireld Consultancy, Allemaal Digitaal, Augeo, Stichting Bevordering van Volkskracht, Delfshaven Helpt, Elise Mathilde Fonds, Stichting Het Vergeten Kind, IT Synergy, Kinderpostzegels Nederland, Oranjefonds, RTV Rijnmond, Sint Laurensfonds, VoorGoed, Woonplus Schiedam en vele particuliere donateurs en vrijwilligers.

5.2. Inhoudelijke samenwerking

Stedelijke partners	
Ages Development	De Havenloods
Albeda College	Dock Charlois
Alexander Maakt	Dorpshuis Community Center/De Coolenkit
Alsare	Dress for Succes
Angeliek Ontwerpt	DUO for a JOB
Arabic is Simple	Enver
Avant Sanare	Erasmus Universiteit Rotterdam
Accent Avondonderwijs	Excelsior4all
Barbara de Reede Producties	FDL Trainingen
BENU Apotheken	Fountainheads
Bibliotheek Rotterdam	FunForest
Birgit Wielink	F. van Everdingen
BOOR	Gemeente Rotterdam
BouwAcademie	Genber Consulting
Bouwplaats	Got2Groove DanceCentre
Bureau Bewezen Effect	Goud van Noord
Buurtwerk/ SWK Groep	Het Regiehuis
Cagla Akbulut	Heavenly Thoughts
Centrum voor Jeugd en Gezin	Hogeschool InHolland
Chibibi	Hogeschool Rotterdam
Code Matrix Zone	Hotspot Hutspot
Co-Team	House of Hope
Cultuurwerkplaats	Humanitas Feijenoord
De Beroepentuin	IDEM Rotterdam
De Buurvrouw	Indigo Preventie
Degol Habte	Jaffar Consultancy

Jarige Job	Poësis
J van der Schoot Tekstschrijver	Pool Taalles
Kadanz	Project Nieuwe Buren
Kennis Werkt	Qredits
KPMG	Rabobank Rotterdam
Koala Koncepts	Regionaal Bureau Zelfstandigen
Kunsthal Rotterdam	Rotary Rotterdam
Lengkeek Taal Leren	Rotterdamse Ploeg
Maas	Rotterdamse Uitdaging
Madinka	Rotterdams Philharmonisch Orkest
MAE Services	Sagènn
Maritiem Museum	Schrijfjuffie/Lianne Collignon
Maudi Quant	Singeldingen
Mera Bakery	SOL Noord
MIR IO	Stevig Staan
Mister Dutch	Stichting AMVJ - Gebouw Rotterdam
MixBlik	Stichting ANDERS
Moeders van Rotterdam	Stichting Arq Centrum ‘45
Mosaic Art Studio	Stichting Dona Daria
Netwerk Digitale Inclusie 55+	Stichting En..Actie!
Netwerk Nieuw Rotterdam	Stichting Gezana
NLtraining	Stichting Hertog Zout
NLVoorElkaar/ Zorgzaam010	Stichting HET LAB Rotterdam
Opleidingscentrum ETC	Stichting Humanitas
Opzoomer Mee	Stichting Lemat
Ovora	Stichting MAIT
Pameijer Rotterdam	Stichting Nieuw Thuis Rotterdam
Participant Inburgering Taaltraining	Stichting Pioniers
Pit010	Stichting Rotterdam Mattie

Stichting ROS	The Present
Stichting Stimulance	Tima Patisserie
Stichting VluchtelingenWerk ZuidWest Nederland	Tule Training
Stichting Zeilschip de Eendracht	Vereniging Ettaouhid
Studio Veronica	Verhalenhuis Belvédére
Suna Floret	Virgo PR
Taal4You	VluchtelingenVoorVluchtelingen
Taalbureau Penstaartje	Webhelp
Talentfabriek 010	Welkom Hier
Talent Status Recruitment	We Organisation
Talent voor Taal	Werkclub
Theater Rotterdam	Werkshop
TeBeO	WMO Radar
The Finishing Touch	WORM
Themas Center	Zadkine College
Theater Zuidplein	Z Concept

Landelijke partners	
BeLink	Stichting Het Begint met Taal
Forward Incubator	Stichting Lezen en Schrijven
IG&H	Stichting Recover E/Allemaal Digitaal
Ijgen Weise	Stichting VluchtelingenWerk Landelijk Bureau
Impact Matters	Stichting VoorleesExpress
Ligthart Tekst	Stichting Vrijwilligerswinkel
MAIN op maat	Taal Aan Zee
Nationale Nederlanden	TENT
New Bees	Toptaal
Pitztop	Uitgeverij Lemniscaat
Refugee Talent Hub	Unilever
SalesForce	VOPAK
SodaProducties	We Connect Foundation
Sodexo	Welcome app
Open Embassy	Yoreem Foundation

6. Vooruitblik 2022

6.1. Strategisch plan 2022

Doelstelling:

Het opleiden, trainen, activeren en als ervaringsdeskundige adviseurs inzetten van groepen en individuen voor wie deelname aan de maatschappij niet vanzelfsprekend is alsmede het agenderen van issues die voor hen van belang zijn, teneinde hun positie, als individu en als groep, in de maatschappij te versterken.

Hoe bereiken wij onze doelstelling?

Door het uitvoeren van diverse programma's en projecten, Daarbij hanteren wij de volgende visie en uitgangspunten:

- Wij werken aanvullend op andere organisaties en springen in op behoeften waar door andere organisaties en instanties niet of onvoldoende op kan worden ingespeeld. Op nieuwe behoeften en kansen die wij in de stad identificeren zullen wij creatief en flexibel reageren.
- Wij zetten in op de motivatie en begeleiding van diverse kwetsbare doelgroepen binnen Rotterdam om zich te ontwikkelen tot meer zelfredzame en participatieve stadsbewoners. Dit doen wij in de vorm van samenwerkingen, in opdracht van derden of zelfstandig.
- De nadruk ligt op programma´s gericht op statushouders en op gezinnen die in armoede leven (veelal gezinnen met een migratieachtergrond, die niet (meer) inburgeringsplichtig zijn en/of langer dan 5 jaar in Nederland zijn).
- We zijn ervan overtuigd dat een aanpak gericht op het zo breed mogelijk in kaart brengen van de hulpvraag van een deelnemer en daarop acteren met een integrale en persoonlijke begeleiding op basis van gelijkwaardigheid en vertrouwen, het meest effectief is. Wij geloven in meer en breder investeren aan de voorkant (preventie en de integrale benadering), waarmee aan de achterkant meer en grotere problemen kunnen worden voorkomen. Onze hulpverlening is daarbij gestoeld op professionele nabijheid in tegenstelling tot professionele afstand. Wij zijn een meedenkende surrogaat familie of vriend die daar waar het nodig is een stap extra zet, waarbij we te allen tijde als doel houden dat de regie meer en meer in handen komt van de deelnemer, van een 'staat van nog niet kunnen' bij binnenkomst, naar 'samenredzaam' na verloop van tijd, naar 'samen- én zelfredzaam' bij uitstroom.
- Wij motiveren, trainen en begeleiden Rotterdammers die zich graag (vrijwillig) inzetten voor hun stadsgenoten.

Binnen alle projecten en programma's hanteren wij eenzelfde aanpak:

- Potentiële deelnemers melden zich aan of worden aangemeld door de toeleiders.
- Er volgt een individueel intakegesprek, waarin gezamenlijk met de deelnemer een plan van aanpak wordt gemaakt.
- Er zijn regelmatige evaluatiemomenten met de deelnemer om het plan van aanpak, waar nodig bij te stellen of uit te breiden.
- Er wordt door de deelnemer deelgenomen aan verschillende bij hem/haar passende trainingen, cursussen en andere activiteiten, die wij ten uitvoer brengen met interne en externe trainers, docenten en vrijwilligers.
- Nadat voldoende en de juiste stappen zijn gezet voor wat betreft de verschillende aspecten die van belang zijn voor de zelfredzaamheid en het verminderen van de armoedesituatie, stroomt de deelnemer uit en is hij/zij voldoende zelfredzaam.
- Waar mogelijk wordt de deelnemer begeleid en uitgeplaatst naar betaald werk, een beroepsopleiding of een andere passende dagbesteding, zoals vrijwilligerswerk. Hierbij werken we ook samen met ter zake kundige partijen.

Binnen de aanpak staan de volgende uitgangspunten en succesfactoren centraal:

- ***Maatwerk op individueel niveau.*** We maken met de deelnemer een individueel ontwikkelplan en daar werken we met hem of haar naartoe.
- We hanteren een ***integrale aanpak*** gericht op preventie, optimale participatie en samen- en zelfredzaamheid met een focus op sociaal netwerk, ontmoeting en actief burgerschap enerzijds en taal, gezondheid, arbeid- en onderwijsparticipatie anderzijds.
- We bieden waar nodig ***langdurige en intensieve begeleiding.*** Wij zetten in op een vast contactpersoon gedurende het gehele traject van een deelnemer. Deze contactpersoon is een professional werkzaam vanuit ons kantoor en zorgt voor een goede begeleiding, monitoring en eventuele doorverwijzing naar vervolgactiviteiten binnen of buiten de stichting.
- ***Laagdrempeligheid, gelijkwaardigheid, stresssensitiviteit en vertrouwen.*** We staan naast de mensen, nemen hen aan de hand wanneer dat nodig is, zonder hen te betuttelen of overmatig te controleren. We komen bij de mensen achter de voordeur, sluiten niemand uit en stellen vooraf geen voorwaarden aan deelnemers, naast dat ze onder de armoedegrens leven en/of nog onvoldoende zelfredzaam zijn. We zetten mensen in hun kracht en met elkaar wordt de weg naar samen- en zelfredzaamheid bewandeld.
- ***We zijn cultuursensitief, werken superdivers en zoeken de verbinding***. Hierdoor zien deelnemers ons niet als een instrument of lange arm van de overheid en voelen ze zich veilig en gezien i.p.v. gecontroleerd .
- ***Wederkerigheid.*** Deelnemers die het traject hebben afgerond worden co-trainer of zelf maatje. Hierdoor creëren we een community, waar individuen en groepen elkaar op een ontspannen en veilige manier kunnen ontmoeten, van en met elkaar kunnen leren, netwerken kunnen

ontsluiten en zich kunnen ontwikkelen.

- ***Inzet van rolmodellen en ervaringsdeskundigen*** (uit de doelgroep) bij onze activiteiten. Dit werkt versterkend en extra motiverend voor de deelnemers.
- We hebben een ***uitgebreid netwerk in de stad*** dat we delen en inzetten voor onze deelnemers. We brengen ontmoetingen tot stand en zorgen voor een breed draagvlak.
- Het projectteam kenmerkt zich door een ***open, betrokken, gedreven en positieve instelling gericht op een persoonlijke benadering***, waarbij met elkaar doelgericht op zoek wordt gegaan naar oplossingen (wat kan er wel?).

Hierdoor:

- bereiken wij nieuwe, vaak moeilijk te bereiken doelgroepen zoals Eritreeërs en migranten met een integratie-achterstand die beperkt participeren in de maatschappij;
- winnen wij vertrouwen, ontdekken wij samen met de deelnemer talenten en herkennen wij tijdig belemmeringen die een optimale ontwikkeling en participatie in de weg staan;
- kunnen wij net een stapje verder gaan en deelnemers echt op integrale wijze begeleiden;
- zijn de resultaten die wij behalen aantoonbaar bestendig;
- leveren de deelnemers vervolgens zelf een actieve bijdrage aan de ontwikkeling en integratie van andere kwetsbare Rotterdammers.

Doelen 2022 per programma

Hieronder beschrijven wij de specifieke doelen per programma. Voor 2022 zal daarbij het accent komen te liggen op de onderstaande 'eigen' programma's.

Programmalijnen:

- **SamenDoorSamen:** middels trainingen, opleidingsprogramma's, toeleiding naar werk en organisatie van evenementen dragen wij bij aan een verbeterde positie van Rotterdamse statushouders in de stad. Daarbij besteden wij aandacht aan taal, sociaal netwerk, passende opleiding en/of werk en inzet van ambassadeurs.
- **SamenGroeien:** een integraal programma, gestoeld op de methode die binnen het programma SamenDoorSamen is ontwikkeld, met als doel om een bijdrage te leveren aan een verbeterde maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid van gezinnen die in armoede leven.
- **SamenOpgroeien:** diverse activiteiten, gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid van een brede groep kwetsbare kinderen, die deelnemen aan de programma's/projecten SamenDoorSamen, SamenGroeien en VoorleesExpress Rotterdam.
- **Taal & Thematiek:** diverse projecten waarbij de taalontwikkeling van kinderen en de ontwikkeling van taalvaardigheden rondom praktische, alledaagse thema´s zoals contact met huisarts, boodschappen bij de supermarkt, gezondheid en (financiële) administratie centraal

staat. Tijdens de diverse cursussen wordt extra aandacht besteed aan sociale ontmoeting en activering van de deelnemers. Binnen dit programma organiseren wij de volgende projecten:

- VoorleesExpress Rotterdam: middels de organisatie van taalondersteunende activiteiten door getrainde vrijwilligers aan kinderen van 2 tot en met 8 jaar die te maken hebben met of risico lopen op een taalachterstand, dragen wij bij aan het terugdringen van laaggeletterdheid in de stad.
- De Opstap: een taaltraject op A1-niveau voor niet-inburgeringplichtige Rotterdammers, waarbij gewerkt wordt aan verschillende taalvaardigheden, persoonlijke taaldoelen en stimuleren van doorstroom naar een vervolgtraject;
- Op Pad Met Taal: een taaltraject op A0-niveau voor niet-inburgeringsplichtige Rotterdammers, waarbij gewerkt wordt aan verschillende taalvaardigheden, persoonlijke taaldoelen, zelfvertrouwen, de stad ontdekken en het stimuleren van doorstroom naar een vervolgtraject;
- Taal, Activering en Gezondheid: taal is in dit project een middel om gezondheidsvaardigheden te verbeteren. Middels drie modules werken deelnemers aan taalvaardigheden, leren meer over fysieke en mentale gezondheid en worden gestimuleerd meer te bewegen.
- Trainingen voor taalvrijwilligers: taalvrijwilligers van diverse Rotterdamse organisaties en taalaanbieders worden door Stichting Mano opgeleid om met kennis van de doelgroep en het werkveld aan de slag te gaan. Ze volgen hiervoor een basistraining bestaande uit vier bijeenkomsten en optioneel verdiepende trainingen.

- **<u>Diverse projecten in samenwerking</u>:**
  - Diverse activiteiten voor Stichting Het Vergeten Kind
  - Het project Gers Met Geld i.s.m. SWK Groep – Buurtwerk Alexander
  - Projecten in opdracht van Gemeente Rotterdam zoals activiteiten voor statushouders op opvangschepen en Digitale vaardigheden op maat.
  - Diverse externe trainingen zoals Interculturele communicatie, stress sensitief werken en de begeleiding van statushouders i.s.m. en voor organisatie of bedrijven binnen en buiten Rotterdam.
  - Samenwerking met een gezinshuis, ambulante hulpverlening en microkredieten in de gemeenschap Calca, Peru, onder de naam Pachachaca.

Doelen programmalijn SamenDoorSamen

Op dit moment staan binnen de programmalijn SamenDoorSamen onderstaande activiteiten gepland. Het betreft hier zowel activiteiten die wij zelf hebben ontwikkeld als activiteiten die wij gezamenlijk hebben ontwikkeld met partijen met wie wij intensief samenwerken:

Activiteiten	Aantal keer uitvoeren totaalplan	Aantal deelnemers totaalplan
Traject SamenStarten		
Laagdrempelige taalles Alfabetisering	3	24
Laagdrempelige taalles niveau A0	3	24
Taallessen A0/A1	3	24
Taal in de praktijk	3	24
Taalcoaching in kleine groepjes	5-10	24
Mijn Toekomst	3	24
Basiscursus computervaardigheden A0	3	18
Workshop Post en Budget A0	3	24
Talentontwikkeling – creatieve workshops & ontspanning	2	20
Open mic / Eventavond – Land van herkomst	1	50
Traject SamenActief		
Maatjestrajecten	70	70
Doorlopend spreekuur		75
Conversatielessen niveau A1 en A2	8	64
Online taalcafés	5	20
Schrijfcursus 'De Nieuwe Rotterdammert'	2	16
Wegwijs in Rotterdam	3	24
Subtraject Financiële Zelfredzaamheid		
Workshop Digitale Vaardigheden basis en plus	4	25

Workshop Financiële Administratie (taalles A1-A2)	2	16
Workshop Digitale Financiële Administratie	2	16
Workshop Financiën voor jongeren	1	8
Budgetmaatjes	12	12
Traject Samen aan de Slag		
Toekomsttraining XL en persoonlijke coaching op zelfvertrouwen	3	30
Toekomstmaatje	25	25
Soft skills: begeleiding bij opstellen cv, stappenplan, online solliciteren, sociale media & motivatiebrief schrijven	50	50
Theater presentatietraining	2	20
Hard skills basis: taalcursus niveau B1/B2	6	36
Hard skills basis: computercursus digitale kantoorvaardigheden (Office)	2	12
Hard skills: vakspecifieke werktrajecten	4	40
Netwerkopbouw/events/koffiemomentjes	5-10	35
Coaching naar werk en/of vrijwilligerswerk	40	40
Intercultureel werken – voorlichting aan werkgevers	2	12
Studieondersteuning mbo/hbo	2	10
Voorlichting Werk wat nu?	2	20
Traject SamenProgrammeren		
Intake en competentietest traject SamenProgrammeren	2	40
Deel 1: Front-end programmeren	2	30
Deel 2: ReAct en Advance Javascript	2	30
Deel 3: Back-end programmeren	2	30
Deel 4: Python en Django	2	30
Masterclasses	4	30
Digital coffees, werkbezoeken en netwerkmomenten	4	30
IT-coaching en jobcoaching	15	15

SamenEmanciperen		
Creatieve, sportieve en ontspannende workshops voor vrouwelijke statushouders	5	30
Cursus Veerkracht, participatie & emancipatie voor vrouwelijke statushouders	2	16
Thema-avonden/ praatgroepen Stronger Together	6	30
Toekomsttraining 'Stapjes naar richtingen' voor vrouwen	2	16
Storytelling – verhalen van statushoudersvrouwen	2	14
Girlpower: workshops Seksuele gezondheid en zwangerschap voor Eritrese jongedames	2	12
Workshop Female Power	3	12
Focusgroep	1	5
Beautymiddagen	4	48
Klusjestraining voor vrouwen	1	8
Groepsbijeenkomsten voor mannen	2	16
Individuele gesprekken	16	16
Additionele workshops voor mannen vanuit de groep bepaald	4	24
Programma SamenVeerkrachtig		
Geestelijke verzorging (individuele gesprekken doorverwijzing)	10	10
Psychologisch spreekuur	12	12
Wandel- en runningtherapie	2	16
Basistraining introductie psychische problematiek	1	8
Additionele trainingen gericht op specifieke doelgroepen	2	16
Training 'Eerste hulp bij PSP bij vrienden en familie'	2	12
Training suïcidepreventie voor betaalde krachten en stagiaires	1	8
Ervaringsverhalen over psychische problematiek	3	3
Sociale en sportieve ontspanningsactiviteiten	4	16
Activiteiten door de doelgroep zelf (Boekenclub / wandelclub)	2	16
Training 'Jezelf (opnieuw) leren kennen'	1	8
Opvoeding en communicatie binnen het gezin	1	8

Training i.k.v. bespreekbaar maken van echtscheiding en huiselijk geweld (ouders)	1	4
Omgaan met eenzaamheid en psychische klachten & sociale vaardigheden	1	8
Trainingen, praatgroepen en informatiemomenten over rouw, het levenseinde, ziekte, verlies en de dood	3	24
Trainingen over racisme, discriminatie en gender	1	8
Training en praatgroep over alleenstaand ouderschap	2	16
Groepstraining Vaderschap	1	16
Pilottraject Eritrese Jongeren		
Intakes	15	15
Activiteiten gericht op jongeren - ontspanning	4	15
Workshops en trainingen gericht op ontwikkeling	4	15
Activiteiten gericht op kinderen (zie ook programmalijn SamenOpgroeien)		
Gezinsmaatjes	50	150
Interactief voorlezen (4-8 jarigen)	50	50
Bijleskoppels (8-12 jarigen)	50	50
Taalondersteuning en taalcoaching voor kinderen	50	50
Creatieve workshops voor kinderen (tekenen, muziek, dans; 4-12 jarigen)	4	40
Workshop journalistiek en krant maken (8-12 jarigen)	2	16
Training weerbaarheid en zelfvertrouwen voor kinderen (8-12 jarigen)	3	30
Training voor kinderen met ouders in echtscheiding (8-12 jarigen)	2	25
Training intercultureel opvoeden (voor ouders)	3	24
Training vaderschap (voor vaders)	2	16
Training voor ouders: EHBO op kinderen	2	16

Activiteiten Opleidingsprogramma Ervaringsdeskundigheid		
Opleidingsprogramma Ervaringsdeskundigheid	1	14
Basisprogramma en trainingen o.b.v. behoeftes	24	14
Intervisie-avonden	2	14
SamenUit		
Evenementen en diners rondom de feestdagen	2	160
Sociale, culturele en sportieve activiteiten	12	120
Additionele activiteiten		
Project I AM HERE	1	4
Voorlichting d.m.v. storytelling en campagnes via social, online en offline pers		
Kennisvergaring, capaciteitsversterking & kennisdeling		
Training maatschappelijke begeleiding (motiverende gespreksvoering, feedback training, oplossingsgericht werken e.d.)	3	12
Training signaleren en ondersteun van statushouders met psychosociale problematiek	1	12
Training Interculturele communicatie en Intercultureel opvoeden voor professionals, projectteam en stagiairs	1	12
Training bespreekbaar maken van echtscheiding en huiselijk geweld voor professionals	1	8
Thema-avonden landeninformatie voor vrijwilligers en professionals	2	20
Diverse trainingen voor professionals, stagiairs en vrijwilligers van Stichting Mano	4	32
Diverse trainingen voor kennisoverdracht aan samenwerkingspartners	2	16

Naast deze primaire doelen hebben we voor 2022 nog aanvullende doelstellingen. Het gaat hierbij om:

- (Door)ontwikkeling van het voortraject SamenStarten, gericht op de zeer kansarme doelgroep bestaande uit statushouders met een beperkt leervermogen.
- De doorontwikkeling van het traject Samen aan de Slag:
    - We willen inzetten op het combineren van de ontwikkeling van soft skills en hard skills in onze leerwerktrajecten. We willen de leerwerktrajecten evalueren en waar nodig verbeteren, nieuwe branches aanboren zoals schoonmaak en zorg, meer netwerk ontwikkelen rondom de leerwerktrajecten en inzetten op betere uitstroom naar betaald werk.
    - Wij willen meer aandacht gaan geven aan de uitstroom naar vrijwilligerswerk of andersoortige dagbesteding voor de groep uit het traject SamenStarten.
    - Wij willen meer samenwerken met het programma voor vrouwen en binnen deze samenwerking meer inzetten op de arbeidsparticipatie van vrouwen.
- (Door)ontwikkeling en uitbreiding van het opleidingstraject SamenProgrammeren dat wij sinds begin 2020 zijn gestart en dat zeer van waarde is gebleken omdat het statushouders, ook in AZC's, de kans bood om ook tijdens lockdowns online aan hun toekomst te werken. Dit programma willen wij meer promoten in Rotterdam en toegankelijk maken voor andere doelgroepen in de bijstand. Ook willen wij in 2022 meer inzetten op de samenwerking met bedrijven voor wat betreft de inhoud van het programma en de uitstroom naar werk.
- Intensivering van de inzet van ervaringsdeskundigheid: in 2019-2020 hebben we de eerste pilot op dit gebied met succes ten uitvoer gebracht en dit is voortgezet met een allesomvattend opleidingsprogramma in 2021. Dit programma zullen wij uitgebreid evalueren en beschrijven in 2022. Deze methodiek willen wij publiceren en beschikbaar stellen aan andere organisaties. Het verbeterde programma willen wij nogmaals aanbieden aan een groep van 12 tot 15 ervaringsdeskundigen, die een brede diverse doelgroep kwetsbare Rotterdammers vertegenwoordigt.
- Intensivering van de werving van deelnemers uit de jongerendoelgroep. In 2022 willen wij een aantal activiteiten specifiek voor jongeren organiseren, zoals op het vlak van talentontwikkeling en financiële zelfredzaamheid. Ook willen wij een pilot specifiek gericht op Eritrese jongeren starten.
- Meer aandacht voor psychosociale problematiek en sociale en emotionele weerbaarheid van deelnemers in samenwerking met ervaringsdeskundigen en diverse experts, zoals de organisaties Avant Sanare en Indigo preventie. In samenwerking met deze partijen willen wij bestaande trainingen, workshops en activiteiten meer geschikt maken voor onze doelgroepen. Er is veel gratis aanbod in de stad gericht op weerbaarheid, stress en psychische problematiek, maar dit is niet goed toegankelijk voor onze doelgroep, aangezien het niet voldoende aansluit

op hun leefwereld of omdat het aanbod te talig is. Wij willen met onze ervaringsdeskundige collega's en de samenwerkingspartners bestaand materiaal meer toegankelijk maken, het aanbod in de praktijk brengen met diverse groepen en vervolgens evalueren.

- (Door)ontwikkeling van specifieke activiteiten gericht op de ontwikkeling van kinderen en vrouwen binnen het programma, zoals huiswerkbegeleiding, het geven van bijlessen aan kinderen en activiteiten gericht op talentontwikkeling, ontspanning, veerkracht, weerbaarheid en arbeidsparticipatie voor vrouwen.
- In 2022 gaan wij een algehele evaluatie doen van alle activiteiten die georganiseerd worden binnen het programma. Alle cursussen krijgen lesbezoeken, er zullen focusgroepen met deelnemers georganiseerd worden en evaluaties worden gedaan met vakkrachten en vrijwilligers.

Doelen programmalijn SamenGroeien

Activiteiten	Aantal
Activiteiten voor het hele gezin	
Gezinsmaatjes (vrijetijdsbesteding, taal, financiële administratie, praktische zaken, opvoeding)	25
Activiteiten voor volwassenen	
Domein Praktische voorwaarden	
Digitale vaardigheden basis & plus	12
Workshop Financiële Administratie en (digitale) communicatie met instanties	12
Zelfredzaamheidsspreekuur	40
Domein Welbevinden & Zelfontplooiing	
Empowerment trainingen voor vrouwen & mannen	12
Themaworkshops echtscheiding, huiselijk geweld en relatieproblemen	6
Psychosociale problematiek begeleiding - training voor ervaringsdeskundigen	6
Diverse activiteiten op gebied van ontspanning, ontmoeting en horizonverbreding (sport- en spelactiviteiten, themaworkshops, creatieve workshops)	40
Laagrempelige cursussen t.a.v. de ontwikkeling van gezondheidsvaardigheden	12

Domein Taal	
De Opstap /Op Pad Met Taal	20
Conversatielessen A1, A2 en B1	20
Domein Werk & Opleiding	
Trainingen arbeidsparticipatie (soft skills, hard skills, vakspecifieke workshops + master classes)	12
Digitale vaardigheden Office: Excel, Word en Powerpoint	12
Netwerkbijeenkomsten	12
Studieondersteuning	12
Domein Sociaal Netwerk	
Sociale en ontmoetingsactiviteiten	40
Activiteiten t.b.v. De ontwikkeling van kinderen binnen de gezinnen (SamenOpgroeien)	
Domein praktische voorwaarden/veilig pedagogisch klimaat	
Themabijeenkomsten voor ouders	30
Workshop Intercultureel opvoeden	8
Councelingtraining voor ouders in echtscheiding	6
Training voor ouders EHBO bij kinderen	16
Domein welbevinden & zelfontplooiing	
Participatieworkshop journalistiek en krant/vlog maken + druk en uitgave krant	4
Creatieve workshops (tekenen, muziek, dans)	24
Sport- en spelactiviteiten	32
Training weerbaarheid en zelfvertrouwen	8
Training voor kinderen met ouders in echtscheidingssituatie	6

Domein Taal	
Interactief voorlezen	25
Domein opleiding	
Onderwijsondersteuning kinderen van basisschoolleeftijd (bijleskoppels, reken- en taalondersteuning en taalcoaching)	15
Domein Sociaal Netwerk	
Sociale en ontmoetingsactiviteiten	35

Naast deze primaire doelen hebben we voor 2022 nog aanvullende doelstellingen. Het gaat hierbij om:

- In 2022 willen wij nog meer inzetten op activering van de al actieve gezinnen in het programma en zorgdragen voor meer doorstroom naar de diverse cursussen die aangeboden worden binnen het programma.
- Wij willen nieuwe gezinnen laten instromen vanuit andere projecten van Stichting Mano.
- Wij willen het programma en de impact evalueren door focusgroepen, evaluaties met stagiaires en vrijwilligers en de inzet van de Competentie-matrix.
- Het vastleggen van de aanpak gericht op gezinnen in armoede in een methodiekmanual en trainingsmanuals als eindresultaat van het onderzoek en de pilot gericht op intensieve begeleiding van de gezinnen.

Doelen programmalijn SamenOpgroeien

Activiteiten	Aantal deelnemers
VoorleesExpress – interactief voorlezen (4-8 jarigen)	250 gezinnen
Bijleskoppels (8-12 jarigen)	50 kinderen
Taalondersteuning en taalcoaching (4-12 jarigen)	50 kinderen
Training weerbaarheid en zelfvertrouwen (8-12 jarigen)	30 kinderen
Training voor kinderen in echtscheidingssituatie (8-12 jarigen)	25 kinderen
Creatieve workshops voor kinderen (tekenen, muziek, dans – 4-12 jarigen)	40 kinderen
Workshops journalistiek en krant maken voor kinderen (8-12 jarigen)	20 kinderen
Praatgroepen rondom opvoedthema's (voor ouders)	50 ouders

Training i.k.v. bespreekbaar maken van echtscheiding en huiselijk geweld (ouders)	20 ouders
Training intercultureel opvoeden (voor ouders)	20 ouders
Training vaderschap (voor vaders)	20 vaders
Praatgroepen (voor moeders en vaders)	20 ouders
Opvoedondersteuning door maatjes (voor gezinnen)	50 gezinnen
Diverse activiteiten op gebied van ontspanning, ontmoeting en horizonverbreding	150 gezinnen
Diverse trainingen voor projectteam en vrijwilligers op gebied van programma-uitvoering, intervisie en interculturele communicatie	300 vrijwilligers en 20 teamleden

Let op: deze activiteiten staan voor statushouderskinderen en kinderen afkomstig uit gezinnen in armoede reeds gedeeltelijk ook beschreven onder de programma´s SamenDoorSamen en SamenGroeien.

Naast deze primaire doelen hebben we voor 2022 nog aanvullende doelstellingen. Het gaat hierbij om:

- Meer persoonlijk contact met de gezinnen door middel van intakegesprekken aan huis en andere vormen van communicatie, zoals Whatsapp. Hierdoor krijgen we beter inzicht in de doelgroep waardoor we de kwaliteit van het project nog meer kunnen verbeteren, en kunnen wij gezinnen enthousiasmeren om breder mee te doen aan het diverse aanbod van de stichting.
- Een verhoogde deelname van gezinnen bij de andere kinderactiviteiten in de stichting.
- We willen onderzoeken of en hoe we een nazorgprogramma in kunnen zetten voor ouders die een voorleestraject hebben afgerond en hoe we ouderbetrokkenheid ook reeds tijdens het traject kunnen vergroten.
- We willen vrijwillige voorlezers en coördinatoren overtuigen van het belang van digitale voorleesmogelijkheden en hen trainen voor het inzetten hiervan. Uit onderzoek blijkt dat deze aanvulling juist voor deze doelgroep van grote meerwaarde kan zijn, mits goed ingezet.
- Het beter signaleren van laaggeletterdheid bij Rotterdammers.
- Het verbeteren van doorverwijzing aan de hand van hulpvragen van gezinnen op taalgebied of andere vlakken naar andere projecten binnen de stichting en in de stad. Daarbij streven we naar een verbeterde samenwerking met andere partijen in de stad.
- We willen meer samenhang creëren tussen verschillende taalprogramma's en aanbieders en waar nodig het aanbod innoveren of bestaande interventies helpen uitvoeren.
- Het bevorderen van lidmaatschap van en bezoek aan de bibliotheek van kinderen en hun ouders.
- Extra inzet om gezinnen te bereiken in nieuwe gebieden, zoals Rozenburg en Hoek van Holland.

Doelen programmalijn Taal & Thematiek

Met Taal Op Orde

Activiteiten	Aantal keer uitvoeren	Aantal deelnemers
Groepslessen Met Taal Op Orde	6	48
Groepslessen Met Taal Op Orde voor jongeren	1	10
Budgetmaatjes	12	12
Inzet vrijwillige docenten	3	3

Naast deze primaire doelen hebben we voor 2022 nog aanvullende doelstellingen. Het gaat hierbij om:

- Extra aandacht voor het oefenen in de praktijk van aangeleerde vaardigheden zodat het zelfvertrouwen van deelnemers wordt versterkt.
- Het uitnodigen van partijen in de stad en hen introduceren aan onze doelgroep. Zo kunnen wij nog meer een brugfunctie vormen naar bestaande initiatieven en instanties in de stad.
- Het opstarten van een MTOO-traject, specifiek gericht op jongeren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan informatie rondom een kamer zoeken, studiefinanciering aanvragen, een (studenten)rekening openen of aanvragen van een studentenzorgverzekering. We zullen de pilot na een eerste groep evalueren en verder doorontwikkelen.
- Het evalueren van het MTOO-traject voor een lager taalniveau, namelijk A1, zodat de informatie toegankelijk wordt voor een grotere doelgroep en ook hier meer inzetten op doorverwijzing en oefenen in de praktijk.
- Bij het doorlopend spreekuur meer inzetten op zelfredzaamheid, begeleiding naar andere plekken in de stad zoals de Vraagwijzer en zo het gebruik van het spreekuur verminderen (doordat de behoefte minder is en deelnemers meer zelfstandig naar andere instanties stappen).

Taal, Activering en Gezondheid

Activiteiten	Aantal keer uitvoeren	Aantal deelnemers
Groepslessen Module 1: Gezonde Basis	4	32-40
Groepslessen Module 2: Gezond Verder	4	32-40
Groepslessen Module 3: MenTaal ViTaal	4	32-40
Inzet NT2-docenten		12
Inzet taalvrijwilligers		12

Naast deze primaire doelen hebben we voor 2022 nog aanvullende doelstellingen. Het gaat hierbij om:

- Evaluatie van de modules doormiddel van focusgroepen met deelnemers en vrijwilligers.
- De doorstroom tussen modules en deelname aan het gehele traject verbeteren.
- Meer diversiteit in de doelgroep bereiken, zowel statushouder (alle nationaliteiten) als niet-inburgeringsplichtigen.
- Meer deelname van jongeren en hier wellicht ook een aparte module voor ontwikkelen.

De Opstap

Activiteiten	Aantal keer uitvoeren	Aantal deelnemers
Groeplessen laagdrevmpelige taallessen	6	42
Opstellen persoonlijk ontwikkelingsplan o.b.v. een coach	32	32
Inzet NT2-docenten		4-6
Inzet taalvrijwilligers		4-6
Inzet coaches		4-6

Naast deze primaire doelen hebben we voor 2022 nog aanvullende doelstellingen. Het gaat hierbij om:

- De inzet en evaluatie van nieuwe meetinstrumenten om de taalontwikkeling en het begrip van het belang hiervan op laagdrempelige, doch effectieve wijze te kunnen meten.
- Verbetering van de doorstroom van deelnemers uit andere projecten van de stichting naar De Opstap.

Op Pad Met Taal

Activiteiten	Aantal keer uitvoeren	Aantal deelnemers
Groeplessen laagdrempelige taallessen	6	42
Opstellen persoonlijk ontwikkelingsplan o.b.v. een coach	42	42
Inzet NT2-docenten		4-6

Inzet taalvrijwilligers		4-6
Inzet coaches		4-6

Naast deze primaire doelen hebben we voor 2022 nog aanvullende doelstellingen. Het gaat hierbij om:

- De inzet en evaluatie van nieuwe meetinstrumenten om de taalontwikkeling en het begrip van het belang hiervan op laagdrempelige, doch effectieve wijze te kunnen meten.
- Verbetering van de doorstroom van deelnemers uit andere projecten van de stichting naar Op Pad Met Taal en De Opstap en vice versa.

Stadsbrede trainingen taalvrijwilligers

Activiteiten	Aantal keer uitvoeren	Aantal deelnemers
Basistraining (4 bijeenkomsten)	10	100
Verdiepende trainingen	20	200

Naast deze primaire doelen hebben we voor 2022 nog een aanvullende doelstelling, namelijk:

- De ontwikkeling van nieuwe verdiepende trainingen rondom nieuwe, actuele thema's, zoals de nieuwe inburgeringswet en methodieken voor langzaam lerenden en analfabeten.

Doelen projecten in Samenwerking

Het Vergeten Kind

- We zetten het 5e jaar van het Unforgettables programma voort met onder meer een tweetal trainingsweekenden en 2 of 3 trainingsdagen. Ook verzorgen wij op aanvraag een deel van de voorbereidingen, begeleiding, inzet en nazorg van deze groep tijdens diverse campagnes.
- We produceren mogelijkerwijs wederom het magazine Het Vergeten Kind Talks. Het besluit hierover moet nog worden gemaakt.

Gers Met Geld

- We zetten het project Gers met Geld in samenwerking met SWK Groep/Buurtwerk voort, waarbij wij de taal- en rekenmodule verzorgen gericht op het bevorderen van financiële geletterdheid en rekenvaardigheden. De aantallen zijn ook hier afhankelijk van de vraag en het beschikbare budget.

Aanbieden van diverse trainingen aan externe partijen

- Aanbod van de stichting vergroten en meer onder de aandacht brengen bij externe partijen;
- Meer trainingen verzorgen aan externe partijen in 2022, meer deelname aan expertpanels, symposia en congressen.

Samenwerking Pachachaca

- We zetten de samenwerking voort, waarbij Mano zich inzet voor de werving van donaties en ondersteunt op het vlak van geldwerving, projectontwikkeling en communicatie.

Organisatiebrede doelen 2022

Interne reorganisatie: van projectteams per doelgroep naar projectteams op thema

Organisatorisch zijn we in 2021 fasegewijs gaan afstappen van de huidige projectcoördinatorenvorm met kleinere projectteams en hebben we een aantal nieuwe, grotere teams gecreëerd, in een andere opzet, namelijk gespecialiseerd in een thema i.p.v. alleen een project of doelgroep. De teams worden nu op deze wijze breder bezet, er ontstaat meer synergie tussen de momenteel losse projecten en hiermee hebben wij een efficiëntieslag gemaakt. De Mano-collega's vervullen in meerdere teams een rol, waarbij we per persoon kijken naar de rol die wij het best bij de persoon vinden passen en wat er nodig is in een team. Het belangrijkste onderscheid dat we binnen het Mano-team zullen maken is die tussen de volgende rollen:

- Organisatie en planning: faciliterend, regelend op afstand, administratie, vanaf (thuis-) kantoor.
- Creatie en ontwikkeling: beleid- en programmasamenstelling, onderzoek, planvorming.
- Maatschappelijke begeleiding: hulpverlenend, in het veld, in direct contact met de deelnemers.

Echter zijn er nog verbeterpunten en wij zullen deze opzet dan ook verder blijven doorvoeren en evalueren in 2022.

Opbouw van expertise

Bij de herstructurering en gedeeltelijke uitbreiding van het team en verbreding van de methodiek is het van groot belang dat de coördinatoren en de medewerkers allemaal voldoende op de hoogte zijn van de verschillende onderwerpen die voor de doelgroep en de methode van belang zijn en de ontwikkelingen binnen het werkveld. Daarom willen we ook in 2022 blijven investeren in de training van het personeel op het vlak van management, projectleiding en binnen verschillende thema's die voor de projecten van belang zijn. Daarnaast is capaciteitsopbouw van het team nodig om de groei en de daarbij horende processen in goede banen te leiden.

Onderzoek naar effectiviteit

Bij de focus en doorontwikkeling van ons programma hoort ook het verrichten van onderzoek naar de effecten op korte en lange termijn van de diverse projecten die wij inzetten voor onze doelgroep. Bij alle projecten zullen wij in 2022 volop inzetten op evaluatie en impactonderzoek, zoals ook hierboven te lezen is in de strategische plannen per project. Op basis hiervan zullen activiteiten worden toegevoegd, afvloeien, uitgebreid of aangepast.

Samenwerking en kennisdeling

We zullen ook in 2022 werken aan uitbreiding van ons netwerk en samenwerking op het gebied van onderzoek en kennisdeling, zodat we ons aanbod verder kunnen verrijken, andere instanties inzicht en toegang kunnen geven tot onze doelgroep en onze ervaringen kunnen delen. Hiermee kunnen we de algehele dienstverlening aan onze doelgroepen versterken. Wij zullen dit in 2022 met name doen op het vlak van arbeidsparticipatie, vrijwilligerswerk, fysieke en mentale gezondheid, en taalverwerving. Ook het netwerk aan partners die ons financieel ondersteunen willen wij verder uitbreiden. De relatie met Gemeente Rotterdam willen we verder verdiepen.

We willen meer aandacht besteden aan de externe communicatie en het genereren van publiciteit voor de inhoudelijke aspecten en resultaten van onze verschillende projecten. Hiermee willen we het project een gezicht geven, zijn we nog beter vindbaar voor de doelgroep en zichtbaar voor belangrijke potentiële financiële en inhoudelijke partijen. Mogelijk kunnen wij ook een voorbeeldfunctie vervullen en onze ervaringsdeskundigen een stem geven om hun ervaringen en expertise te delen. Hierdoor ontstaat meer ruimte voor kennisdeling, samenwerking en gezamenlijke doorontwikkeling. Zo is er in 2021 de basis gelegd voor een ambassadeursprogramma voor statushouders en dit willen we verder uitbouwen en meer publiciteit geven. Onze ambassadeurs worden in 2022 vaker gepubliceerd in media, hun ervaringsverhalen worden gedeeld, gaan mee in netwerkafspraken en worden vaker uitgenodigd om te spreken of trainen. Datzelfde zijn we van plan met vertegenwoordigers uit de doelgroep van gezinnen in armoede; een kleine start is hiermee gemaakt in 2021. Zij vertegenwoordigen de stichting op verschillende bijeenkomsten, evenementen, expertmeetings, etc. Tegelijkertijd zetten zij zich actief in om ideeën, problemen, mogelijke oplossingen en de rol van de stichting op de (politieke) agenda te zetten en het debat actueel te houden.

6.2. Begroting 2022

Omschrijving	
Kantoor en organisatie:	**€ 222.000**
Pandhuur en electriciteit	€ 65.000
Computernetwerk en licenties	€ 25.000
Voorraad en kantoormaterialen	€ 12.500
Telefoon, porto en internet	€ 12.500
Kilometers en openbaar vervoer	€ 12.500
Representatie en vergaderingen	€ 5.000
Verzekeringen, Arbo zaken en gemeentelijke belastingen	€ 50.000
Administratie en accountantcontrole	€ 32.500
Website en onderhoud	€ 2.000
Drukwerk PR-middelen	€ 2.500
Overige kosten	€ 2.500
Activiteitenkosten projectuitvoering Nederland:	**€ 1.657.500**
Directie	€ 77.500
Medewerkers organisatorische en financiële coördinatie	€ 50.000
Netwerkontwikkeling, uitrolling, relatiebeheer en geldwerving	€ 60.000
Medewerker administratie en secretariaat	€ 40.000
Medewerker PR en publiciteit	€ 15.000
Medewerkers coördinatie Oprdrachten	€ 90.000
Medewerkers en stagiairs coördinatie De Opstap	€ 12.500
Medewerkers en stagiairs coördinatie Op Pad Met Taal	€ 15.000
Medewerkers en stagiairs coördinatie SamenGroeien	€ 95.000
Medewerkers en stagiairs coördinatie Taal, Activering en Gezondheid	€ 15.000
Medewerkers en stagiairs coördinatie SamenOpgroeien	€ 95.000
Medewerkers coördinatie SamenDoorSamen	€ 450.000
Medewerkers coördinatie Het Vergeten Kind	€ 15.000
Medewerkers en stagiairs coördinatie Met Taal Op Orde	€ 22.500
Medewerkers en stagiairs coördinatie VoorleesExpress	€ 75.000
Uitvoering Opdrachten	€ 20.000
Uitvoering De Opstap	€ 25.000
Uitvoering Op Pad Met Taal	€ 25.000
Uitvoering SamenGroeien	€ 75.000
Uitvoering Taal, Activering en Gezondheid	€ 30.000
Uitvoering SamenOpgroeien	€ 65.000
Uitvoering SamenDoorSamen	€ 250.000
Uitvoering Het Vergeten Kind	€ 10.000
Uitvoering Met Taal Op Orde	€ 5.000
Uitvoering VoorleesExpress	€ 25.000
Onvoorzien	**€ 50.000**
Totaal	**€ 1.929.500**

Nawoord en bestuurlijke voornemens

Na zoveel pagina's terugblikken, wat heel belangrijk is om rekenschap te geven van de verrichte werkzaamheden, is een blik vooruit ook waardevol. Voor 2022 zijn een aantal belangrijke ontwikkelingen vanuit Stichting Mano te verwachten.

In het komende jaar worden een fors aantal programmaonderdelen van SamenDoorSamen verder ontwikkeld. Ter illustratie een paar voorbeelden:

- Het voortraject SamenStarten, gericht op de zeer kansarme doelgroep bestaande uit statushouders met een beperkt leervermogen, wordt verder ontwikkeld met meer aandacht voor de uitstroom naar vrijwilligerswerk of andersoortige dagbesteding.
- We willen inzetten op het combineren van de ontwikkeling van soft skills en hard skills in onze leerwerktrajecten binnen Samen aan de Slag en ook hier inzetten op een nog betere uitstroom naar betaald werk of stages.
- De huidige leerwerktrajecten op de beauty, logistiek en IT branche worden hopelijk uitgebreid naar schoonmaak, zorg en onderwijs. Wij gaan in deze leerwerktrajecten nog meer de samenwerking zoeken met het bedrijfsleven van Rotterdam.
- De methodiek voor het trainen van ervaringsdeskundigen willen wij evalueren, optimaliseren, publiceren en beschikbaar stellen aan andere organisaties. Het verbeterde programma willen wij nogmaals aanbieden aan een groep van 12 tot 15 ervaringsdeskundigen, die een brede diverse doelgroep kwetsbare Rotterdammers vertegenwoordigt.
- Er komt in 2022 een groot aantal activiteiten bij die gericht zijn op veerkracht, emotionele weerbaarheid, tegengaan van eenzaamheid en preventie van psychische problematiek. Er is vraag vanuit de doelgroep voor ondersteuning op deze vlakken waar wij graag gehoor aan geven. Deze activiteiten gaan wij in samenspraak met ervaringsdeskundigen opzetten, uitvoeren, evalueren en waar nodig verbeteren. Hierin werken wij samen met vakkrachten en experts uit de stad.
- Naast de verdere ontwikkeling van het vrouwenprogramma willen wij in 2022 ons ook meer gaan richten op de subdoelgroepen mannen en jongeren door specifieke gericht op hen activiteiten en ondersteuning te ontwikkelen. Hierin willen we ook samenwerken met partijen in de stad en bestaande initiatieven betrekken.

In 2022 willen we tevens nog meer aandacht besteden aan de externe communicatie en het genereren van publiciteit voor de inhoudelijke aspecten en resultaten van onze verschillende projecten. Hiermee willen we de projecten blijvend een gezicht geven, zijn we nog beter vindbaar voor de doelgroep en zichtbaar voor belangrijke potentiële samenwerkingspartners.

En verder willen we vooral doorgaan met de projecten die in het jaarverslag beschreven zijn waarvan we het succes duidelijk hebben kunnen aantonen, onder het mom van ‘zet het goede vooral voort en sleutel aan de zaken die nog beter kunnen’.

Wij zien het komende jaar met vertrouwen tegemoet en het zou toch fijn zijn als we iets minder hoeven te anticiperen op de enorme hobbel die een wereldwijde pandemie is. De voortekenen zijn op dat gebied gunstig. Op naar een in meerdere opzichten positief 2022!

Namens het bestuur van Stichting Mano,

Henk Kleij
Voorzitter

JAARVERSLAG

2021

Copyrights® Stichting Mano 2022